Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0077

Absolutorium za rok 2023: budżet ogólny UE – Komisja Europejska, agencje wykonawcze i europejskie fundusze rozwoju

1. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE za 2023 r. (COM(2024)0401),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1–2053, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.

2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.

dotyczące wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami instytucji[3] oraz sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego,

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[4] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05754/2025 – C10-0013/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[5], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[6], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet

---

3 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

4 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

5 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji wraz z rezolucją, która stanowi jej integralną część, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu, jak również krajowym i regionalnym organom kontroli w państwach członkowskich, oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

2. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6509, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6509/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji, która stanowi integralną część tych decyzji, dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia ich publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

3. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6511, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6511/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji, która stanowi integralną część tych decyzji, dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia ich publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

[10] Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

4. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6522, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6522/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela p.o. dyrektorowi Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji, która stanowi integralną część tych decyzji, p.o. dyrektorowi Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia ich publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

5. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6530, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6530/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela dyrektor Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji stanowiącej integralną część tych decyzji, dyrektor Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

6. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1–2053, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6548, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6548/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji, która stanowi integralną część tych decyzji, dyrektor Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia ich publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

[10] Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

7. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2023[3],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami agencji[4],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[5] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6530, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6530/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[6], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[7], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[8], w szczególności jego art. 14 ust. 3,

– uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1653/2004 z dnia 21 września 2004 r. w sprawie typowego rozporządzenia finansowego dla agencji wykonawczych, na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 określającego status agencji wykonawczych, odpowiedzialnych za niektóre czynności dotyczące obsługi programów wspólnotowych[9], w szczególności jego art. 66 akapit pierwszy i drugi,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/173 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającą Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji, Europejską Agencję Wykonawczą ds. Badań Naukowych, Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP, Agencję Wykonawczą

---

6 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 Dz.U. L 297 z 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury oraz uchylającą decyzje wykonawcze 2013/801/UE, 2013/771/UE, 2013/778/UE, 2013/779/UE, 2013/776/UE i 2013/770/UE[10],

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela dyrektorowi Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji, decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, a także rezolucji, która stanowi integralną część tych decyzji, dyrektorowi Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia ich publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 50 z 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

8. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając bilanse i sprawozdania finansowe dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0273 – C10-0081/2024)[1],

– uwzględniając informacje finansowe dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju (COM(2024)0273),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące działań finansowanych z dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami Komisji[2],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[3] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– – uwzględniając zalecenia Rady z 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania działań w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (05489/2025 – C10-0027/2025, 05490/2025 – C10-0028/2025, 05491/2025 – C10-0029/2025),

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267),

– uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu (Benin) dnia 23 czerwca 2000 r.[4] i zmienioną w

---

1 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.
4 Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2003/159/oj.

Wagadugu (Burkina Faso) dnia 22 czerwca 2010 r.[5],

– uwzględniając decyzję Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią)[6],

– uwzględniając art. 33 Umowy wewnętrznej z dnia 20 grudnia 1995 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania i zarządzania pomocą Wspólnoty na mocy drugiego protokołu finansowego do czwartej Konwencji AKP–WE[7],

– uwzględniając art. 32 Umowy wewnętrznej z dnia 18 września 2000 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania i zarządzania pomocą wspólnotową na mocy protokołu finansowego do Umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi podpisanej w Kotonu (Benin) dnia 23 czerwca 2000 r. oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską[8],

– uwzględniając art. 11 Umowy wewnętrznej z dnia 24 czerwca 2013 r. i z dnia 26 czerwca 2013 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy unijnej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z umową o partnerstwie AKP–UE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej[9],

– uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 74 rozporządzenia finansowego z dnia 16 czerwca 1998 r. dotyczącego rozwoju współpracy finansowej w ramach

---

5 Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/648/oj.

6 Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.

7 Dz.U. L 156 z 29.5.1998, s. 108, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/1998/363/oj.

8 Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 355, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2000/770/oj.

9 Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.

czwartej Konwencji AKP–WE[10],

– uwzględniając art. 119 rozporządzenia finansowego z dnia 27 marca 2003 r. mającego zastosowanie do 9. Europejskiego Funduszu Rozwoju[11],

– uwzględniając art. 50 rozporządzenia Rady (WE) nr 215/2008 z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju[12],

– uwzględniając art. 44 rozporządzenia Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323[13],

– uwzględniając art. 101 i art. 102 tiret trzecie Regulaminu oraz załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023;

2. przedstawia swoje uwagi w poniższej rezolucji;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji wraz z rezolucją, która stanowi jej integralną część, Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu i Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.

11 Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.

12 Dz.U. L 78 z 19.3.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

13 Dz.U. L 307 z 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

9. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie zamknięcia ksiąg dochodów i wydatków w odniesieniu do wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023[1],

– uwzględniając skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0272 – C10-0067/2024)[2],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267) oraz szczegółowe odpowiedzi na poszczególne wnioski Parlamentu Europejskiego,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE za 2023 r. (COM(2024)0401),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji dla organu udzielającego absolutorium na temat audytów wewnętrznych przeprowadzonych w 2023 r. (COM(2024)0249) oraz dokument roboczy służb Komisji dołączony do tego sprawozdania (SWD(2024)0145),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami instytucji[3] oraz sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego,

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[4] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania budżetu za rok

---

1 Dz.U. L 58 z 23.2.2023, s. 1–2053, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

budżetowy 2023 (05754/2025 – C10-0013/2025),

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (05756/2025 – C10-0026/2025),

– uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[5], w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[6], w szczególności jego art. 69, 266, 267 i 268,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi[7], w szczególności jego art. 14 ust. 2 i 3,

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. zatwierdza zamknięcie ksiąg dochodów i wydatków w odniesieniu do wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy

---

5 Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

2023;

2. przedstawia swoje uwagi w rezolucji stanowiącej integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju;

3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji Radzie, Komisji, Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunałowi Obrachunkowemu i Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu, jak również parlamentom narodowym oraz krajowym i regionalnym organom kontroli w państwach członkowskich, oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

10. Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie zamknięcia ksiąg dochodów i wydatków dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając bilanse i sprawozdania finansowe dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (COM(2024)0273 – C10-0081/2024)[1],

– uwzględniając informacje finansowe dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju (COM(2024)0273),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące działań finansowanych z dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 wraz z odpowiedziami Komisji[2],

– uwzględniając poświadczenie wiarygodności[3] rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2023 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając zalecenia Rady z 17 lutego 2025 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania działań w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023 (05489/2025 – C10-0027/2025, 05490/2025 – C10-0028/2025, 05491/2025 – C10-0029/2025),

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2022 (COM(2024)0267),

– uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu (Benin) dnia 23 czerwca 2000 r.[4] i zmienioną w

---

1 Dz.U. C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
2 Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
3 Dz.U. C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.
4 Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2003/159/oj.

Wagadugu (Burkina Faso) dnia 22 czerwca 2010 r.[5],

– uwzględniając decyzję Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią)[6],

– uwzględniając art. 33 Umowy wewnętrznej z dnia 20 grudnia 1995 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania i zarządzania pomocą Wspólnoty na mocy drugiego protokołu finansowego do czwartej Konwencji AKP–WE[7],

– uwzględniając art. 32 Umowy wewnętrznej z dnia 18 września 2000 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania i zarządzania pomocą wspólnotową na mocy protokołu finansowego do Umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi podpisanej w Kotonu (Benin) dnia 23 czerwca 2000 r. oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską[8],

– uwzględniając art. 11 Umowy wewnętrznej z dnia 24 czerwca 2013 r. i z dnia 26 czerwca 2013 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy unijnej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z umową o partnerstwie AKP–UE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej[9],

– uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 74 rozporządzenia finansowego z dnia 16 czerwca 1998 r. dotyczącego rozwoju współpracy finansowej w ramach

---

5 Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/648/oj.

6 Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.

7 Dz.U. L 156 z 29.5.1998, s. 108, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/1998/363/oj.

8 Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 355, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2000/770/oj.

9 Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.

czwartej Konwencji AKP–WE[10],

– uwzględniając art. 119 rozporządzenia finansowego z dnia 27 marca 2003 r. mającego zastosowanie do 9. Europejskiego Funduszu Rozwoju[11],

– uwzględniając art. 50 rozporządzenia Rady (WE) nr 215/2008 z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju[12],

– uwzględniając art. 48 rozporządzenia Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju[13],

– uwzględniając art. 44 rozporządzenia Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323[14],

– uwzględniając art. 101 i art. 102 tiret trzecie Regulaminu oraz załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

1. zatwierdza zamknięcie ksiąg dochodów i wydatków dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2023;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu i Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

---

10 Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
11 Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
12 Dz.U. L 78 z 19.3.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.
13 Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/323/oj.
14 Dz.U. L 307 z 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

11. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja, agencje wykonawcze oraz dziewiąty, dziesiąty i jedenasty Europejski Fundusz Rozwoju (2024/2019(DEC))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2023, sekcja III – Komisja,

– uwzględniając swoje decyzje w sprawie absolutorium z wykonania budżetów agencji wykonawczych za rok budżetowy 2023,

– uwzględniając art. 101 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,

– uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając pismo przesłane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0074/2025),

A. mając na uwadze, że jedenasty EFR wszedł w fazę końcową, ponieważ 31 grudnia 2020 r. zaczęła obowiązywać klauzula wygaśnięcia; mając jednak na uwadze, że umowy szczegółowe dotyczące obowiązujących umów w sprawie finansowania były podpisywane do 31 grudnia 2023 r., a realizacja bieżących projektów finansowanych z EFR będzie kontynuowana aż do ich ostatecznego ukończenia;

B. mając na uwadze, że dziewiąty, dziesiąty i jedenasty [1] EFR nie zostały włączone do budżetu ogólnego Unii, lecz są nadal wdrażane odrębnie i aż do momentu zamknięcia pozostaną przedmiotem odrębnych sprawozdań;

C. mając na uwadze, że w WRF na lata 2021–2027 pomoc w zakresie współpracy na rzecz rozwoju zapewniana państwom AKP została włączona do Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy

---

[1] Jedenasty EFR obejmuje WRF na lata 2021–2027.

Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny Wymiar Europy” („ISWMR – »Globalny Wymiar Europy«”), jako część budżetu ogólnego UE, zaś pomoc w zakresie współpracy na rzecz rozwoju krajów i terytoriów zamorskich, w tym Grenlandii, została objęta decyzją o stowarzyszeniu zamorskim;

D. mając na uwadze, że EFR zarządza prawie w całości Dyrekcja Generalna ds. Partnerstw Międzynarodowych Komisji, a niewielką częścią (7 %) wydatków EFR w 2023 r. zarządzała Dyrekcja Generalna ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia;

Priorytety polityczne

1. podkreśla swoje zdecydowane zobowiązanie do przestrzegania podstawowych wartości i zasad Unii zapisanych w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE) i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE); w ramach procedury udzielania absolutorium podkreśla w szczególności zasady należytego zarządzania finansami określone w art. 317 TFUE oraz zwalczanie nadużyć finansowych i ochronę interesów finansowych Unii zgodnie z art. 325 TFUE;

2. podkreśla, jak ważna jest zasada podziału władzy w Unii, i przypomina, że zgodnie z traktatem instytucje mają obowiązek lojalnie ze sobą współpracować; uważa, że w żadnym wypadku działania jednej instytucji Unii nie powinny wpływać na niezależność innej instytucji; wzywa wszystkie inne instytucje do poszanowania roli Parlamentu jako jedynej instytucji Unii wybieranej bezpośrednio przez obywateli oraz do powstrzymania się od wszelkiej nieuzasadnionej, bezpośredniej lub pośredniej ingerencji w jego procesy ustawodawcze, dzięki czemu proces decyzyjny Parlamentu pozostanie wolny i niezależny od innych instytucji unijnych lub innych podmiotów;

3. podkreśla znaczenie budżetu Unii dla realizacji priorytetów politycznych Unii, a także jego rolę we wspieraniu państw członkowskich w nieprzewidzianych sytuacjach, takich jak międzynarodowe konflikty i kryzysy oraz ich skutki; zwraca uwagę w tym względzie, że ciągle bardzo ważne jest inwestowanie i zapewnianie wsparcia z budżetu Unii na rzecz zmniejszania różnic między państwami członkowskimi i regionami, wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a tym samym na rzecz poprawy codziennego życia obywateli Unii;

4. zauważa, że Trybunał Obrachunkowy (Trybunał) za rok budżetowy 2023 wydał opinię bez zastrzeżeń na temat wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości dochodów; jednocześnie ubolewa, że Trybunał piąty rok z rzędu musiał wydać negatywną opinię na temat legalności i prawidłowości wydatków budżetowych Unii oraz opinię z

zastrzeżeniem co do legalności i prawidłowości wydatków w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF);

5. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że ogólny poziom błędu oszacowany przez Trybunał wykazuje tendencję wzrostową od roku budżetowego 2020 i w roku budżetowym 2023 osiągnął 5,6 %; zauważa, że istnieją znaczne różnice w poziomach błędu między działami: zauważa, że istnieją znaczne różnice w poziomach błędu między działami: w niektórych obszarach wydatków poziom błędu jest poniżej progu istotności wynoszącego 2 %, a w przypadku polityki spójności poziom błędu wynosi 9,3 %; zauważa ponadto, że absolutorium to procedura polityczna, w której można wziąć pod uwagę wszystkie kwestie związane z danym rokiem budżetowym, oraz że decyzja o udzieleniu lub odmowie udzielenia absolutorium powinna pozostać oparta na faktach i dorobku prawnym Unii i że jest podejmowana w odniesieniu do całego budżetu; apeluje również do Komisji o uwzględnienie zaleceń Trybunału i obniżenie ogólnego poziomu błędu w nadchodzących latach; ponadto zwraca się do Komisji o przedstawienie w ciągu czterech miesięcy planu działania na rzecz obniżenia poziomu błędu;

6. wyraża zaniepokojenie, że Komisja i Trybunał różnie interpretują pojęcie „poziom błędu”, co powoduje dezorientację; wyraża poparcie dla wspólnego podejścia kontrolnego i metodyki kontroli i zdecydowanie wzywa obie instytucje do znalezienia rozwiązania problemu rozbieżnych podejść przed udzieleniem absolutorium za 2024 r.; wyraża zaniepokojenie, że Komisja systematycznie zaniża bieżący poziom błędu, co może prowadzić do nieskutecznej ochrony interesów finansowych Unii;

7. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że skumulowane zobowiązania pozostające do spłaty (RAL – reste à liquider) osiągnęły rekordowy poziom 543 mld EUR, co odpowiada 3,2 % całkowitego PKB Unii na koniec 2023 r. i stanowi więcej niż dwukrotność rocznego budżetu Unii na 2023 r.; podkreśla, że tak rekordowo wysoki poziom zobowiązań pozostających do spłaty może utrudnić płynne wykonywanie wyjątkowo wysokich poziomów płatności w przyszłości lub prowadzić do znacznych umorzeń ze szkodą dla realizacji celów polityki Unii;

8. wyraża ponadto zaniepokojenie faktem, że pozostały do spłaty dług z zaciągniętych pożyczek osiągnął na koniec 2023 r. 458,5 mld EUR, co odpowiada 2,7 % całkowitego PKB Unii; zauważa, że wzrost pozostałego długu w 2023 r., wynoszący 110,5 mld EUR, sprawił, że Unia stała się jednym z największych emitentów długu w Europie; zauważa ponadto, że przewiduje się dalszy wzrost kwoty pozostałego długu w nadchodzących latach, zwłaszcza ze względu na liczniejsze pożyczki związane z RRF oraz pomoc finansową dla szeregu krajów, w tym dla Ukrainy, która padła ofiarą rosyjskiej wojny napastniczej; ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że wzrost

zadłużenia sprawia, że budżet Unii jest bardziej narażony na wzrost stóp procentowych, ponieważ część długu będzie musiała być obsługiwana i spłacana z budżetu Unii;

9. przypomina o znaczeniu ścisłego stosowania przepisów finansowych Unii we wszystkich programach i w odniesieniu do wszystkich beneficjentów w celu uniknięcia wszelkich form nadużyć finansowych, konfliktów interesów, korupcji, podwójnego finansowania i prania pieniędzy;

10. podkreśla znaczenie praworządności jako jednej z podstawowych wartości Unii i zaznacza, że mechanizm warunkowości w zakresie praworządności ma kluczowe znaczenie dla dopilnowania, by państwa członkowskie nadal przestrzegały zasad praworządności; ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją dotyczącą praworządności w niektórych państwach członkowskich, co obejmuje ataki na działalność organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ograniczanie tej działalności, prowadząc do sytuacji, która nie tylko stanowi poważne zagrożenie dla wartości demokratycznych, ale też zwiększa ryzyko strat finansowych dla budżetu Unii; wzywa do zapewnienia odpowiedniego wsparcia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego działającym w tej dziedzinie; dostrzega, że pojawiają się nowe formy naruszania praworządności przez rządy krajowe, i wzywa Komisję do stawienia czoła tym zmieniającym się wyzwaniom; wzywa Komisję, by zapewniła ścisłe i szybkie wdrażanie wszystkich elementów tego mechanizmu, gdy państwa członkowskie naruszają zasady praworządności, jeżeli takie naruszenia wpływają lub mogą wpływać na interesy finansowe Unii; jednocześnie podkreśla, że trzeba w odpowiednim czasie przekazywać dokładne informacje na temat decyzji związanych z wdrażaniem mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności; zachęca Komisję do przeprowadzenia wyraźnej oceny w przypadku, gdy niedociągnięcia w zakresie praworządności mają charakter systemowy; apeluje o położenie większego nacisku na wdrożenie zaleceń dla poszczególnych krajów, a także na skuteczne mechanizmy działań następczych i wymierne poziomy odniesienia; proponuje, by ustanowić kompleksowe ramy monitorowania praworządności obejmujące wszystkie instytucje Unii, jej państwa członkowskie i kraje kandydujące, mające na celu zapewnienie spójności i jednolitości w całej Unii przy jednoczesnym zagwarantowaniu uczciwego i bezstronnego ich stosowania; wzywa Komisję do zaproponowania środków zapewniających ochronę beneficjentów końcowych w przypadku naruszeń praworządności przez rządy krajowe bez podważania stosowania i skuteczności rozporządzenia;

11. odnotowuje innowacyjny charakter RRF i jego wkład we wspieranie państw członkowskich w odbudowie po gospodarczych i społecznych skutkach pandemii oraz w budowanie bardziej odpornej gospodarki europejskiej; jest zdania, że każda zmiana na podejście oparte na

wynikach z RRF jako rozwiązaniem modelowym wymaga zajęcia się wieloma kwestiami zidentyfikowanymi podczas wdrażania tego instrumentu, a także oceny danych dotyczących jego pełnego wpływu przed zastosowaniem takiego modelu; przypomina, że podczas wdrażania RRF stwierdzono wiele problemów, które należy rozwiązać, w tym m.in.: brak odpowiednich konsultacji z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, takimi jak partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz brak ich zaangażowania we wdrażanie; słaby wymiar transgraniczny, co może wskazywać na obniżoną wartość dodaną UE w tym względzie; brak jasnej definicji celów pośrednich i wartości docelowych oraz ich zadowalającego osiągnięcia; niewystarczająca elastyczność; wspólny dług, którego konsekwencją jest długi okres spłaty zadłużenia; poważne problemy z przejrzystością, audytem i kontrolą programu, które uniemożliwiają obywatelom uzyskanie informacji o beneficjentach końcowych działań finansowanych przez Unię i zmuszają państwa członkowskie do wykorzystywania środków z RRF na pokrycie projektów bardzo podobnych do tych finansowanych z funduszy objętych polityką spójności, ale ze znacznie bardziej ograniczonymi możliwościami kontroli; ponownie wyraża zaniepokojenie tym, jak Komisja i państwa członkowskie interpretują pojęcie „ostateczny odbiorca” finansowania z RRF, ponieważ interpretacja ta nie jest zgodna z porozumieniem osiągniętym podczas negocjacji w sprawie REPowerEU; utrzymuje, że ministerstwa, organy publiczne lub inne instytucje zamawiające nie mogą być uważane za ostatecznych odbiorców finansowania z RRF; wyraża ponadto zaniepokojenie ustaleniami Trybunału dotyczącymi ryzyka podwójnego finansowania i finansowania powtarzających się wydatków budżetowych, ponieważ takie finansowanie jest sprzeczne z podstawą prawną RRF;

12. zauważa, że zgodnie ze strukturą mechanizmu NGEU spłata pożyczek w ramach NGEU musi rozpocząć się przed końcem 2027 r. i zakończyć najpóźniej do 2058 r.; wyraża zaniepokojenie, że wzrost stóp procentowych w ostatnich latach znacznie zwiększył koszty zaciągania długu w ramach NGEU w porównaniu z pierwotnymi szacunkami; ponownie podkreśla potrzebę ścisłego przestrzegania harmonogramu prawnie wiążącego planu działania na rzecz wprowadzenia nowych zasobów własnych i podkreśla, że szybkie postępy w zakresie nowych zasobów własnych mają zasadnicze znaczenie, jeżeli chodzi o spłatę długu zaciągniętego na potrzeby NGEU oraz o stabilność obecnych i przyszłych WRF;

13. podkreśla, że trzeba pilnie i znacznie odbiurokratyzować, usprawnić i uprościć wszystkie strategie polityczne Unii i ich finansowanie zgodnie z zaleceniami zawartymi w raporcie Draghiego [2], aby odciążyć europejskie przedsiębiorstwa i poprawić konkurencyjność Europy, a jednocześnie chronić interesy finansowe Unii; podkreśla,

---

[2] „Przyszłość europejskiej konkurencyjności”, 9 września 2024 r.

że uproszczenie pozytywnie wpłynie również na poziomy błędu we wdrażaniu strategii politycznych, ponieważ wiele błędów pojawia się z powodu nadmiernie skomplikowanych przepisów, w których trudno jest się rozeznać, zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP), nowym wnioskodawcom oraz przedsiębiorstwom typu spin-off i start-up;

14. ponownie podkreśla, że trzeba zapewnić równowagę między dalszym upraszczaniem zasad i procedur dzięki bardziej systematycznemu wykorzystywaniu sprawozdawczości cyfrowej a wzmocnieniem i rozbudowaniem kontroli i odpowiedniej weryfikacji *ex post* w obszarach, w których najczęściej dochodzi do nieprawidłowych wydatków, jednak w sposób niepotęgujący biurokratycznej zawiłości z punktu widzenia beneficjentów, a także przygotować sesje szkoleniowe i praktyczne informacje dla wnioskodawców, w szczególności nowych wnioskodawców, oraz poprawić pomoc i wytyczne dla MŚP, przedsiębiorstw typu spin-off, przedsiębiorstw typu start-up, agencji administracyjnych i płatniczych oraz wszystkich innych właściwych zainteresowanych stron; przypomina, że w przypadku RRF szczególnie potrzebny jest rozbudowany system kontroli ze strony Komisji;

15. podkreśla potrzebę realizacji i uwypukla znaczenie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w kontekście wsparcia w obliczu wyzwań globalnych, dla propagowania praw człowieka, swobód i demokracji; akcentuje znaczenie wzmocnienia linii budżetowej dla wschodniego sąsiedztwa w celu wsparcia reform politycznych, gospodarczych i społecznych w tym regionie;

16. podkreśla, że aby Unia była wiarygodna, Komisja musi koniecznie pilnować, by nie przydzielano żadnych funduszy unijnych osobom lub organizacjom powiązanym z jakimikolwiek ruchami terrorystycznymi lub innymi ruchami (w tym również ruchami islamistycznymi, antysemickimi, antychrześcijańskimi i antyislamskimi) wyrażającymi poglądy ekstremistyczne, podżegającymi do przemocy lub nienawiści oraz pozostającymi w wyraźnej sprzeczności z podstawowymi wartościami Unii Europejskiej; w tym kontekście przypomina, że pojawiły się zarzuty, że 19 z 13 000 pracowników UNRWA zatrudnionych w Gazie wzięło udział w podłych atakach terrorystycznych przeprowadzonych przez Hamas przeciwko Izraelowi 7 października; przypomina, że w dziewięciu przypadkach umowy o zatrudnienie zostały formalnie rozwiązane z uwagi na interes UNRWA; przyjmuje do wiadomości wyniki dochodzenia wszczętego przez Biuro Nadzoru Wewnętrznego ONZ; podkreśla, że Komisja powinna również wprowadzić lepsze kontrole, dzięki którym takie finansowanie nie będzie odbywało się pośrednio z udziałem stron trzecich, oraz lepszą identyfikowalność środków Unii trafiających do beneficjentów końcowych;

17. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie coraz szerszym

wykorzystywaniem unijnych środków finansowych wbrew zasadom i wartościom Unii, zwłaszcza gdy wykorzystywanie tych środków i ich transfery do innych organizacji nie są w pełni możliwe do prześledzenia; ostrzega przed zagrożeniem, że środki unijne zostaną ostatecznie wykorzystane w kręgach korupcyjnych i staną się przedmiotem nadużyć finansowych i nieprawidłowości, ingerencji zagranicznej lub infiltracji; podkreśla znaczenie przejrzystości końcowych beneficjentów unijnych środków finansowych;

18. podkreśla, że trzeba utrzymać integralność instytucjonalną i zapobiegać potencjalnej obcej ingerencji; potępia wszelkie niewłaściwe próby wpływania na działalność ustawodawczą Parlamentu Europejskiego; podkreśla, że Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest odpowiedzialny za prowadzenie wszelkich niezbędnych szczegółowych dochodzeń; podkreśla znaczenie prac prowadzonych przez Prokuraturę Europejską (EPPO) dla ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej; nalega na zapewnienie EPPO odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich; przypomina porozumienie ustanawiające międzyinstytucjonalny organ ds. norm etycznych dla członków instytucji i organów doradczych, o którym mowa w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej, i nalega na jego szybkie wdrożenie we wszystkich instytucjach UE;

19. przypomina o żywotnej roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, w staniu na straży demokratycznych wartości oraz wspieraniu dynamicznego i tętniącego życiem społeczeństwa demokratycznego, ponieważ zapewniają one solidną podstawę szerokiego uwzględniania wszystkich istotnych poglądów w różnych debatach, a także podkreśla, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą otrzymywać wsparcie z funduszy unijnych, by mogły wykonywać te funkcje, zgodnie z art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej;

20. zauważa, że niektórzy członkowie Komisji Kontroli Budżetowej sformułowali zarzut, jakoby umowy o udzielenie dotacji zawarte przez Komisję obejmowały szczegółowe działania lobbingowe, które można interpretować jako potencjalne zakłócenie wewnętrznego procesu decyzyjnego w instytucjach Unii; zauważa, że Komisja podjęła szereg środków w celu ustosunkowania się do tych zarzutów, przyjęła wytyczne dotyczące finansowania działań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i egzekwowaniem prawodawstwa i polityki Unii, a także stwierdziła, że chociaż takie umowy o udzielenie dotacji nie naruszają ram prawnych UE, mogą wiązać się z ryzykiem utraty reputacji przez Unię; odnotowuje, że wszystkie umowy o udzielenie dotacji zawierają zastrzeżenie stwierdzające, że „poglądy beneficjenta w żaden sposób nie odzwierciedlają poglądów UE i że organ udzielający dotacji nie może ponosić za nie odpowiedzialności”; zauważa, że takie zastrzeżenie prawne dodano również w zaproszeniu do składania wniosków o

dotacje na działalność na rok 2024;

21. zauważa, że trwa przegląd umów o udzielenie dotacji we wszystkich portfelach w celu sprawdzenia ich zgodności z nowymi wytycznymi oraz że do tej pory Komisja nie przekazała Parlamentowi pełnych wyników przeglądu ani nie poinformowała o innych środkach, jakie mogłaby podjąć w razie potrzeby; wzywa Komisję, by na bieżąco informowała o tej sprawie organ udzielający absolutorium; podkreśla, że przejrzystość spotkań z zainteresowanymi stronami ma fundamentalne znaczenie dla integralności demokratycznej i powinna mieć zastosowanie w równym stopniu do wszystkich podmiotów współpracujących z instytucjami Unii; zwraca uwagę, że jasne dokumentowanie i ujawnianie takich interakcji wzmacnia zaufanie publiczne i demokratyczną rozliczalność;

22. przypomina, że finansowanie UE wymaga rygorystycznych standardów rozliczalności i przejrzystości; zgodnie z zaleceniami Trybunału Obrachunkowego zawartymi w sprawozdaniu specjalnym 05/2024 [3] i niedawnym sprawozdaniu specjalnym 11/2025 [4] wzywa Komisję do dopilnowania, aby informacje ujawniane w systemie przejrzystości finansowej były często aktualizowane, wiarygodne, porównywalne i przydatne; podkreśla potrzebę przydzielenia dodatkowych zasobów sekretariatowi EUTR, aby umożliwić systematyczne i dokładne monitorowanie rejestru służącego przejrzystości; powinno to obejmować przeznaczenie zasobów na wdrażanie AI w celu opracowania mechanizmu wyszukiwania opartego na AI; przypomina o potrzebie proaktywnego sprawdzania, czy wszystkie podmioty będące beneficjentami funduszy UE przestrzegają wartości UE;

23. z zadowoleniem przyjmuje odpowiedź komisarza Serafina na pytanie wymagające odpowiedzi na piśmie [5], w której ponownie potwierdzono, że finansowanie UE zostało przyznane i wykorzystane przez organizacje pozarządowe przy pełnym poszanowaniu traktatów UE i rozporządzenia LIFE [6]; odnotowuje ponadto niedawne sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego w sprawie przejrzystości finansowania UE przyznawanego organizacjom pozarządowym [7], w którym stwierdzono, że wykorzystanie funduszy

---

3 Sprawozdanie specjalne nr 05/2024: „Unijny rejestr służący przejrzystości – zawiera przydatne, ale ograniczone informacje na temat działalności lobbingowej”.

4 Sprawozdanie specjalne nr 11/2025 „Przejrzystość finansowania unijnego przyznanego organizacjom pozarządowym – mimo postępów nadal brakuje wiarygodnego oglądu sytuacji”.

5 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-10-2025-000595-ASW_EN.pdf.

6 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0783.

7 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-10-2025-000595-ASW_EN.pdf.

UE na rzecz organizacji pozarządowych jest zgodne z prawem, ale potwierdzono również, że jest to zgodne z wymogami prawnymi UE w zakresie przejrzystości określonymi w rozporządzeniu finansowym UE; jednocześnie sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego 11/2025 zwraca uwagę na fakt, że należy zrobić więcej, aby zwiększyć przejrzystość finansowania UE otrzymywanego przez wszystkich beneficjentów; w związku z tym wzywa Komisję do wdrożenia zaleceń Trybunału Obrachunkowego dotyczących przeglądu oświadczeń własnych w unijnym systemie przejrzystości finansowej, a także proaktywnego monitorowania przestrzegania podstawowych wartości i zasad UE przez beneficjentów;

24. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie wersji przekształconej rozporządzenia finansowego; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności usprawnienia związane z monitorowaniem funduszy unijnych za pomocą narzędzi cyfrowych i interoperacyjności (co wzmocni ochronę interesów finansowych Unii), a także ukierunkowane rozszerzenie systemu wczesnego wykrywania i wykluczania na zarządzanie dzielone w WRF po 2027 r., odniesienie do mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności i wprowadzenia warunkowości na podstawie wartości Unii zapisanych w art. 2 TUE oraz możliwość usprawnienia wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw i indywidualnych wnioskodawców poprzez wprowadzenie dotacji o bardzo niskiej wartości;

ROZDZIAŁ I

Wieloletnie ramy finansowe

Poświadczenie wiarygodności Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz zarządzanie budżetem i finansami

Wiarygodność rozliczeń

25. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Trybunał stwierdził w swoim sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 [8], że skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za ten rok jest wiarygodne; zauważa, że od 2007 r. Trybunał wydaje co roku opinię bez zastrzeżeń na temat wiarygodności rozliczeń;

26. odnotowuje, że na dzień 31 grudnia 2023 r. zobowiązania ogółem wyniosły 679,9 mld EUR, a aktywa razem wyniosły 467,7 mld EUR; zauważa, że różnica w wysokości 212,2 mld EUR odpowiada ujemnym aktywom netto obejmującym dług i tę część wydatków już poniesionych przez Unię do 31 grudnia 2023 r., która będzie musiała

[8] Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

zostać sfinansowana z przyszłych budżetów;

27. zauważa, że na koniec 2023 r. szacunkowa wartość poniesionych, ale jeszcze niezgłoszonych wydatków, których zwrot należy się beneficjentom, zaksięgowanych jako rozliczenia międzyokresowe, wyniosła 155,2 mld EUR (w 2021 r.: 148,7 mld EUR), z czego 7,4 mld EUR jest związane z rozliczeniami międzyokresowymi w ramach RRF;

28. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Trybunału, że aktywa, zobowiązania, dochody i wydatki, w tym związane z NextGenerationEU, oraz szacunki dotyczące procesu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE i skutków rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie są rzetelnie przedstawione w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym;

Legalność i prawidłowość dochodów Unii

29. odnotowuje wniosek Trybunału, że dochody Unii są wolne od istotnych błędów oraz że systemy zarządzania zbadane przez Trybunał były ogólnie skuteczne;

Legalność i prawidłowość wydatków Unii

30. zdecydowanie ubolewa nad negatywną opinią na temat legalności i prawidłowości wydatków budżetowych Unii wydaną przez Trybunał piąty rok z rzędu; uważa to za coraz bardziej problematyczne, ponieważ wydaje się, że Komisja nie jest w stanie lub nie chce określić przyczyny i rozwiązać podstawowych problemów; ubolewa, że Komisja nie akceptuje niektórych zaleceń Trybunału Obrachunkowego; zwraca w szczególności uwagę na to, jak ważne jest wzmocnienie mechanizmów zarządzania finansami przez Komisję i państwa członkowskie, które to mechanizmy Trybunał uznał za niewiarygodne, co zagraża wiarygodności sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania; żąda od Komisji przedstawienia jasnego planu działania w celu obniżenia poziomu błędu w ciągu kolejnych czterech miesięcy; podkreśla, że Parlament należycie skontroluje taki plan działania;

31. jest poważnie zaniepokojony, że Trybunał oszacował poziom błędu w wydatkach w 2023 r. na 5,6 %; odnotowuje, że sytuacja szybko się pogorszyła w porównaniu z poprzednimi dwoma latami (4,2 % w 2022 r. i 3 % w 2021 r.); zauważa z zaniepokojeniem, że Trybunał nadal wykrywa istotne problemy w wydatkach opartych na zwrocie kosztów; szacowany poziom błędu wynosi tu 7,9 %; odnotowuje, że skutki błędów stwierdzonych przez Trybunał szacuje się jako zarówno istotne, jak i powszechne; wzywa do usprawnienia zarządzania finansami przez Komisję zgodnie z zaleceniami sformułowanymi przez Trybunał w jego sprawozdaniach rocznych i sprawozdaniach specjalnych w celu ostatecznego rozwiązania problemu, jakim jest wysoki poziom błędu, w ciągu kilku najbliższych

lat; podkreśla ostrzeżenie Trybunału, że rosnące zadłużenie europejskie wywiera coraz większą presję na budżet Unii;

32. zauważa, że w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania Komisja dzieli wydatki na kategorie wyższego, średniego i niższego ryzyka, aby skoncentrować działania na obszarach wysokiego ryzyka; natomiast Trybunał w celu wydania opinii na temat legalności i prawidłowości wydatków stosuje tylko dwie kategorie ryzyka; jest zaniepokojony faktem, że – jak wynika z prac Trybunału – w realizowanych przez Komisję kontrolach *ex post* występują ograniczenia, które łącznie mają wpływ na rzetelność jej oceny ryzyka; zauważa z zaniepokojeniem, że jednym z najbardziej dotkniętych w tym względzie obszarów był dział „Spójność, odporność i wartości”, w którym Trybunał ocenił większość wydatków jako obarczone wysokim ryzykiem, choć Komisja sklasyfikowała w ten sposób tylko mniejszość tych wydatków;

33. ponownie z zaniepokojeniem odnotowuje, że Trybunał zauważył, iż w ocenie ryzyka przeprowadzonej przez Komisję prawdopodobnie zaniżono poziom ryzyka w kilku obszarach; jest również zaniepokojony powtarzającymi się niedociągnięciami stwierdzonymi przez Trybunał w systemach zarządzania i kontroli państw członkowskich, które to systemy wciąż nie zapobiegają nieprawidłowościom w dziale 2 ani ich nie wykrywają, co obniża zaufanie pokładane w ich pracy, a poziomy błędu Komisji nadal opierają się na tych nie działających skutecznie systemach krajowych;

34. zauważa, że wzrost ten wynika przede wszystkim z szacowanego poziomu błędu w dziale 2 WRF „Spójność, odporność i wartości”, w którym Trybunał stwierdził, że 9,3 % wydatków narusza przepisy i rozporządzenia Unii; przypomina o podstawowych problemach zgłaszanych przez Trybunał i znanych od kilku lat;

35. podkreśla, że szacowany poziom błędu w wydatkach Unii, przedstawiony w poświadczeniu wiarygodności Trybunału, jest szacunkową kwotą środków, które nie powinny były zostać wypłacone, ponieważ nie zostały wykorzystane zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami; uważa, że chociaż nie jest to wskaźnik nadużyć finansowych lub korupcji, szacowany poziom błędu odnosi się do wydatków, w przypadku których konieczne są działania naprawcze, a tym samym wskazuje na marnotrawstwo zasobów; ubolewa, że problem ten będzie również wywierał negatywne wrażenie na obywatelach, a nawet może skutkować kwestionowaniem zdolności Komisji do skutecznej ochrony interesów finansowych Unii;

36. zauważa z niepokojem, że według szacunków Komisji ryzyko w momencie dokonywania płatności wynosiło w 2023 r. zaledwie 1,9 % i utrzymuje się na tym poziomie od 2020 r.; zauważa, że Komisja

szacuje swoją zdolność do skorygowania i odzyskania nieprawidłowych wydatków podczas realizacji powiązanych programów na 1 %, co daje ryzyko w momencie zamknięcia wynoszące 0,9 %; jest zaniepokojony, że w tym roku Komisja ponownie ocenia ryzyko w momencie dokonywania płatności nie tylko poniżej szacowanego przez Trybunał poziomu błędu wynoszącego 5,6 %, ale także poniżej przedziału ustalonego przez Trybunał, wynoszącego od 4,4 % do 6,8 %; podkreśla, że rozbieżność między ogólnym poziomem błędu według Trybunału a ustalonym przez Komisję ryzykiem w momencie dokonywania płatności jest również widoczna w niektórych konkretnych obszarach wydatków, w szczególności w dziale 2, jeszcze wyraźniej niż w przeszłości; z zadowoleniem przyjmuje szacowanie przez Trybunał poziomu błędu jako ważny wskaźnik istniejącego ryzyka;

37. odnotowuje wieloletnią perspektywę Komisji dotyczącą ryzyka w momencie zamknięcia, jako że korekty i odzyskane środki po zakończeniu roku nie znajdują odzwierciedlenia w szacunkach Trybunału dotyczących poziomu błędu; ubolewa jednak nad dezorientacją spowodowaną przedstawieniem przez Komisję ryzyka w momencie dokonywania płatności;

38. przypomina stanowiska wyrażone w rezolucji w sprawie absolutorium za 2022 r. oraz wymiany poglądów podczas wysłuchań w sprawie absolutorium za rok budżetowy 2023 na temat rozbieżnych metod i szacunków Trybunału i Komisji dotyczących błędów popełnionych w wydatkach Unii; zwraca uwagę, że poziom błędu ustalony przez Trybunał Obrachunkowy opiera się na próbie statystycznej, natomiast ryzyko ponoszone przez Komisję w momencie dokonywania płatności w dużej mierze wynika z poziomów błędu zgłoszonych przez krajowe instytucje audytowe w państwach członkowskich i jest obliczane dopiero po korektach i spłatach; przypomina, że poziom błędu szacowany przez Trybunał obejmuje błędy, które nie zostały wykryte przez państwa członkowskie i Komisję, co świadczy o tym, że poziomy błędu podawane przez Komisję są niedoszacowane; z niepokojem zwraca uwagę na jeszcze większą różnicę między szacunkami Trybunału i Komisji; zauważa ponadto, że Komisja i Trybunał organizują wspólne warsztaty na ten temat; odnotowuje, że Trybunał dostosował niedawno swoją metodykę udzielania zamówień w agencjach zdecentralizowanych do metodyki Komisji; ponownie wyraża poparcie dla niezależnego podejścia kontrolnego i metodyki kontroli Trybunału oraz zachęca Komisję do współpracy z Trybunałem w celu zwiększenia stopnia harmonizacji i zapewnienia bardziej porównywalnych szacunków poziomu błędu;

39. przypomina, że do podjęcia decyzji w sprawie absolutorium za dany rok organ udzielający absolutorium potrzebuje na koniec roku poświadczenia wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw; zauważa, że unijne

programy wydatków mają charakter wieloletni oraz że ich systemy zarządzania i kontroli obejmują wiele lat, co umożliwia korekty i odzyskiwanie środków po zakończeniu roku;

40. przypomina, że Komisja odpowiada za zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie; zauważa, że Trybunał, wykonując swój mandat, jest zobowiązany do zgłaszania wszelkich przypadków nieprawidłowości; zauważa, że Trybunał przekazuje Prokuraturze Europejskiej podejrzenia o przestępstwa wchodzące w zakres jej kompetencji, a OLAF-owi podejrzenia o nadużycia finansowe, korupcję lub inną nielegalną działalność naruszającą interesy finansowe Unii; zauważa, że w 2023 r. Trybunał zgłosił OLAF-owi 20 przypadków podejrzeń o nadużycia finansowe, a jednocześnie zgłosił EPPO 12 z tych przypadków, co jak dotąd doprowadziło do czterech dochodzeń OLAF-u i dziewięciu dochodzeń EPPO; wyraża uznanie dla Trybunału za zgłaszanie przypadków nieprawidłowości OLAF-owi i EPPO, ponieważ informacje wynikające z zadań kontrolnych są zazwyczaj w wysokim stopniu wiarygodne; w tym kontekście przypomina o kluczowej roli odgrywanej przez całą unijną strukturę zwalczania nadużyć finansowych i wyraża pewne obawy dotyczące odmowy współpracy niektórych państw członkowskich z jednym z jej elementów, mianowicie Prokuraturą Europejską;

Zarządzanie budżetem i finansami

41. zauważa, że w 2023 r. wykorzystano 98,9 % dostępnych środków na zobowiązania (184,4 mld EUR z 186,5 mld EUR); odnotowuje, że dostępne środki były wyższe niż pułap WRF wynoszący 182,7 mld EUR ze względu na wykorzystanie instrumentów szczególnych w przypadku nowych lub nieprzewidzianych wydarzeń; zauważa, że wykorzystano 90 % środków na płatności (162 mld EUR z dostępnej kwoty 165,2 mld EUR);

42. zauważa z zaniepokojeniem, że łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty, które stanowią przyszłe długi, jeżeli nie zostaną umorzone, osiągnęła rekordowo wysoki poziom 543 mld EUR (w 2022 r.: 450 mld EUR); zauważa, że Komisja przewiduje zmniejszenie tej kwoty w latach 2025–2029, kiedy trzeba będzie wypłacić kwoty zaangażowane zarówno na NGEU, jak i na okres programowania 2021–2027; zauważa jednak, że faktyczne kwoty na 2023 r. (543 mld EUR) są znacznie wyższe od przewidywanej kwoty (490 mld EUR), co kwestionuje szacunki Komisji;

43. przypomina, że w WRF na lata 2021–2027 jest mniej czasu niż w poprzednich WRF na wdrożenie funduszy objętych zarządzaniem dzielonym ze względu na zasadę n+2 obowiązującą w ostatnim roku, co, w połączeniu z wysoką kwotą zobowiązań pozostających do spłaty, zwiększy ryzyko umorzeń; odnotowuje uwagę Trybunału, że Komisja zwiększyła przewidywaną kwotę umorzeń z 7,6 mld EUR na lata 2023–2027 do 8,1 mld EUR w latach 2024–2027 i do 8,8 mld

EUR w latach 2025–2027, co stanowi wzrost o 15 % w ciągu dwóch lat; podkreśla z niepokojem, że Komisja zbyt nisko oszacowała zobowiązania pozostające do spłaty w ciągu ostatnich dwóch lat, w związku z czym prawdopodobnie zaniża kwotę umorzeń, które zostaną dokonane do 2027 r.; odnotowuje wprowadzenie mechanizmu kaskadowego w następstwie śródokresowego przeglądu WRF na lata 2021–2027 oraz zachętę do wykorzystywania umorzonych kwot na pokrycie zwiększonych kosztów odsetek od kwot pożyczonych przez Komisję na NGEU;

44. zauważa, że według najnowszej długoterminowej prognozy płatności, którą opracowała Komisja, od 2027 r. można spodziewać się znacznych umorzeń, chyba że państwa członkowskie podejmą dodatkowe działania i zwiększą tempo wykonania w porównaniu z latami 2014–2020; zwraca uwagę, że zgodnie z prognozami Komisji w latach 2024–2027 łączna kwota umorzeń w przypadku Funduszu Spójności, EFRR i EFS+ wyniesie 2,2 mld EUR, co oznacza pięciokrotny wzrost względem prognoz Komisji z 2022 r. zakładających 0,4 mld EUR umorzeń; ostrzega, że z powodu niskiego poziomu wykonania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) w 2023 r. znaczne kwoty środków będą zagrożone umorzeniem, począwszy od 2025 r.; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania wszelkich dostępnych środków, by uniknąć umorzeń;

45. zauważa z zaniepokojeniem, że dług Unii wzrósł z 344,3 mld EUR w 2022 r. do 458,5 mld EUR w 2023 r., z czego 60 % jest związane z NGEU; zauważa, że jedynie w przypadku długu wyemitowanego na potrzeby NGEU powiązane koszty odsetek muszą być spłacane bezpośrednio z budżetu Unii oraz że szacuje się, iż ze względu na wyższe stopy procentowe koszty te w obecnych WRF (do końca 2027 r.) będą o 17–27 mld EUR wyższe niż pierwotnie przewidywano (14,9 mld EUR);

46. zauważa z zaniepokojeniem, że całkowita ekspozycja budżetu Unii z powodu gwarancji i zobowiązań warunkowych związanych z pożyczkami wzrosła do 298,0 mld EUR; zauważa, że należy przyjmować ostrożne założenia dotyczące odsetek na rynku kapitałowym, zarówno w odniesieniu do istniejącego, jak i nowego długu, oraz że w przypadku obu kategorii konieczny jest realny plan spłaty długu; zwraca uwagę, że Trybunał otrzymał od Komisji informacje, które wskazują, że ekspozycja będzie stale rosła w nadchodzących latach, wywierając dodatkową presję na margines elastyczności budżetu Unii i jeszcze bardziej ograniczając tę elastyczność; popiera zalecenia Trybunału skierowane do Komisji, aby wykazała się większą aktywnością w celu zagwarantowania swoim narzędziom ograniczającym ryzyko (takim jak wspólny fundusz rezerw) odpowiednich zdolności, a także zapewniła bardziej przejrzystą sprawozdawczość na temat całkowitej rocznej ekspozycji budżetu i podawała szacunki dotyczące tej ekspozycji do wiadomości

publicznej;

47. zauważa z zaniepokojeniem, że w sprawozdaniu specjalnym 07/2024 [9] Trybunał zauważył, że w momencie przeprowadzania kontroli znaczna część nakazów odzyskania środków wystawionych w latach 2014–2022 była nadal niezrealizowana; zauważa ponadto, że w odpowiedziach na pytania pisemne Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu (komisji CONT) dotyczące absolutorium za 2023 r. Komisja wspomniała, że w odniesieniu do lat 2014–2023 jest 1 357 zaległych nakazów odzyskania środków na łączną pozostającą do spłaty kwotę około 335 mln EUR; wzywa Komisję do priorytetowego traktowania kwestii odzyskiwania środków z tytułu zaległych nakazów odzyskania środków oraz do informowania Komisji Kontroli Budżetowej o poczynionych postępach;

48. podkreśla, że równość jest jedną z podstawowych wartości Unii i jest zapisana w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej; przypomina o zobowiązaniu Unii do uwzględniania aspektu płci w kształtowaniu polityki i wdrażaniu funduszy unijnych, w tym do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci; zachęca Komisję do kontynuowania wysiłków podejmowanych w kontekście sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i śledzenia wpływu budżetu Unii na wspieranie równości płci; przypomina o zobowiązaniu Komisji do dołączania oceny skutków do wszystkich wniosków ustawodawczych, jeżeli przewiduje się, że będą one miały znaczący wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko, tak aby zagwarantować między innymi sprawiedliwy podział środków;

49. zauważa, że przegląd porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie rejestru służącego przejrzystości ma zostać przeprowadzony do lipca 2025 r.; wzywa Komisję do zapewnienia jak największej otwartości tego procesu, do ujednolicenia wymogów sprawozdawczości finansowej we wszystkich kategoriach zarejestrowanych podmiotów (w tym źródeł finansowania i budżetów lobbingowych) oraz do rozwiązania problemu ryzyka, na jakie Trybunał wskazał w swoim sprawozdaniu specjalnym poświęconym unijnemu rejestrowi służącemu przejrzystości w związku z oświadczeniami własnymi dotyczącymi rodzaju reprezentacji interesów; uważa, że aby wdrożyć zalecenia Trybunału, należy zwiększyć zasoby sekretariatu zajmującego się rejestrem służącym przejrzystości;

50. przypomina o następujących ustaleniach zawartych w sprawozdaniu specjalnym Trybunału Obrachunkowego 11/2025: (i) identyfikacja i rejestracja podmiotów jako NGO nie zawsze są przeprowadzane w sposób spójny i wiarygodny; (ii) choć proces przyznawania dotacji

---

[9] Sprawozdanie specjalne Trybunału 07/2024: „Systemy Komisji służące do odzyskiwania nieprawidłowych wydatków UE – Można zwiększyć kwotę odzyskanych środków i tempo odzyskiwania”.

został usprawniony, nadal występują problemy związane z kompletnością i poprawnością danych; (iii) brak wiarygodnego oglądu wydatków Unii na rzecz NGO utrudnia przeprowadzenie rzeczowej analizy; (iv) zaproszenia do składania wniosków w próbie Trybunału były przejrzyste; (v) przestrzeganie wartości Unii nie jest weryfikowane w sposób proaktywny; oraz (vi) praktyki w zakresie przejrzystości różnią się znacznie w próbie Trybunału, przy czym większe organizacje pozarządowe osiągają lepsze wyniki; wzywa Komisję do pełnego wdrożenia zaleceń zawartych w sprawozdaniu specjalnym Trybunału;

Zalecenia

51. zdecydowanie popiera zalecenia Trybunału zawarte w jego sprawozdaniu rocznym dotyczącym wykonania budżetu za rok budżetowy 2023 (sprawozdanie roczne za rok budżetowy 2023) [10] oraz w powiązanych sprawozdaniach specjalnych; wzywa Komisję do ich bezzwłocznego wdrożenia oraz do informowania organu udzielającego absolutorium o postępach w ich wdrażaniu;

52. apeluje do Trybunału, aby wspólnie z Komisją poszukał sposobów dostosowania metod, jakie stosują do budżetu ogólnego, podobnie jak w przypadku zamówień dla agencji zdecentralizowanych, przy jednoczesnym poszanowaniu różnych ról;

53. wzywa Komisję, by w szczególności:

    (i) kontynuowała współpracę z Trybunałem, aby zapewnić lepsze zrozumienie i uspójnienie oraz lepszą porównywalność dwóch podejść do rozbieżnego szacowania błędów w wydatkach Unii;

    (ii) sprecyzowała wpływ działań naprawczych na ogólny poziom błędu;

    (iii) poszukała, wspólnie z Trybunałem, sposobów dostosowania metod oceny błędów w zamówieniach publicznych i metod szacowania poziomu błędów dotyczących budżetu ogólnego, podobnie jak w przypadku zamówień dla agencji zdecentralizowanych, przy jednoczesnym poszanowaniu różnych ról;

    (iv) przedstawiła organowi udzielającemu absolutorium strategię mającą na celu zwiększenie wykorzystania funduszy zgodnie z ich przeznaczeniem, zwiększenie absorpcji środków i zapobieganie umorzeniom, aby zmaksymalizować unijną wartość dodaną budżetu Unii;

    (v) zwiększyła wiarygodność prognozy dotyczącej zobowiązań

---

[10] Dz.U. C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.

pozostających do spłaty dzięki bardziej realistycznym szacunkom dotyczącym absorpcji środków unijnych, aby zapewnić organowi udzielającemu absolutorium lepszą perspektywę ewolucji zobowiązań pozostających do spłaty na przestrzeni lat i lepiej chronić budżet Unii;

(vi) zapewniła wystarczające środki ochrony budżetu Unii przed różnymi zidentyfikowanymi zagrożeniami wykraczającymi poza zobowiązania pozostające do spłaty, takimi jak umorzenia w polityce spójności, rosnące zadłużenie, zwiększona ekspozycja budżetu i wpływ rosnącej inflacji, a także by zadbała o sprawozdawczość na ten temat;

(vii) zapewniła bardziej przejrzyste sprawozdania na temat ekspozycji całkowitego rocznego budżetu przez przedstawienie, w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, wieloletniej perspektywy dotyczącej ekspozycji budżetu Unii w związku z gwarancjami budżetowymi;

(viii) znacznie uprościła zasady i procedury oraz poprawiła pomoc i zapewniła spójne i przyjazne dla użytkownika wytyczne dla MŚP, nowych wnioskodawców, przedsiębiorstw typu spin-off, przedsiębiorstw typu start-up, agencji administracyjnych i płatniczych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz wszystkich innych właściwych zainteresowanych stron bez uszczerbku dla jakości kontroli;

(ix) dopilnowała, aby stosowane narzędzia łagodzące miały wystarczającą zdolność do skutecznego przeciwdziałania ryzyku związanemu z ekspozycją budżetu Unii;

(x) zintensyfikowała wysiłki na rzecz zwiększenia przejrzystości wykorzystania funduszy, w tym w odniesieniu do informacji o ostatecznych odbiorcach i funduszach przyznawanych na przygotowanie wniosków politycznych i legislacyjnych;

(xi) wprowadziła wszelkie niezbędne środki gwarantujące, że wszyscy przedstawiciele grup interesu, którzy kontaktują się z instytucjami Unii, będą zarejestrowani w rejestrze służącym przejrzystości; zwraca się ponadto do Komisji, by ustanowiła skuteczny mechanizm gwarantujący, że działalność podmiotów finansowanych przez Unię i zarejestrowanych w rejestrze służącym przejrzystości jest zgodna z wartościami Unii, i by wymagała pełnej przejrzystości w zakresie ich finansowania, przy czym należy zapewnić głębszy wgląd w finansowanie wszystkich zarejestrowanych podmiotów, co powinno warunkować dostęp do wszystkich instytucji, organów i agencji Unii;

(xii) wraz z Parlamentem i Radą zagwarantowała odpowiednie środki sekretariatowi rejestru służącego przejrzystości, aby

umożliwić weryfikację poprawności wpisów dotyczących działalności lobbingowej wszystkich przedstawicieli grup interesu oraz aby lobbing stał się bardziej przejrzysty, zgodnie z wnioskiem Trybunału zawartym w sprawozdaniu specjalnym 05/2024 w sprawie unijnego rejestru służącego przejrzystości; wzywa Komisję do przeznaczenia odpowiednich zasobów na wykrywanie nieprawidłowości, aby zagwarantować szeroki zakres możliwości wyszukiwania;

(xiii) zobowiązała przedstawicieli grup interesu zarejestrowanych w rejestrze służącym przejrzystości, by sporządzali wykazy podmiotów, które wspierają ich finansowo, kiedy deklarują, że reprezentują wyłącznie swoje interesy lub zbiorowe interesy swoich członków, a także zaproponowała zmianę załącznika II do porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 20 maja 2021 r., aby zobowiązać ich do wpisania podmiotów, które wspierają je finansowo, do unijnego rejestru służącego przejrzystości, nawet jeżeli w rejestrze tym oświadczają, że reprezentują jedynie interesy swoich członków; wzywa podmioty już zarejestrowane, które nie sporządziły wykazu swoich zasobów finansowych w oświadczeniu własnym, do dobrowolnego zadeklarowania ich przed zmianą porozumienia międzyinstytucjonalnego;

(xiv) dalej wspierała państwa członkowskie, aby podnieść jakość i zwiększyć liczbę kontroli, oraz by dzieliła się najlepszymi praktykami w dziedzinie walki z nadużyciami finansowymi i korupcją;

(xv) zajęła się sytuacją dotyczącą opóźnionych nakazów odzyskania środków oraz podjęła wszelkie niezbędne środki w celu odzyskania większości zaległych kwot za lata 2014–2023, w tym również wdrożyła korporacyjne mechanizmy zgłaszania problemów, a także informowała organ udzielający absolutorium o postępach w odzyskiwaniu tych kwot;

(xvi) wzmocniła struktury zwalczania nadużyć finansowych w Unii, w tym zapewniła im wystarczające zasoby finansowe i ludzkie, oraz ułatwiła współpracę między nimi;

Dochody

54. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w odniesieniu do 2023 r. Trybunał mógł również wydać opinię bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości dochodów; jednocześnie podkreśla, że niedeklarowanie lub nieprawidłowe deklarowanie należności celnych (luka w należnościach celnych) prowadzące do niedoboru pobranych należności celnych przywozowych to problem, który utrzymuje się od wielu lat i może potencjalnie powodować utratę tradycyjnych zasobów własnych przez Unię i państwa członkowskie;

55. zauważa z głębokim zaniepokojeniem, że Trybunał zbadał wdrażanie planu działań Komisji dla organów celnych, który może doprowadzić do znacznego zmniejszenia luki w należnościach celnych, i ponownie stwierdził niewystarczające postępy we wdrażaniu niektórych działań przewidzianych w tym planie; zauważa, że w ramach tego planu w maju 2023 r. [11] Komisja zaproponowała reformę celną, w tym ustanowienie Urzędu UE ds. Celnych i unijnego centrum danych celnych;

56. przypomina, że Trybunał zwrócił uwagę na zagrożenia dla interesów finansowych UE wynikające z nieodpowiednich lub nieskutecznych kontroli celnych przywożonych towarów; pochwala wysiłki podejmowane przez OLAF w zakresie zwalczania nadużyć związanych z cłami i podatkiem VAT; podkreśla wzrost ryzyka związanego z handlem elektronicznym i platformami internetowymi ze względu na potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa oraz ryzyko niezgodności z przepisami podatkowymi i celnymi UE, normami dotyczącymi produktów, prawami własności intelektualnej, zakazami i ograniczeniami;

57. odnotowuje z zaniepokojeniem, że jak podaje Trybunał, Komisja nie naliczyła odsetek za zwłokę w sześciu przypadkach związanych z opóźnieniami we wprowadzaniu przez państwa członkowskie korekt do danych DNB, w odniesieniu do których to przypadków Komisja wyraziła zastrzeżenia; zgadza się z Trybunałem, że w takich przypadkach Komisja powinna co do zasady pobierać odsetki za zwłokę, aby zachęcać państwa członkowskie do odnoszenia się do zastrzeżeń w wyznaczonym terminie;

58. zauważa z zadowoleniem, że nowe zasoby własne, oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, wygenerowane przez państwa członkowskie w 2023 r. wyniosły 7,2 mld EUR, co odpowiada 4,0 % całkowitych dochodów UE; zauważa ponadto, że Trybunał zidentyfikował [12] pewne problemy związane z wiarygodnością i porównywalnością danych; podkreśla, że stanowi to doskonały przykład nowych zasobów własnych, ponieważ stwarza pozytywne zachęty dla państw członkowskich do zmniejszenia ilości opakowań z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, generując jednocześnie nowy strumień dochodów dla Unii;

59. podkreśla, że zaproponowane przez Komisję w 2021 r. nowe zasoby własne obejmujące trzy elementy: po pierwsze – zasoby oparte na dochodach z handlu uprawnieniami do emisji (ETS), po drugie –

---

11 COM(2023)0258.

12 Sprawozdanie specjalne Trybunału 16/2024: Dochody UE oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi – Niełatwe początki ze względu na niewystarczająco porównywalne i wiarygodne dane.

zasoby generowane przez unijny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2, a po trzecie – zasoby oparte na części zysków rezydualnych z przedsiębiorstw wielonarodowych, które to zyski zostaną ponownie przydzielone państwom członkowskim Unii na mocy porozumienia OECD/G-20 w sprawie realokacji praw do opodatkowania (filar pierwszy), są oczywiście uwzględniane przy rozważaniu takich nowych zasobów; jednocześnie zwraca uwagę, że można by również rozważyć inne źródła, jeżeli okaże się, że państwa członkowskie chętniej je zatwierdzą; z zadowoleniem przyjmuje inne inicjatywy, które mogą prowadzić do powstania nowych zasobów własnych dla budżetu Unii;

60. wzywa Komisję, by w szczególności:

(i) bardziej skoncentrowała się na wdrażaniu planu działania dla organów celnych, a zwłaszcza wniosku dotyczącego istotnej reformy celnej z maja 2023 r., w tym ustanowienia Urzędu UE ds. Celnych i unijnego centrum danych celnych, a także by wywierała większą presję, by wdrożyć ten plan; zadbała o to, aby państwa członkowskie wdrożyły skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary za niedopełnienie obowiązków w zakresie zgłaszania; wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadkach, w których istnieją wystarczające dowody na to, że państwa członkowskie najwyraźniej wdrażają nieodpowiedni system sankcji za naruszenia dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej 6 [13];

(ii) podkreślała znaczenie intensyfikacji i dywersyfikacji międzynarodowej współpracy celnej z partnerami handlowymi oraz potrzebę wzmocnienia walki z transgranicznymi oszustwami podatkowymi i celnymi w kontekście rozwoju handlu elektronicznego;

(iii) stworzyła zachęty dla państw członkowskich, by w terminie reagowały na zastrzeżenia związane z wprowadzaniem przez nie korekt do danych DNB, i by naliczała w tym celu odsetki za zwłokę;

(iv) kontynuowała prace nad wprowadzeniem dodatkowych nowych zasobów własnych;

Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa

61. zauważa, że budżet na programy w dziale 1 WRF „Jednolity rynek,

---

[13] Dyrektywa Rady (UE) 2018/822 z dnia 25 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych (Dz.U. L 139 z 5.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/822/oj).

innowacje i gospodarka cyfrowa” wyniósł 25,3 mld EUR (13,2 % budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 15,3 mld EUR (60,5 %) na badania naukowe, 4,1 mld EUR (16,1 %) na transport, energię i technologie cyfrowe, 2,3 mld EUR (9,1 %) na Program InvestEU, 2,2 mld EUR (8,7 %) na przestrzeń kosmiczną i 1,4 mld EUR (5,6 %) na inne obszary;

62. zauważa, że Trybunał zbadał 127 transakcji obejmujących pełen zakres wydatków w ramach tego działu WRF, w szczególności program „Horyzont 2020” (90 transakcji), „Horyzont Europa” (7 transakcji), instrument „Łącząc Europę”, programy kosmiczne i instrumenty finansowe, a także przeprowadził przegląd systemu kontroli *ex ante* Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) w odniesieniu do dotacji w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w sektorach transportu i energii oraz informacji o prawidłowości wydatków podanych w rocznych sprawozdaniach z działalności Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji i Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HADEA);

63. zauważa, że Trybunał szacuje, iż poziom błędu w wydatkach w dziale „Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa” w 2023 r. był istotny i wyniósł 3,3 %; odnotowuje uwagę Trybunału, że najwięcej błędów wystąpiło w obszarze wydatków na badania naukowe i innowacje, przede wszystkim w związku z kosztami personelu; odnotowuje ponadto, że według szacunków Komisji ryzyko w momencie dokonywania płatności dla tego działu wyniosło 1,4 %, co mieści się w dolnej połowie zakresu szacowanego przez Trybunał; jest zaniepokojony wnioskiem Trybunału, że Komisja wciąż nie doszacowuje ryzyka w momencie dokonywania płatności dla tego działu z powodu uchybień stwierdzonych przez Trybunał w kontrolach *ex post* przeprowadzonych przez Komisję w tym obszarze od roku budżetowego 2019 [14];

64. zauważa z zaniepokojeniem, że 39 (31 %) ze 127 transakcji zbadanych przez Trybunał zawierało błędy; z głębokim niepokojem zauważa, że w przypadku siedmiu błędów kwantyfikowalnych popełnionych przez beneficjentów Komisja lub audytorzy zatrudnieni przez beneficjentów dysponowali wystarczającymi informacjami, aby zapobiec błędom lub wykryć i skorygować je przed zatwierdzeniem wydatków, oraz że gdyby Komisja odpowiednio wykorzystała wszystkie dostępne informacje, szacowany poziom błędu w tym rozdziale byłby o 1,4 % niższy; podkreśla, że wskazuje to na niedociągnięcia w kontrolach przeprowadzanych przez Komisję;

Badania naukowe i innowacje

65. podkreśla, że unijne programy finansowania badań naukowych i

---

14 Pkt 1.35 sprawozdania rocznego Trybunału za 2023 r.

innowacji są bardzo ważne dla rozwoju naukowego, społecznego, gospodarczego i technologicznego Unii, ponieważ umożliwiają zmniejszanie nierówności, realizację transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz zmniejszenie zależności energetycznej Unii od Rosji; przypomina, że program „Horyzont Europa” jest najważniejszym programem w zakresie badań naukowych i innowacji w Europie, a jego całkowity budżet na lata 2021–2027 wynosi 95,5 mld EUR, w tym 5,4 mld EUR z instrumentu NGEU; zauważa, że w ramach RRF przeznaczono około 48 mld EUR na inwestycje w badania naukowe i innowacje; podkreśla, że aby poprawić konkurencyjność Unii i zlikwidować lukę innowacyjną, potrzebne jest dodatkowe finansowanie badań naukowych i innowacji z uwzględnieniem odpowiednich zaleceń zawartych w sprawozdaniu Draghiego; podkreśla w szczególności potrzebę zwiększenia wydatków na badania naukowe i innowacje związane z obronnością ze względu na obecne warunki geopolityczne, co mogłoby być ważnym elementem strategii na rzecz polityki innowacyjności;

66. odnotowuje, że poprzednik programu – „Horyzont 2020” dysponował budżetem w wysokości 75,6 mld EUR i sfinansowano z jego środków ponad 35 000 projektów w latach 2014–2020, a zaproszenia do składania wniosków przyciągnęły ponad milion indywidualnych wniosków ze 177 krajów; zauważa ponadto, że podczas wysłuchania w sprawie udzielenia absolutorium za 2023 r. komisarz Ivanova podkreśliła unijną wartość dodaną unijnych programów finansowania badań naukowych i innowacji, wyjaśniając, że – jak oszacowano w ocenie końcowej programu „Horyzont 2020” – do 2040 r. każde euro kosztów związanych z programem przyniesie korzyści dla społeczeństwa o wartości pięciu euro; głęboko ubolewa, że 74 % wniosków uznanych przez niezależnych ekspertów za wysokiej jakości nie mogło zostać sfinansowanych ze względu na ograniczenia budżetowe; zauważa, że na sfinansowanie wszystkich wysokiej jakości wniosków potrzebne byłoby dodatkowe 159 mld EUR; podkreśla, że trzeba zapewnić wystarczające finansowanie badań naukowych i innowacji w Unii, zwłaszcza w celu zwiększenia jej konkurencyjności i dobrobytu, zgodnie ze strategicznym programem Unii na lata 2024–2029;

67. odnotowuje późne przyjęcie podstaw prawnych programu „Horyzont Europa” w 2021 r. i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2023 r. Komisji udało się wykonać budżet na poziomie blisko 100 %; zauważa, że do końca 2023 r. podpisano 10 674 umowy o udzielenie dotacji i kolejne dwie umowy ramowe;

68. zauważa z zaniepokojeniem, że Trybunał wykrył błędy dotyczące kosztów niekwalifikowalnych w 30 z 97 objętych próbą transakcji w zakresie badań naukowych i innowacji oraz że błędy te stanowią 71 % szacowanego przez Trybunał poziomu błędu w tym dziale w 2023 r.; ponownie wyraża zaniepokojenie faktem, że po 9 latach realizacji programu „Horyzont 2020” obliczanie kosztów osobowych

pozostaje głównym źródłem błędów, jako że w 22 z 30 transakcji badawczych z błędami kwantyfikowalnymi w próbie Trybunału (około 73 %) nieprawidłowo zastosowano metodykę obliczania kosztów osobowych; przyjmuje do wiadomości, że Komisja i Trybunał nieustannie starają się zaradzić tej sytuacji; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja przyjęła zalecenia Trybunału dotyczące poprawy przestrzegania przez beneficjentów przepisów dotyczących stawek dziennych oraz zapewnienia jasności przepisów dotyczących stawek dziennych w dokumentach programu „Horyzont Europa”;

69. podkreśla znaczenie uproszczenia zasad i procedur regulujących finansowanie badań naukowych i innowacji w Unii; zauważa, że w 2023 r. Komisja kontynuowała wdrażanie uproszczonych metod rozliczania kosztów, takich jak płatności ryczałtowe i koszty jednostkowe, w programie „Horyzont Europa”; odnotowuje również uwagi przedstawione przez dyrektora generalnego ds. badań naukowych i innowacji podczas wymiany poglądów z komisją CONT, zgodnie z którymi do 2027 r. Komisja zamierza zwiększyć wypłatę środków z programu „Horyzont Europa” w formie kwot ryczałtowych do 50 %; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja, uwzględniając zalecenia Trybunału wydane w sprawozdaniach rocznych za 2022 r., doprecyzuje wymogi określające właściwe wdrażanie dotacji ryczałtowych, w tym elementy każdego pakietu prac uruchamiające płatność, a także zapewni szczegółowe wytyczne dla osób zaangażowanych w ocenę realizacji projektów; zauważa ponadto, że jak opisano w ocenie Komisji dotyczącej finansowania ryczałtowego w programach „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa” na lata 2018–2024, beneficjenci z zadowoleniem przyjęliby większą jasność co do sposobu kontrolowania dotacji ryczałtowych; wyraża zaniepokojenie, że nie opracowano jeszcze strategii audytu *ex post* dla programu „Horyzont Europa”;

70. podkreśla kluczową rolę sektora prywatnego w niwelowaniu luki innowacyjnej w Unii oraz we wspieraniu konkurencyjności i dobrobytu Unii; uważa w szczególności, że konieczne jest dalsze promowanie i ułatwianie w jak największym stopniu udziału małych i średnich przedsiębiorstw w unijnych programach finansowania badań naukowych i innowacji; odnotowuje wniosek Trybunału, że MŚP i nowe podmioty są bardziej narażone na błędy niż inni beneficjenci, ponieważ brakuje im doświadczenia i zasobów do zarządzania funduszami; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez Komisję w celu szczególnego wspierania MŚP, na przykład poprzez kampanie informacyjne oraz kontakty z systemem krajowych punktów kontaktowych i specjalnym punktem informacyjnym serwisu informacji o badaniach; uważa, że uproszczenie zasad i procedur jest głównym czynnikiem zwiększającym udział MŚP;

Energia, transport i gospodarka cyfrowa

71. podkreśla znaczenie inwestycji Unii w rozwój wysoce wydajnych, zrównoważonych i skutecznie połączonych sieci transeuropejskich w dziedzinie transportu, energii i usług cyfrowych oraz zauważa, że instrument „Łącząc Europę”, z którego w 2023 r. wydano 4,1 mld EUR, jest kluczowym instrumentem Unii służącym realizacji tych celów;

72. zwraca uwagę na konieczność uproszczenia procedur aplikacyjnych w ramach instrumentu „Łącząc Europę” – Transport (CEF-T), tak aby umożliwić większy udział mniejszych podmiotów i lokalnych inicjatyw w rozwijaniu europejskiej infrastruktury transportowej; ubolewa, że budżet instrumentu CEF-T nie pokrywa wszystkich potrzeb w zakresie inwestycji w zrównoważony transport oraz że większość budżetu CEF-T została już przyznana, co pozostawia lukę w finansowaniu do 2027 r.;

73. przypomina, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i wynikające z niej sankcje nałożone na Rosję nadal miały negatywny wpływ na unijny sektor transportu w 2023 r., co doprowadziło do niedoborów w ruchu drogowym, wąskich gardeł w łańcuchu dostaw oraz konieczności omijania tradycyjnych tras, co wydłuża czas podróży i zwiększa koszty; zwraca uwagę, że wschodnie regiony przygraniczne, zwłaszcza w państwach bałtyckich, Finlandii, Polsce i Rumunii, zostały szczególnie dotknięte stratami gospodarczymi i wstrzymaniem mobilności transgranicznej w wyniku rosyjskiej agresji; wzywa Komisję do wprowadzenia ukierunkowanych środków, w tym w następnych WRF, aby ułatwić odbudowę dotkniętych regionów;

74. wzywa Komisję do przeprowadzenia kompleksowego przeglądu środków finansowych przeznaczonych na transgraniczne i obejmujące wiele państw projekty infrastrukturalne, które borykają się ze znacznymi wyzwaniami wdrożeniowymi, trudnościami finansowymi lub opóźnieniami, takie jak projekt Rail Baltica; zwraca uwagę, że przegląd ten powinien dotyczyć nieefektywności w planowaniu i zarządzaniu, a także rosnących kosztów budowy, które zagrażają terminom i celom projektu; przypomina, że większa przejrzystość w zarządzaniu środkami publicznymi zwiększa zaufanie obywateli do instytucji unijnych;

75. zauważa z zaniepokojeniem, że Trybunał wykrył dwa błędy w projektach w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w próbie z 2023 r. oraz że jeden z nich dotyczy poważnego naruszenia unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych i doprowadził do udzielenia zamówienia konsorcjum, które nie spełniało kryteriów wyboru, oraz że błąd ten stanowił 28 % szacowanego poziomu błędu w dziale 1;

76. jest głęboko zaniepokojony ustaleniami Trybunału dotyczącymi systemu kontroli *ex ante* Europejskiej Agencji Wykonawczej ds.

Klimatu, Infrastruktury i Środowiska w odniesieniu do dotacji w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w sektorach transportu i energii, w szczególności wnioskiem Trybunału, że chociaż strategie zarówno instrumentu „Łącząc Europę 1” (2014–2020), jak i instrumentu „Łącząc Europę 2” (2021–2027) opierają się na rzetelnej analizie ryzyka i wcześniejszych nieprawidłowości, wytyczne dotyczące kontroli *ex ante* zamówień publicznych nie były wystarczająco szczegółowe; w pełni popiera zalecenie Trybunału, by Komisja dalej rozwijała te wytyczne;

Zalecenia

77. wzywa Komisję, by:

(i) zapewniła odpowiednie zasoby na wsparcie wysokiej jakości wniosków dotyczących projektów w zakresie badań naukowych i innowacji o unijnej wartości dodanej w perspektywie krótkoterminowej za pośrednictwem projektu budżetu na 2026 r., a w perspektywie średnioterminowej – we wniosku Komisji dotyczącym następnych wieloletnich ram finansowych;

(ii) dalej upraszczała zasady i procedury zgodnie z nowym rozporządzeniem finansowym, a także wspierała organizację szkoleń i przekazywanie przyjaznych dla użytkownika, spójnych i praktycznych informacji skierowanych do wnioskodawców w państwach członkowskich, w szczególności do MŚP, nowych wnioskodawców, przedsiębiorstw typu spin-off, przedsiębiorstw typu start-up, organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub lokalnych grup działania, oraz zachęcała do składania wniosków przez beneficjentów w państwach członkowskich uczestniczących w bardziej ograniczonym zakresie, a także przez mniejsze podmioty;

(iii) dalej stosowała uproszczone zasady i procedury, środki cyfryzacji i uproszczone metody rozliczania kosztów przy jednoczesnym uwzględnieniu w szczególności ryzyka nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz kosztów kontroli, a także by jak najszybciej sfinalizowała strategię audytu *ex post* dla programu „Horyzont Europa”;

(iv) doprecyzowała wymogi dotyczące określenia właściwego wdrażania dotacji ryczałtowych, z uwzględnieniem odpowiednich zaleceń Trybunału zawartych w jego sprawozdaniu rocznym za 2022 r., oraz by zweryfikowała faktyczną realizację projektów z wykorzystaniem płatności ryczałtowych;

(v) przeprowadziła dogłębną analizę błędów wykrytych w zamówieniach publicznych i opracowała wytyczne opisujących zakres kontroli *ex ante* dotyczących zamówień publicznych w odniesieniu do projektów instrumentu „Łącząc Europę”,

zgodnie z zaleceniem Trybunału;

Spójność, odporność i wartości

78. podkreśla znaczenie polityki spójności Unii dla konwergencji gospodarczej i terytorialnej oraz rozwoju w regionach Unii, a także dla wspierania wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych; zauważa, że budżet na programy w dziale 2 WRF „Spójność, odporność i wartości” wyniósł 73,3 mld EUR (38,4 % budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 47,8 % na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i inne operacje regionalne, 18,9 % na Europejski Fundusz Społeczny (EFS), 9,8 % na Fundusz Spójności (FS), 3,8 % na program Erasmus+, 2,1 % na instrument „Łącząc Europę” – Transport i 3,8 % na inne obszary;

79. zauważa, że Trybunał zbadał próbę 238 transakcji obejmujących pełny zakres wydatków w ramach działu 2 WRF; zauważa z zaniepokojeniem, że szacowany przez Trybunał ogólny poziom błędu w wydatkach w tym dziale w 2023 r. wzrósł do 9,3 %, czyli był znacznie powyżej progu istotności; zwraca uwagę na wyraźny wzrost ogólnego poziomu błędu oszacowanego przez Trybunał w 2023 r. w porównaniu z poprzednimi latami (6,4 % w 2022 r., 3,6 % w 2021 r.);

80. jest zaniepokojony uwagą Trybunału, że znaczne dodatkowe zasoby udostępnione w ramach Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), zbliżający się koniec okresu kwalifikowalności programów na lata 2014–2020 (31 grudnia 2023 r.) oraz równoległe wdrażanie programu NGEU wywarły dodatkową presję na administracje państw członkowskich, zwiększając ryzyko błędów; jest szczególnie zaniepokojony, że ogranicza się współfinansowanie ze strony państw członkowskich, jak ma to miejsce w przypadku REACT-EU, inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) i CRII+, ponieważ ogranicza to samoodpowiedzialność i związane z tym zachęty do właściwego nadzorowania wydatków; na podstawie odpowiedzi Komisji przyjmuje do wiadomości, że niektóre organy mogły przeprowadzać mniej skuteczne kontrole i weryfikacje ze względu na duże przeciążenie i rosnącą presję związaną z równoległym wdrażaniem programów na lata 2014–2020 i dodatkowych środków finansowymi w ramach NGEU;

81. odnotowuje przeprowadzoną przez Trybunał analizę transakcji wykorzystujących dodatkowe finansowanie z REACT-EU i elastyczność, jaką umożliwia CRII+ i działanie polityki spójności na rzecz uchodźców (CARE), oraz ich wkład w szacowany poziom błędu; odnotowuje w szczególności wniosek, że błędy wykryte w priorytetach finansowanych przez UE w 100 % stanowiły 5 % całkowitego szacowanego poziomu błędu wynoszącego 9,3 %; wyraża zaniepokojenie, że zwiększenie elastyczności, bez obniżania wymogów lub jednoczesnego wzmożenia weryfikacji i kontroli

zapobiegawczych, przyczyniło się do wysokiego poziomu błędu;

82. odnotowuje opublikowany przez Trybunał przegląd 03/2024 pt. „Przegląd ram uzyskiwania pewności i kluczowych czynników przyczyniających się do występowania błędów w wydatkach w obszarze spójności za lata 2014–2020”; zawiera on sześcioletni przegląd wyników kontroli, w tym ocenę kwestii związanych z zarządzaniem i kontrolą, i ma na celu wzmocnienie modelu uzyskiwania pewności; jest zaniepokojony wnioskiem Trybunału, że chociaż ramy uzyskiwania pewności w polityce spójności przyczyniły się do obniżenia poziomu błędu, nie były na tyle skuteczne, by ogólny poziom błędu spadł poniżej progu istotności wynoszącego 2 %; wyraża zaniepokojenie faktem, że Komisja jedynie w ograniczonym stopniu może polegać na pracy krajowych instytucji audytowych ze względu na braki natury systemowej; popiera zalecenie Trybunału skierowane do Komisji, aby usprawniła wdrażanie ram uzyskiwania pewności w odniesieniu do wydatków w obszarze spójności na lata 2021–2027; przypomina Komisji o tym, że organ udzielający absolutorium wezwał do ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby usprawnić system zarządzania wydatkami Unii i ich kontroli w celu obniżenia wysokiego poziomu błędu poniżej 2-procentowego progu istotności;

83. odnotowuje uwagę Trybunału zawartą w tym przeglądzie i dotyczącą wiarygodności pracy kluczowych podmiotów w systemie kontroli polityki spójności; jest zaniepokojony ustaleniem Trybunału, że w ciągu sześciu lat instytucje zarządzające, znajdujące się na pierwszej linii obrony w zakresie wykrywania błędów i zapobiegania im, nie są wystarczająco skuteczne, jeśli chodzi o obniżanie wysokiego poziomu nieodłącznego ryzyka błędu w polityce spójności; uważa za jeszcze bardziej niepokojące, że Trybunał stwierdził, iż znajdujące się na drugiej linii obrony instytucje audytowe państw członkowskich nie są w stanie określić prawidłowego poziomu błędu w pakietach wydatków, które kontrolują i poświadczają, jako że Trybunał wykrył dodatkowe błędy w co najmniej 39 % tych pakietów; zauważa, że Trybunał wykrywa i zgłasza te błędy co roku od ponad 6 lat, co wskazuje, że problem jest systemowy;

84. odnotowuje dokonaną przez Trybunał kategoryzację błędów wykrytych w wydatkach w obszarze spójności, przy czym projekty niekwalifikowalne stanowią 29 % błędów, koszty niekwalifikowalne – 26 %, a poważne nieprzestrzeganie procedur udzielania zamówień publicznych – 21 %, natomiast największą część błędów stanowią wydatki związane z EFRR i Funduszem Spójności (80 %); zauważa, że w wydatkach w ramach EFS+, Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i FEAD (Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym) występuje proporcjonalnie mniej błędów, ponieważ łącznie stanowią one 16 % błędów, podczas gdy łącznie stanowią one około 20 % budżetu w tym dziale;

85. odnotowuje badanie zlecone przez Komisję Kontroli Budżetowej w sprawie wniosków wyciągniętych z wdrażania narzędzi reagowania kryzysowego; wynika z niego, że wykorzystanie zasobów polityki spójności, na które nie zaciągnięto zobowiązań, wspierały elastyczne rozwiązania wprowadzone w ramach CRII i CRII+; jest zaniepokojony ustaleniem naukowców, że jakość przyspieszonych projektów mogła nie być tak wysoka jak jakość inwestycji sprzed pandemii; jest ponadto zaniepokojony uwagą naukowców, że ryzyko związane z projektami niskiej jakości jest w całości pokrywane z budżetu Unii ze względu na 100 % unijnego finansowania w CRII, CRII+ i REACT-EU; uważa, że finansowanie unijne na poziomie 100 % może pomóc w absorpcji, ale absorpcja ta nie jest celem samym w sobie;

86. podkreśla, że w swoich ostatnich opiniach w sprawie absolutorium Komisja Rozwoju Regionalnego zaapelowała o to, aby Komisja Europejska zapewniła organom krajowym, lokalnym i regionalnym dodatkowe wsparcie doradcze, które pozwoli unikać przeciążenia administracyjnego; dostrzega działania Komisji, ale zauważa też, że niestety nie były one wystarczające, aby ograniczyć ryzyko błędu; ostrzega, że podobne przeciążenie administracyjne może nastąpić pod koniec okresu kwalifikowalności RRF i w ostatnich latach WRF; podkreśla, że należy pilnie zająć się problemem niewystarczających zdolności administracyjnych organów krajowych, lokalnych i regionalnych; w związku z tym wzywa Komisję, by zapewniła tym organom jasne wytyczne oraz by zwiększyła wsparcie na rzecz budowania zdolności administracyjnych, w tym za pomocą szkoleń pracowników, wymiany najlepszych praktyk, wzajemnych przeglądów i pomocy technicznej, co pomoże zagwarantować skuteczne zarządzanie funduszami;

87. odnotowuje publiczne dyskusje na temat wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r.; mogą one sugerować przejście na model oparty na wynikach, łączący inwestycje i reformy, oraz chęć uproszczenia zasad i procedur; wzywa Komisję do priorytetowego potraktowania reakcji finansowych na bieżące zagrożenia wynikające z sytuacji geopolitycznej; ostrzega, że żadne decyzje w sprawie przyszłego kształtu programów wydatków nie mogą negatywnie wpływać na nadzorowanie i kontrolę wydatków Unii, jeśli chodzi o przejrzystość i informowanie na szczeblu Unii o nieprzestrzeganiu zasad i regulacji; uważa, że błędy wykryte przez Trybunał oraz sposób, w jaki Komisja sobie z nimi radzi, wskazują również na prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania i kontroli, i zauważa, że obie instytucje zobowiązały się do poprawy systemu i obniżenia poziomu błędu;

88. odnotowuje, podobnie jak w poprzednich latach, uwagę Trybunału, że przeglądy dokumentacji przeprowadzane przez Komisję, mające na celu przegląd i ocenę prac instytucji audytowych, mają na celu jedynie sprawdzenie spójności informacji na temat prawidłowości

wydatków, a zatem są zbyt ograniczone, aby potwierdzić poziom błędu rezydualnego zgłoszony przez organy krajowe w ich pakietach dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności; odnotowuje odpowiedź Komisji, że uzupełnia ona przegląd dokumentacji pracami kontrolnymi na miejscu obejmującymi programy i pakiety dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności, co umożliwia jej racjonalne i rzetelne oszacowanie poziomu błędu dla każdego programu; uważa, że uwaga Trybunału dotyczy zakresu przeglądów dokumentacji oraz faktu, że mają one na celu jedynie sprawdzenie spójności, a zatem są zbyt ograniczone, aby dostarczyć Komisji wystarczająco wiarygodnych informacji;

89. jest zaniepokojony utrzymującymi się niedociągnięciami zaobserwowanymi przez Trybunał w pracach krajowych instytucji audytowych; świadczą o nich uchybienia zidentyfikowane w pakietach dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności, przy czym poziom błędu rezydualnego przekracza próg istotności w przypadku ponad 60 % wartości pakietów dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności skontrolowanych w 2023 r.; podkreśla z zaniepokojeniem, że instytucjom zarządzającym systematycznie nie udaje się skutecznie zapobiegać nieprawidłowościom w wydatkach zadeklarowanych przez beneficjentów lub je wykrywać, co ogranicza zakres, w jakim Komisja może polegać na ich pracy;

90. przypomina, że Komisja, wykonując budżet w trybie zarządzania dzielonego, ma obowiązek dopilnować, aby państwa członkowskie ustanowiły systemy zarządzania i kontroli, które funkcjonują skutecznie w okresie wdrażania programów; obawia się, że zarówno Komisja, jak i Trybunał stwierdziły, że nie wszystkie systemy zarządzania i kontroli w państwach członkowskich funkcjonują skutecznie, co negatywnie wpływa na wiarygodność wskaźników błędów Komisji, ponieważ opierają się one na tych systemach krajowych, które nie działają skutecznie; stawia pod znakiem zapytania możliwość dalszego polegania przez Komisję na systemach krajowych;

91. uważa, że aby podejście oparte na zasadzie jednego audytu funkcjonowało prawidłowo oraz aby zmniejszyć obciążenie administracyjne beneficjentów i instytucji zarządzających, zasadnicze znaczenie ma przestrzeganie standardów kontroli na wszystkich szczeblach kontroli i audytu; w związku z tym jest zaniepokojony ustaleniem Trybunału zawartym w sprawozdaniu rocznym, zgodnie z którym to ustaleniem instytucje programu i beneficjenci nie przedstawili podstawowych dokumentów potwierdzających zgodność z warunkami kwalifikowalności, a także ustaleniem Trybunału przedstawionym w jego przeglądzie, że niewystarczająca dokumentacja prac audytowych przedstawiana przez instytucje audytowe powoduje, że na pracach audytowych krajowych instytucji audytowych można polegać w ograniczonym stopniu;

92. przypomina, że zgodnie z art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 [15] (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów na okres programowania 2021–2027) państwa członkowskie muszą spełniać horyzontalne i tematyczne warunki podstawowe przez cały okres wdrażania funduszy; przypomina, że jeżeli warunki podstawowe nie są spełnione w momencie składania Komisji wniosku o płatność w odniesieniu do danego celu szczegółowego, związane z nimi wydatki nie zostaną zwrócone z budżetu Unii, dopóki Komisja nie uzna, że warunek podstawowy został spełniony; przypomina, że organ udzielający absolutorium głęboko ubolewa w związku z decyzją Komisji z 13 grudnia 2023 r. [16], w której to decyzji uznano, że Węgry spełniły horyzontalny warunek podstawowy związany z niezależnością sądów, co umożliwiło władzom węgierskim złożenie wniosków o zwrot kosztów w wysokości do 10,2 mld EUR; z niepokojem zauważa, że od czasu uwolnienia tych funduszy rząd węgierski nie podjął kroków w celu przywrócenia niezależności sądownictwa, a wręcz przeciwnie; ponownie wyraża zaniepokojenie brakiem odpowiednich mechanizmów kontroli lub wiarygodnych procedur udzielania zamówień publicznych, które zagwarantowałyby należyte zarządzanie finansami i ochronę budżetu Unii; uważa, że decyzja ta jest politycznie sprzeczna z przedłużeniem środków przyjętych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 **[17]** („rozporządzenie w sprawie warunkowości”);

93. wyraża głębokie zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu na temat praworządności z 2023 r. dotyczącymi sytuacji w zakresie praworządności na Węgrzech, a zwłaszcza utrzymującymi się i systemowymi problemami w sektorze sądownictwa i mediów; z niepokojem odnotowuje coraz poważniejsze

---

15 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

16 Decyzja Komisji z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie ponownej oceny, z inicjatywy Komisji, spełnienia warunków określonych w art. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w następstwie decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/2506 z dnia 15 grudnia 2022 r. dotyczącej Węgier, C(2023)8999.

17 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

ograniczanie niezależności sądownictwa, w tym zastrzeżenia dotyczące wyboru i awansu sędziów, oraz niedawne doniesienia o zastraszaniu i o ingerencjach w orzeczenia sądowe, czego skutkiem są rezygnacje sędziów w proteście przeciwko wpływom politycznym; w tym samym duchu z niepokojem odnotowuje, że szef węgierskiego Urzędu ds. Etyki, będącego najważniejszą instytucją ustanowioną jako warunek określony przez Komisję w celu uwolnienia funduszy unijnych na podstawie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności, stoi w obliczu rosnącej presji ze strony węgierskiego rządu; wzywa Komisję do zapewnienia skoordynowanego i całościowego podejścia we wszystkich odpowiednich funduszach unijnych i narzędziach legislacyjnych, a jednocześnie podkreśla, że fundusze unijne nie mogą być przeznaczane na działania podważające demokrację lub wzmacniające autorytaryzm;

94. przypomina, że rozporządzenie w sprawie warunkowości ustanawia mechanizm i środki ochrony budżetu Unii przed naruszeniami praworządności, na wypadek gdyby inne procedury określone w prawodawstwie Unii nie chroniły budżetu skuteczniej; przypomina, że mechanizm ten uruchomiono 15 grudnia 2022 r. w odniesieniu do Węgier w związku z obawami dotyczącymi ich systemu zamówień publicznych, co doprowadziło do tymczasowego zawieszenia 55 % zobowiązań budżetowych dla trzech programów polityki spójności; przypomina, że to samo rozporządzenie, zgodnie z art. 6 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 [18] (rozporządzenie w sprawie WRF), stanowi, że zawieszone zobowiązania z 2022 r. (rok n) nie mogą zostać ponownie ujęte w budżecie po 2024 r. (rok n+2) i że w związku z tym w grudniu 2024 r. umorzono 55 % zobowiązań z 2022 r., czyli około 1 mld EUR; zauważa, że nie są prowadzone żadne inne procedury na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości;

95. zauważa, że Komisja przydzieliła równowartość pięciu pełnoetatowych pracowników do wdrożenia rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości, i powtarza obawy Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wyrażone w sprawozdaniu specjalnym 03/2024, że obecna liczba pracowników wydaje się niewystarczająca do zapewnienia ścisłego i spójnego stosowania tego rozporządzenia;

96. ponownie podkreśla, że należy traktować jako jeden, integralny pakiet wszystkie środki wymagane do uwolnienia finansowania Unii na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości, rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i rozporządzenia

---

[18] Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 [19] (rozporządzenie w sprawie RRF); podkreśla znaczenie ochrony interesów finansowych Unii również w odniesieniu do wypłaty płatności zaliczkowych;

97. zwraca uwagę, że niektóre inwestycje, które kwalifikowałyby się do finansowania w ramach polityki spójności, są uwzględnione w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności; przypomina, że ogólnym celem RRF zapisanym w art. 4 rozporządzenia w sprawie RRF jest wspieranie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii, a jeden z jego sześciu filarów jest specjalnie poświęcony temu celowi; przyznaje, że szeroki zakres RRF powoduje ograniczone pokrywanie się z innymi unijnymi programami finansowania, zgodnie z intencją współprawodawców przy formułowaniu art. 9 rozporządzenia w sprawie RRF, który ustanawia finansowanie dodatkowości i komplementarności jako kluczowe zasady; zwraca jednak uwagę na ryzyko podwójnego finansowania wynikające z takich sytuacji;

98. wyraża zaniepokojenie widocznymi opóźnieniami we wdrażaniu polityki spójności w państwach członkowskich oraz brakiem zdolności administracji krajowych do równoległego realizowania różnych programów wydatków (np. programów polityki spójności i programów RRF) obejmujących uzupełniające się lub nawet podobne cele; wzywa Komisję do zapewnienia wystarczającej pomocy technicznej państwom członkowskim borykającym się z trudnościami, aby zaradzić istniejącym opóźnieniom we wdrażaniu programów polityki spójności;

99. uznaje nieproporcjonalny wpływ rosyjskiej wojny agresji przeciwko Ukrainie na wschodnie regiony Unii graniczące z Rosją i Białorusią; zwraca uwagę na koszty ponoszone przez te regiony i państwa członkowskie ze względu na ich wspólną granicę z wrogimi krajami sąsiadującymi, w szczególności na ich potrzebę coraz większego kierowania środków publicznych na bezpieczeństwo, obronę i gotowość, przy jednoczesnym dramatycznym ograniczeniu zasobów z powodu zakłóceń w działalności gospodarczej, handlu transgranicznym i innych wymianach oraz w programach spójności, zwłaszcza w programach Interreg; odnotowuje środki przyjęte przez Komisję Europejską w celu wsparcia tych regionów, w szczególności przez elastyczność przewidzianą w ramach polityki spójności; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że udzielanie wsparcia wschodnim regionom przygranicznym najbardziej dotkniętym agresją Rosji zostało uwzględnione w piśmie określającym zadania wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw spójności i reform; wzywa Komisję, aby zapewniła odpowiednie wsparcie wschodnim

---

[19] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

regionom Unii graniczącym z Rosją i Białorusią w radzeniu sobie z nieproporcjonalnymi konsekwencjami rosyjskiej wojny napastniczej, zarówno w perspektywie krótkoterminowej za pomocą projektu budżetu na 2026 r., jak i w perspektywie średnioterminowej przez wniosek Komisji dotyczący kolejnych WRF;

100. podkreśla znaczenie EFS+, który ma zapewnić wysoki poziom zatrudnienia, sprawiedliwą ochronę socjalną, wykwalifikowaną i odporną siłę roboczą oraz inkluzywne/spójne społeczeństwa jako kluczowy element eliminacji ubóstwa; uważa, że aby fundusz ten mógł spełnić swoje cele w nadchodzących latach, konieczne jest zapewnienie mu stałego wsparcia finansowego i politycznego ze strony Unii oraz instytucji krajowych i regionalnych; podkreśla, że w realizację działań finansowanych z EFS+ należy ściśle angażować podmioty regionalne, w szczególności organizacje społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych pracujących w terenie;

101. z zadowoleniem przyjmuje przedpłatę wydatków w wysokości 100 mln EUR z budżetu programu Erasmus+ na 2027 r. do budżetu programu Erasmus+ na 2023 r., która umożliwiła dalsze wspieranie uczniów, studentów, nauczycieli i wykwalifikowanych pracowników uciekających z Ukrainy, a także przyznanie – po apelach Parlamentu – dodatkowych 20 mln EUR na program Erasmus+ w 2023 r.; podkreśla, że przedpłata wydatków musi pozostać wyjątkiem w szybkim reagowaniu na nieprzewidziane poważne sytuacje kryzysowe; podkreśla, że przedpłata wydatków z programu Erasmus+ nie może prowadzić do cięć w programie pod koniec obecnych WRF; podkreśla, że należy dołożyć wszelkich starań w celu reagowania na takie sytuacje najlepiej za pomocą dodatkowego finansowania;

102. podkreśla potrzebę ścisłego nadzoru nad przydziałem środków, aby zapobiec niewłaściwemu wykorzystaniu środków w ramach programu Erasmus; zwraca się do Komisji o zgromadzenie dowodów w celu zbadania wszelkich przypadków nieuczciwych lub podejrzanych odbiorców, zgodnie z jej obowiązkami określonymi w rozporządzeniu finansowym i umowach o udzielenie dotacji w ramach programu Erasmus+; apeluje o odpowiednią ochronę programu przed nadużyciami ze strony organizacji, których działalność nie jest zgodna z podstawowymi wartościami Unii (godność człowieka, wolność, demokracja, równość, praworządność, prawa człowieka); przypomina, że Komisja jest prawnie zobowiązana do dopilnowania, aby beneficjenci programu przestrzegali tych wartości i zapewniali ich poszanowanie oraz aby nie dopuszczali się naruszeń obowiązków zawodowych;

103. zauważa, że w 2023 r. budżet Programu UE dla zdrowia, głównego instrumentu finansowego wspierającego unijne inicjatywy w dziedzinie zdrowia, wyniósł 735 mln EUR, był zarządzany głównie przez Dyrekcję Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności

oraz Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia (HERA) i wdrażany za pośrednictwem Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Zdrowia i Cyfryzacji; uznaje postępy w realizacji inicjatyw finansowanych w ramach tego programu, w szczególności w obszarach gotowości na wypadek stanu zagrożenia zdrowia, planu walki z rakiem, strategii farmaceutycznej dla Europy oraz we wdrażaniu unijnych przepisów dotyczących zdrowia;

Zalecenia

104. wzywa Komisję, by:

(i) ponownie rozważyła praktykę finansowania unijnego na poziomie 100 % w ramach unijnych instrumentów reagowania kryzysowego, w przypadku których zwiększenie płatności zaliczkowych mogłoby zapewnić szybszą dostępność środków przy jednoczesnym utrzymaniu wspólnej odpowiedzialności za kontrolę finansową podczas wdrażania funduszy dzięki utrzymaniu zaangażowania finansowego zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym;

(ii) dopilnowała, by do przyznania funduszy polityki spójności wybierano projekty dobrej jakości, sprzyjano inwestycjom długoterminowym i należycie uzasadniano finansowanie unijne na poziomie 100 %, a jednocześnie ograniczano stosowanie takiego finansowania;

(iii) zajęła się systemowym problemem niewykrywania błędów na poziomie państw członkowskich w wydatkach w ramach polityki spójności i by wykorzystała do tego plan działania, którego celem jest zgłaszanie dokładnego poziomu błędu w pakietach dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności oraz wykrywanie błędów na pierwszych liniach obrony poprzez udostępnienie liczniejszych zasobów lub lepsze ukierunkowanie już istniejących zasobów oraz zwiększenie zdolności wykrywania błędów na szczeblu państw członkowskich i Komisji;

(iv) obliczała koszty kontroli wszystkich wydatków obsługiwanych przez organy krajowe w odniesieniu do funduszy polityki spójności i NGEU oraz przedstawiała organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania na ten temat, a także by porównywała te dane z kosztami kontroli ponoszonymi wtedy, gdy te same organy obsługiwały tylko fundusze polityki spójności;

(v) zajęła się powracającym problemem niewystarczającej dokumentacji na poziomie beneficjenta, instytucji programu i instytucji audytowej, nie tylko poprzez kontrole, podnoszenie świadomości i informowanie na temat wymogów, ale również poprzez zwiększoną cyfryzację oraz, w miarę możliwości,

poprzez zachęty finansowe do karania za nieprzestrzeganie wymogów należytego zarządzania finansami;

(vi) rozszerzyła zakres przeglądu pakietów dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności w celu analizowania większej liczby kryteriów jakości oprócz spójności, co umożliwi wiarygodne oszacowanie poziomu błędu rezydualnego w odniesieniu do kontrolowanego pakietu dokumentów na potrzeby poświadczenia wiarygodności, a także ogólnego ryzyka w momencie dokonywania płatności;

(vii) zintensyfikowała monitorowanie horyzontalnych i tematycznych warunków podstawowych we wszystkich państwach członkowskich w celu wykrycia potencjalnych zagrożeń dla ochrony budżetu Unii oraz zagwarantowała większą przejrzystość i większy udział zainteresowanych stron w stosowaniu tego narzędzia;

(viii) ściśle dostosowała sprawozdania na temat praworządności do rozporządzenia w sprawie warunkowości oraz składała bardziej szczegółowe sprawozdanie na temat naruszeń zasad praworządności, które można wykorzystać do uruchomienia rozporządzenia w sprawie warunkowości;

(ix) stale monitorowała wdrażanie przez rząd Węgier środków przewidzianych w decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/2506 [20]; oceniła, w jakim stopniu sytuacja uległa poprawie lub pogorszeniu, w tym w odniesieniu do wyzwań stojących przed węgierskim Urzędem ds. Etyki, oraz podejmowała wszelkie niezbędne działania zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości;

(x) zapewniła państwom członkowskim zwiększoną pomoc techniczną w celu zaradzenia opóźnieniom we wdrażaniu programów krajowych, aby zwiększyć wskaźnik absorpcji;

(xi) ściśle monitorowała i ograniczała rosnące ryzyko podwójnego finansowania między programami spójności a finansowaniem w ramach RRF oraz bezzwłocznie reagowała na wszelkie takie przypadki;

(xii) w dalszym ciągu upraszczała wdrażanie programów spójności oraz ściśle współpracowała z państwami członkowskimi w celu określenia najlepszych praktyk w zakresie cyfryzacji praktyk i procedur;

---

20 Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/2506 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech (Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj).

(xiii) podjęła wszelkie niezbędne środki w celu obniżenia poziomu błędu w ścisłej współpracy z Trybunałem Obrachunkowym;

(xiv) zapewniła odpowiednie wsparcie wschodnim regionom Unii graniczącym z Rosją i Białorusią w radzeniu sobie z nieproporcjonalnymi konsekwencjami rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i średnioterminowej;

Zasoby naturalne

105. zauważa, że budżet na programy w dziale 3 WRF „Zasoby naturalne” wyniósł 59,5 mld EUR (31,1 % budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 65 % na płatności bezpośrednie w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), 27,6 % na Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), 4,2 % na wydatki związane z rynkiem w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), 1,9 % na gospodarkę morską i rybołówstwo, 0,9 % na środowisko i klimat (LIFE) oraz 0,4 % na inne obszary;

106. zauważa, że Trybunał zbadał próbę 218 transakcji obejmujących pełny zakres wydatków w ramach tego działu WRF; zauważa, że Trybunał zbadał również informacje na temat prawidłowości wydatków przedstawione w rocznych sprawozdaniach z działalności Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich i Dyrekcji Generalnej ds. Działań w dziedzinie Klimatu, a także wybrane systemy w 20 państwach członkowskich i Zjednoczonym Królestwie; zauważa, że Trybunał szacuje poziom błędu w dziale „Zasoby naturalne” na 2,2 % (2,2 % w 2022 r.) oraz że większość wykrytych błędów odnosiła się do transakcji dotyczących rozwoju obszarów wiejskich;

107. zwraca jednak uwagę, że wynika to częściowo ze złożoności systemów ochrony środowiska w programach rozwoju obszarów wiejskich oraz z uznanego negatywnego problemu nadmiernie rygorystycznego wdrażania programów na szczeblu krajowym;

108. odnotowuje w związku z powyższym niższy niż oczekiwano wskaźnik wykorzystania środków finansowych z EFRROW na lata 2023–2027, przy wskaźniku absorpcji wynoszącym jedynie 1 % na koniec 2023 r., przy czym płatności wynoszą 0,7 mld EUR, i oczekuje, że wskaźnik absorpcji znacznie wzrośnie w następnym okresie sprawozdawczym;

109. zauważa, że Trybunał wykrył 16 błędów kwantyfikowalnych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, 15 błędów w płatnościach bezpośrednich, 3 w wydatkach związanych ze środkami rynkowymi i 3 w wydatkach niezwiązanych z WPR; jest uspokojony oceną Komisji, że większość błędów to błędy pisarskie, oraz działaniami podejmowanymi przez Komisję w celu zapobiegania błędom w przyszłości;

110. odnotowuje kategoryzację błędów przeprowadzoną przez Trybunał: niekwalifikowalne wnioski stanowią 35 % błędów, a błędy administracyjne i niedokładne informacje dotyczące gruntów lub zwierząt stanowią odpowiednio 21 i 20 % błędów; z niepokojem zauważa, że – podobnie jak w poprzednich latach – w kilku przypadkach Trybunał stwierdził, iż władze państw członkowskich i Komisja dysponowały wystarczającymi informacjami, aby zapobiec błędom lub wykryć i skorygować je przed zatwierdzeniem wydatków, oraz że gdyby organy państw członkowskich i Komisja odpowiednio wykorzystały wszystkie dostępne informacje, szacowany poziom błędu w tym rozdziale byłby o 1 % niższy;

111. zauważa, że rok 2023 był pierwszym rokiem nowego modelu realizacji WPR na lata 2023–2027, który za podstawę płatności przyjmuje elementy realizacji celów uzgodnione z państwami członkowskimi w planach strategicznych; zauważa, że rok 2023 to skromne początki nowego modelu realizacji: z 215,52 mln EUR zadeklarowanych w ramach planów strategicznych WPR z tytułu interwencji sektorowych i rozwoju obszarów wiejskich kwotę 63,65 mln EUR zadeklarowano na podstawie wytworzonych produktów i w związku z tym podlegała on rozliczeniu z realizacji celów przeprowadzonemu przez DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich; zauważa, że w 2024 r. płatności w ramach nowego modelu realizacji znacznie wzrosną; odnotowuje uwagi Trybunału na temat przetwarzania danych dotyczących wyników na potrzeby rocznych sprawozdań z realizacji celów, w przypadku gdy państwa członkowskie są w trakcie tworzenia systemów i procedur, a czasami ręcznie grupują dane, co wiąże się z ryzykiem dla wiarygodności danych;

112. przypomina o protestach rolników w całej Europie pod koniec 2023 r. i na początku 2024 r. oraz o reakcji Komisji, mającej na celu uproszczenie procedur, w szczególności dla drobnych producentów rolnych, oraz zwiększenie swobody decyzyjnej państw członkowskich; podkreśla, że uproszczenie powinno iść w parze z należytym zarządzaniem finansami i uwzględniać zobowiązania Unii w dziedzinie klimatu; przyjmuje z zadowoleniem podejście Komisji, zwłaszcza w odniesieniu do rozróżnienia między wielkością gospodarstwa pod względem powierzchni gruntów rolnych a liczbą gospodarstw; zaznacza, że swobodzie decyzyjnej przyznanej państwom członkowskim powinien towarzyszyć również dokładny nadzór ze strony Komisji;

113. przypomina, że zarówno Komisja, jak i państwa członkowskie są odpowiedzialne za zwalczanie nadużyć finansowych w wydatkowaniu środków w ramach wspólnej polityki rolnej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje prace przeprowadzone przez DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie ocen ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych i aktualizacji jej strategii zwalczania nadużyć finansowych;

114. odnotowuje sprawozdanie specjalne Trybunału 07/2024 dotyczące stosowanych przez Komisję systemów odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz odpowiedź Komisji; odnotowuje uwagę Trybunału, że odzyskiwanie środków w odniesieniu do wydatków rolnych było stosunkowo skuteczne, co częściowo wynikało z tzw. zasady 50–50, która zachęciła państwa członkowskie do odzyskania środków; zauważa, że zasady tej nie utrzymano w WPR na lata 2023–2027, a Trybunału ostrzega, że może to doprowadzić do spowolnienia tempa odzyskiwania środków w przypadku wydatków rolnych;

115. odnotowuje sprawozdanie specjalne Trybunału 20/2024 dotyczące planów w ramach wspólnej polityki rolnej oraz odpowiedź Komisji; podkreśla, jak ważne jest zagwarantowanie, że wszystkie kluczowe elementy oceny wyników są zapewnione; uważa, że plany muszą uwzględniać szczególne sytuacje w poszczególnych państwach członkowskich i że w związku z tym pewien poziom rozbieżności jest nawet pożądany; wyraża jednak zaniepokojenie, że rozbieżności w poziomie ambicji mogą oznaczać brak równych warunków działania dla rolników w poszczególnych państwach członkowskich; jest ponadto rozczarowany ustaleniem Trybunału, że choć uproszczono nowe ramy monitorowania, cele WPR nie są jasne, a wskaźniki koncentrują się raczej na produktach niż na rezultatach oraz że brakuje ważnych wskaźników rezultatu; zauważa, że Trybunał zaleca, aby Komisja promowała wymianę najlepszych praktyk w planach i wzmocniła przyszłe ramy monitorowania WPR;

116. odnotowuje sprawozdanie specjalne Trybunału 19/2024 dotyczące rolnictwa ekologicznego w UE oraz odpowiedź Komisji; jest po raz kolejny zaniepokojony ustaleniem Trybunału, że słabe ramy strategiczne i ograniczenia dotyczące danych uniemożliwiają pomiar wpływu polityki; uważa, że większemu skupieniu się na wynikach i określaniu celów i wskaźników oraz na związanym z tym monitorowaniu wyników we wszystkich obszarach polityki Unii musi towarzyszyć równomierne zwiększenie zdolności Komisji do określania ram wykonania i monitorowania wyników;

117. z zadowoleniem przyjmuje poprawę konkurencyjności osiągniętą dzięki środkom rynkowym w sektorze wina oraz zachęca Komisję i państwa członkowskie do dalszych wysiłków, aby odnieść podobny sukces również w innych sektorach;

118. przypomina, że demokracja i pluralizm są podstawowymi wartościami Unii zapisanymi w art. 2 TUE; przypomina ponadto, że zgodnie z art. 11 ust. 1 i 11 TUE instytucje Unii umożliwiają obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii, aby utrzymywać otwarty, przejrzysty i regularny dialog; podkreśla, że należy zawsze przestrzegać rozdziału kompetencji między instytucjami określonego w art. 13 TUE, a instytucje Unii powinny lojalnie ze sobą współpracować;

119. uznaje znaczenie programu LIFE; przypomina przepisy rozporządzenia LIFE+, w tym dotyczące dotacji operacyjnych, warunków kwalifikowalności, kryteriów wyboru, ogólnego przydziału środków na lata 2021–2027 oraz podziału środków w ramach programu;

120. zauważa, że niektórzy członkowie Komisji Kontroli Budżetowej zwrócili się o dostęp do szeregu umów o udzielenie dotacji w ramach programu LIFE, a także innych unijnych programów finansowania, a po ich przeanalizowaniu wyrazili obawy co do treści kilku programów w lutym 2024 r.; zauważa, że Komisja, w tym Służba Audytu Wewnętrznego (IAS), początkowo nie była świadoma żadnego problemu, ale przyjęła szereg środków w celu rozwiania obaw; przypomina o pytaniach pisemnych dotyczących absolutorium i wysłuchaniach z udziałem sekretarza generalnego Komisji w dniu 5 listopada 2024 r., komisarzy odpowiedzialnych za dział 3 WRF w dniu 12 listopada oraz komisarza odpowiedzialnego za budżet i administrację w dniu 9 grudnia 2024 r., podczas których omówiono obawy i odpowiedź Komisji;

121. odnotowuje obawy wyrażone przez niektórych członków Komisji Kontroli Budżetowej, że niektóre umowy o udzielenie dotacji zawierane w ramach programu LIFE między Agencją Wykonawczą Unii Europejskiej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) a beneficjentami, takimi jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstwa prywatne, obejmują „plany prac” zawierające szczegółowe działania wspierające wobec instytucji Unii lub ich przedstawicieli, a także inne działania ukierunkowane na niektóre umowy handlowe negocjowane przez Unię lub środki prawne, które mają być stosowane przez odpowiednie podmioty; przyznaje, że może to być potencjalnie interpretowane jako ingerencja w wewnętrzny proces decyzyjny w instytucjach Unii; zauważa, że Komisja przeprowadziła analizę prawną umów o udzielenie dotacji, które wzbudziły obawy niektórych członków komisji CONT, a w wyniku analizy stwierdzono, że nie ma dowodów na to, że dane podmioty naruszyły swoje zobowiązania umowne lub zobowiązania wynikające z kodeksu postępowania, jednakże Komisja zwróciła się do niektórych beneficjentów o wprowadzenie zmian do umów o udzielenie dotacji, które zawierały konkretne postanowienia potencjalnie wiążące się z ryzykiem utraty reputacji; odnotowuje ponadto, że wszystkie umowy o udzielenie dotacji zawierają zastrzeżenie stwierdzające, że „poglądy beneficjenta w żaden sposób nie odzwierciedlają poglądów UE i że organ udzielający dotacji nie może ponosić za nie odpowiedzialności”;

122. podkreśla, że finansowanie unijne nie powinno przyczyniać się do podważania praworządności ani wartości, na których opiera się Unia; przypomina przepisy art. 163 rozporządzenia finansowego; uważa, że finansowanie nie powinno być przyznawane bez możliwości śledzenia środków;

123. odnotowuje działania podjęte przez Komisję w odpowiedzi na zarzuty, w tym wydanie wytycznych dla służb Komisji w sprawie finansowania działań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i egzekwowaniem prawodawstwa i polityki Unii oraz przegląd ich portfeli umów w celu ustalenia, które umowy nie były zgodne z wytycznymi; przyjmuje do wiadomości środki przyjęte dotychczas przez Komisję w oczekiwaniu na wyniki przeglądu umów o udzielenie dotacji ze wszystkimi beneficjentami, o co wnioskowała Rada Zarządzania Korporacyjnego Komisji;

124. zwraca uwagę na strukturę decyzyjną CINEA (w tym radę oceniającą) zaangażowaną w podejmowanie decyzji w sprawie umów między Komisją a beneficjentami; wzywa Komisję do dopilnowania, aby struktura decyzyjna CINEA związana z podejmowaniem decyzji o udzieleniu zamówień obejmowała jasne zasady rozliczalności, wyraźnie określone obowiązki i praktyczną strukturę;

125. zauważa, że agencja wykonawcza prowadzi coroczne oddolne działania w zakresie zarządzania ryzykiem i że w ramach tych oddolnych działań nie zidentyfikowano żadnych krytycznych zagrożeń; zauważa, że niezależnie od programu finansowania procedury oceny powinny być stale weryfikowane i w razie potrzeby dostosowywane;

126. odnotowuje, że według doniesień w mediach przewodnicząca Komisji zatrudniła płatnego specjalnego doradcę, który miał sporządzić sprawozdania na temat strategicznego dialogu na temat przyszłości rolnictwa UE; otrzymał on wynagrodzenie równe wynagrodzeniu dyrektora generalnego w Komisji; jest zaniepokojony wynagrodzeniem wszystkich doradców specjalnych i swobodą Komisji przy podejmowaniu decyzji o ich wynagrodzeniu, co prowadzi do arbitralnych nierówności;

Zalecenia

127. wzywa Komisję, by:

(i) ściśle monitorowała postępy państw członkowskich w przetwarzania danych dotyczących wyników i agregacji danych na potrzeby rocznego sprawozdania z realizacji celów oraz by na bieżąco informowała organ udzielający absolutorium o problemach z wiarygodnością danych dotyczących wyników, w szczególności danych zagregowanych ręcznie;

(ii) poinformowała organ udzielający absolutorium, dlaczego Trybunał stwierdza, że w ostatnich kilku latach można było zapobiec kilku błędom, gdyby Komisja i państwa członkowskie wykorzystały wszystkie dostępne im informacje, oraz dlaczego Komisji i państwom członkowskim nie udało się odpowiednio rozwiązać tego problemu;

(iii) wykorzystała w przyszłych inicjatywach politycznych wnioski

wyciągnięte ze zmniejszenia obciążeń administracyjnych w odpowiedzi na protesty rolników, a jednocześnie należycie uwzględniła ryzyko nadużycia środków finansowych w przypadku ograniczonych środków kontroli lub ryzyko zbyt dużych rozbieżności między państwami członkowskimi, jakie mogą się pojawić, gdy swoboda decyzyjna nie podlega odpowiedniemu nadzorowi;

(iv) informowała organ udzielający absolutorium o wskaźnikach odzyskiwania wydatków rolnych, w szczególności jeżeli wskaźnik ten pogarsza się w porównaniu ze wskaźnikiem odzyskiwania w ramach poprzedniej WPR, oraz by szybko usuwała przyczyny pogorszenia, w tym rozważyła wprowadzenie nowych zachęt dla organów państw członkowskich do odzyskiwania środków;

(v) oceniła różnice w poziomie ambicji planów strategicznych i poinformowała organ udzielający absolutorium, czy istnieją rozbieżności między państwami członkowskimi zagrażające równym warunkom działania dla rolników, a także by oceniła, jak postępuje z tymi różnicami;

(vi) lepiej wykorzystywała swoje możliwości w zakresie ustanawiania ram wykonania, określania celów i wskaźników oraz rozliczania podmiotów przyczyniających się do osiągnięć, zarówno państw członkowskich, jak i beneficjentów, z wnoszonego przez nich wkładu;

(vii) zaktualizowała strategię Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, aby zwrócić uwagę na wspieranie i utrzymanie wyraźnego rozdziału władzy wykonawczej i ustawodawczej w Unii;

(viii) dysponowała jasną i kompleksową strategią na szczeblu Komisji w zakresie lepszej ochrony interesów finansowych Unii i zapewnienia wydatkowania środków unijnych zgodnie z ich przeznaczeniem oraz starannego stosowania przepisów rozporządzenia finansowego, w tym poprzez zapewnienie możliwości zawieszenia lub rozwiązania umów o udzielenie dotacji w przypadku naruszenia przez beneficjentów prawodawstwa Unii;

(ix) zapewniła sprawiedliwy podział funduszy unijnych między organizacje społeczeństwa obywatelskiego, aby przyczynić się do rozwoju pluralistycznego i dynamicznego społeczeństwa;

(x) dopilnowała, aby wytyczne Komisji przyjęte w 2024 r. były stosowane przez wszystkich urzędników zatwierdzających, oraz, w razie potrzeby, w dalszym ciągu opracowywała wytyczne w celu pełnego dostosowania umów o udzielenie dotacji do postanowień Traktatu i obowiązującego

prawodawstwa;

(xi) udostępniała organowi udzielającemu absolutorium wyniki przeglądu umów o udzielenie dotacji, aby umożliwić ocenę stopnia, w jakim Komisja może być narażona na utratę reputacji;

(xii) odpowiednio zajęła się takimi kwestiami jak efekt „drzwi obrotowych”, przejrzystość finansowania i darowizn, walka z praniem pieniędzy, ograniczanie obcych ingerencji, niezależność od wpływów politycznych i gospodarczych, sygnalizowanie nieprawidłowości i przejrzyste struktury zarządzania w odniesieniu do wszystkich podmiotów otrzymujących środki finansowe Unii;

(xiii) dokonała przeglądu wzoru protokołów ustaleń między Komisją a agencjami wykonawczymi w celu zapewnienia jaśniejszego podziału obowiązków;

(xiv) poleciła strukturze audytu dokonanie przeglądu umów z beneficjentami i sygnalizowanie przypadków, w których wykryje umowy niezgodne z obowiązującymi przepisami finansowymi;

(xv) zleciła Służbie Audytu Wewnętrznego przegląd umów między Komisją a beneficjentami dotacji, w szczególności w celu wykrywania treści niezgodnych z obowiązującymi przepisami finansowymi w pakietach roboczych;

(xvi) oceniła strukturę podejmowania decyzji w obszarach udzielania zamówień i poleciła służbom Komisji i agencjom wykonawczym, aby przeprowadzały lepsze kontrole treści umów na wszystkich etapach, w tym poprzez dopilnowanie, aby pakiety robocze i kluczowe wskaźniki efektywności wymienione przez wnioskodawców były zgodne z celami odpowiednich programów finansowania;

(xvii) przyjęła bardziej precyzyjną klasyfikację podmiotów wymienionych w systemie przejrzystości finansowej;

(xviii) dokonała przeglądu przepisów dotyczących doradców specjalnych w celu wyeliminowania arbitralnego wyboru i wynagrodzenia;

(xix) uprościła jeszcze wdrażanie programów i ściśle współpracowała z państwami członkowskimi w celu określenia najlepszych praktyk w zakresie cyfryzacji praktyk i procedur;

(xx) poprawiła jakość dialogu z rolnikami ze wszystkich państw członkowskich;

(xxi) reagowała szybciej, gdy Komisji są zgłaszane poważne obawy organu udzielającego absolutorium;

(xxii) przeprowadzała odpowiednie kontrole podmiotów wpisanych do rejestru służącego przejrzystości, aby zapewnić, że w sposób kompleksowy wyszczególniają one swoją działalność w rejestrze;

(xxiii) określiła jaśniejsze zakresy odpowiedzialności przy wdrażaniu platform współpracy;

(xxiv) zaleciła Radzie Zarządzania Korporacyjnego przedłożenie służbie audytu wewnętrznego skonsolidowanych informacji na temat wykazu krytycznych zagrożeń oraz dopilnowanie, aby agencje wykonawcze uwzględniały potencjalne ryzyko i zapewniały przejrzysty wybór niezależnych oceniających w celu zapobiegania konfliktom interesów i zagwarantowania ich niezależności;

(xxv) zobowiązała wszystkie dyrekcje generalne i agencje wykonawcze do dokonania przeglądu podziału środków przeznaczonych na audyt w celu zapewnienia wystarczających zasobów;

(xxvi) zapewniła, aby wnioski dotyczące wieloletnich programów prac w ramach każdego unijnego instrumentu finansowania zawierały jasne wytyczne dotyczące działań kwalifikujących się do finansowania, jaśniejsze przepisy dotyczące kontroli wniosków i dopuszczalnych treści, a także jaśniejsze wymogi dotyczące przejrzystości i identyfikowalności wykorzystania funduszy unijnych, w tym w odniesieniu do wymogów dotyczących ujawniania informacji w ramach unijnego rejestru służącego przejrzystości;

(xxvii) dopilnowała, aby wszystkie umowy o udzielenie dotacji spełniały niezbędne wymogi dotyczące przejrzystości, identyfikowalności i widoczności funduszy;

Migracja i zarządzanie granicami

128. zauważa, że w 2023 r. budżet na programy w dziale 4 WRF „Migracja i zarządzanie granicami” wyniósł 2,7 mld EUR (1,4 % wydatków z budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 1,2 mld EUR (46,5 %) na trzy agencje zdecentralizowane: Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA) oraz Agencję Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA); 1 mld (38,6 %) na Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) oraz 0,4 mld (14,9 %) na Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami (FZZG);

129. zauważa, że w 2023 r. znaczna część wydatków w dziale 4 WRF nadal dotyczyła ukończenia projektów z WRF na lata 2014–2020; zauważa, że 18 % krajowych programów FAMI na lata 2014–2020 pozostało niezgłoszonych na koniec 2023 r. oraz że państwa członkowskie przedstawią ostatnie roczne sprawozdanie finansowe i wnioski o płatność salda końcowego dla tych funduszy w ramach pakietu zamknięcia najpóźniej do 31 grudnia 2024 r.

130. zauważa, że Trybunał zbadał próbę 23 transakcji, która nie jest wystarczająco duża, by mogła być reprezentatywna dla wydatków w działach 4 i 5 WRF, a zatem nie może przedstawić oddzielnego szacunkowego poziomu błędu dla tych działów; zauważa, że wyniki kontroli Trybunału pokazują, iż na wydatki w dziale 4 i 5 WRF mają wpływ kwestie kwalifikowalności i zamówień publicznych oraz że jest to obszar wysokiego ryzyka (w 7 z 23 skontrolowanych transakcji, tj. 30,4 %, wystąpiły błędy); jest zaniepokojony, że Trybunał wykrył cztery błędy kwantyfikowalne, które miały wpływ finansowy na kwoty zapisane w budżecie Unii, oraz że stwierdził również dziesięć przypadków niezgodności z przepisami prawnymi i finansowymi (nie miały one bezpośredniego wpływu finansowego na budżet Unii); w związku z tym zwraca się do Trybunału o jasne oszacowanie poziomu błędu w dziale 4; odnotowuje, że Komisja stwierdza, iż w 2023 r. ryzyko w momencie dokonywania płatności wynosi 1,1 % w przypadku wydatków na migrację i zarządzanie granicami;

131. zauważa, że Komisja przyjęła zalecenie Trybunału zawarte w sprawozdaniu rocznym za 2023 r. dotyczące zapewnienia dalszych wytycznych na temat obowiązujących przepisów organom państw członkowskich odpowiedzialnym za wdrażanie finansowania Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych w ramach zarządzania dzielonego; ubolewa, że Komisja nie wdrożyła jeszcze w pełni wcześniejszych zaleceń Trybunału, które miała wypełnić do końca 2023 r.; zauważa, że DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych przeprowadza ponowną ocenę swojej metodyki *ex ante*, aby zapewnić przestrzeganie zasad mających zastosowanie do generowania dotacji po 2021 r., oraz że ta ponowna ocena uwzględni również odpowiednie zalecenia Trybunału i zalecenia wynikające z audytu IAS dotyczące gotowości do zamknięcia działań i programów finansowanych w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW) i FAMI na lata 2014–2020 w ramach zarządzania bezpośredniego i dzielonego;

132. zauważa z zaniepokojeniem, że w rocznym sprawozdaniu z działalności DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych za 2023 r. zgłoszono dwa zastrzeżenia do poświadczenia wiarygodności oraz że jedno zastrzeżenie dotyczy wdrożenia FAMI i FBW na lata 2014–2020 w kilku państwach członkowskich, a drugie dotyczy wdrażania Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW) na lata 2021–2027 w jednym państwie członkowskim; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do podjęcia działań naprawczych,

aby zaradzić problemom, które doprowadziły do sformułowania tych zastrzeżeń;

133. z zadowoleniem przyjmuje postępy wskazane przez Trybunał w przeglądzie prac przygotowawczych przeprowadzonych przez instytucje audytowe pięciu państw członkowskich w zakresie zarządzania objęciem funduszy FAMI, IZGW i FBW zakresem rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów w kontekście WRF na lata 2021–2027; zauważa, że te instytucje audytowe poinformowały Trybunał, że udzielone im przez DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych wsparcie i wytyczne były zadowalające; odnotowuje z zaniepokojeniem, że w momencie przeprowadzania kontroli przez Trybunał cztery z pięciu instytucji audytowych państw członkowskich nie sfinalizowały swoich strategii audytu;

134. przyjmuje do wiadomości przyjęcie nowego paktu o migracji i azylu; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w ramach śródokresowej rewizji WRF na lata 2021–2027 przeznaczono dodatkowe 2 mld EUR na migrację i zarządzanie granicami na lata 2024–2027, aby sprostać rosnącym wyzwaniom w zakresie migracji i zarządzania granicami wynikającym z obecnego kontekstu geopolitycznego; zauważa jednak, że mogą być potrzebne dodatkowe fundusze w celu zapewnienia pełnego wdrożenia paktu; wzywa do szybkiego wdrożenia paktu w państwach członkowskich;

135. podkreśla, że zabezpieczenie granic zewnętrznych Unii jest filarem nowego paktu o migracji i azylu; zauważa z zaniepokojeniem, że Komisja poinformowała, iż liczba przypadków nielegalnego przekroczenia granicy w Unii wzrosła w 2023 r. do 380 000 w porównaniu z 330 000 w 2022 r.; zauważa, że IZGW może wspierać państwa członkowskie pierwszej linii, aby zapewnić im zasoby na infrastrukturę, obiekty i instalacje niezbędne do zabezpieczenia granic zewnętrznych Unii, w tym na elektroniczne wzmocnienie bezpieczeństwa granic i inne narzędzia ochrony granic przewidziane w załączniku III do rozporządzenia w sprawie IZGW; odnotowuje konkluzje Rady Europejskiej z 9 lutego 2023 r., zgodnie z którymi Unia zintensyfikuje działania mające na celu zapobieganie nielegalnym wyjazdom i ofiarom śmiertelnym, zmniejszenie presji na granice Unii i na zdolności przyjmowania, walkę z przemytnikami i zwiększenie liczby powrotów; podkreśla potrzebę lepszej ochrony osób znajdujących się w trudnej sytuacji przed sieciami przemytu i handlu ludźmi oraz zajęcia się negatywnymi skutkami instrumentalizacji migrantów w ramach ataków hybrydowych, zwłaszcza przez siły prorosyjskie, a także przez reżim białoruski;

136. przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060 państwa członkowskie i Komisja muszą zapewniać poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w procesie wdrażania funduszy unijnych;

137. odnotowuje wniosek Trybunału, że wyniki osiągnięte w ramach FAMI na lata 2014–2020 były poniżej oczekiwań, jeśli chodzi o ułatwianie powrotów migrantów: odnotowuje również fakt, że Trybunał i Komisja zgadzają się, że na postępy w tej dziedzinie szczególnie wpłynęły ograniczenia podróży związane z COVID-19; zauważa ponadto, że w 2023 r. środki w zakresie powrotów otrzymały z FAMI wsparcie w wysokości 29,8 mln EUR; uważa, że Komisja musi podejmować większe wysiłki na rzecz wspierania państw członkowskich w rozwiązywaniu problemu niedozwolonego przekraczania granic oraz skutecznym egzekwowaniu powrotów obywateli państw trzecich, a także w integracji legalnych migrantów; oczekuje, że w 2025 r. uzyska skonsolidowane informacje na temat postępów w tym zakresie w ramach oceny *ex post* FAMI na lata 2014–2020; zaznacza, że Komisja powinna nadal podejmować działania w dziedzinie migracji i azylu w kontekście działań zewnętrznych, w tym podejścia „Drużyna Europy”, przy jednoczesnym zwiększeniu przejrzystości programowania i wdrażania unijnych funduszy w dziedzinie spraw wewnętrznych w państwach trzecich oraz zachowaniu roli Parlamentu;

Zalecenia

138. wzywa Komisję, by:

(i) zastosowała się do zaleceń Trybunału w sposób dokładny i terminowy oraz przekazała organowi udzielającemu absolutorium zmienioną metodykę *ex ante* DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych;

(ii) nadal wspierała instytucje zarządzające i audytowe państw członkowskich w terminowym finalizowaniu ich strategii audytu dotyczących funduszy WRF na lata 2021–2027, zwracając szczególną uwagę na kwestie kwalifikowalności i zamówień publicznych, a także na wszystkie inne powtarzające się ustalenia Trybunału;

(iii) podjęła działania w celu poprawy wyników działań finansowanych przez Unię pod względem skutecznych powrotów i zwalczania migracji nieuregulowanej, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego poszanowania prawodawstwa Unii i jej podstawowych wartości;

(iv) podjęła działania w celu zwiększenia efektywności wydatków Unii na ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej i zarządzanie nimi;

(v) monitorowała i wspierała terminowe postępy w realizacji działań administracyjnych, operacyjnych i prawnych wymaganych przez państwa członkowskie i agencje Unii do pełnego wdrożenia nowego paktu o migracji i azylu do 2026 r.;

(vi) zwiększyła przejrzystość programowania i wdrażania unijnych funduszy w obszarze spraw wewnętrznych w państwach trzecich, przy jednoczesnym zachowaniu roli Parlamentu w zapewnianiu demokratycznej kontroli wydatków Unii;

(vii) stale oceniała, w ramach wykonywania budżetu Unii, zgodność z Kartą praw podstawowych i wartościami Unii zapisanymi w art. 2 TUE, zgodnie z art. 6 rozporządzenia finansowego;

Bezpieczeństwo i obrona

139. zauważa, że w 2023 r. budżet na programy w dziale 5 WRF „Bezpieczeństwo i obrona” wyniósł 1,4 mld EUR (0,7 % wydatków z budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 500 mln (38,4 %) na Europejski Fundusz Obronny (EFO), 300 mln (19 %) na mobilność wojskową, 200 mln (17,1 %) na agencje zdecentralizowane, a mianowicie Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA), Europol i Agencję Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL), 200 mln (13,1 %) na Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW) oraz 200 mln (12,4 %) na bezpieczeństwo jądrowe, likwidację obiektów jądrowych i inne obszary;

140. zauważa, że w 2023 r. znaczna część wydatków w dziale 5 WRF nadal dotyczyła ukończenia projektów z WRF na lata 2014–2020; zauważa, że 25 % krajowych programów w ramach FBW na lata 2014–2020 pozostało niezgłoszonych na koniec 2023 r. oraz że ostatnie roczne sprawozdanie finansowe i wniosek o płatność salda końcowego dla tych funduszy zostaną przedstawione przez państwa członkowskie w ramach pakietu zamknięcia najpóźniej do 31 grudnia 2024 r.;

141. zauważa z zaniepokojeniem, że z powodów wyjaśnionych w części dotyczącej migracji i zarządzania granicami Trybunał nie może przedstawić odrębnego oszacowania poziomu błędu w dziale 5 WRF „Bezpieczeństwo i obrona” oraz że na podstawie wyników kontroli Trybunał uznaje wydatki z tego działu za obarczone wysokim ryzykiem; w związku z tym zwraca się do Trybunału o oszacowanie poziomu błędu również dla tego działu; odnotowuje, że jeśli chodzi o wydatki na bezpieczeństwo i obronę, to według Komisji w 2023 r. ryzyko w momencie dokonywania płatności wyniosło 0,5 %;

142. zauważa, że Komisja nie przyjęła zalecenia Trybunału dotyczącego starannego sprawdzania i dokumentowania technicznych aspektów wniosków o dotacje na mobilność wojskową w ramach instrumentu „Łącząc Europę” podczas procedury przyznawania dotacji oraz że według Komisji jej obecne procedury umożliwiają już sprawdzenie, czy projekty dotyczące infrastruktury podwójnego zastosowania spełniają warunki kwalifikowalności;

143. przypomina o bardzo niestabilnej sytuacji geopolitycznej w

sąsiedztwie Unii, prowadzącej do większych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa i obrony, w tym zagrożeń hybrydowych, a tym samym do większych potrzeb inwestycyjnych w zakresie bezpieczeństwa, obrony i gotowości, od czasu rozpoczęcia rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie; wraca uwagę na fakt, że dział 5 WRF, przeznaczony na bezpieczeństwo i obronę, jest najmniejszym ze wszystkich działów WRF, oraz ubolewa, że obecny budżet Unii na zapewnienie bezpieczeństwa i obrony jej obywateli nie jest równomierny z wyzwaniami, jakie należy podjąć w perspektywie krótko- lub długoterminowej; zauważa, że w 2023 r. finansowanie unijne na rzecz przemysłu obronnego pochodziło wyłącznie z EFO; przypomina o roli, jaką EFO odgrywa we wspieraniu europejskiej wiedzy technologicznej w zakresie nowych i przełomowych technologii; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że liczba wniosków złożonych w odpowiedzi na zaproszenie do składania wniosków w ramach EFO w 2023 r. wzrosła o 72 % w porównaniu z poprzednim rokiem, co świadczy o silnym i stale rosnącym zainteresowaniu EFO wśród podmiotów europejskiego przemysłu obronnego i organizacji badawczych oraz o wysokim zapotrzebowaniu na finansowanie w tym sektorze; zauważa, że w ramach zaproszeń do składania wniosków z 2023 r. Unia przeznaczyła 1,15 mld EUR na 61 projektów badawczo-rozwojowych w dziedzinie obronności, a ze środków tych skorzystało 581 podmiotów prawnych z 26 państw członkowskich i Norwegii; zauważa, że w każdym projekcie uczestniczy średnio 17 podmiotów z ośmiu różnych państw członkowskich i Norwegii; podkreśla znaczenie równych szans we wspieraniu transgranicznej współpracy badawczo-rozwojowej w dziedzinie obronności;

144. z zadowoleniem przyjmuje działania Komisji mające na celu zwiększenie wsparcia dla MŚP w sektorze obronnym, a w szczególności docenia fakt, że unijny system innowacji w dziedzinie obronności (EUDIS), który zapewnia szeroki wachlarz instrumentów dostosowanych do wspierania MŚP w ekosystemie obrony, zaczął w pełni funkcjonować w 2023 r., a z budżetu EFO przydzielono na niego 224 mln EUR; docenia ponadto rolę premii dla MŚP w ramach EFO w ułatwianiu dostępu mniejszych podmiotów i innowatorów do łańcuchów dostaw w dziedzinie obronności; zauważa, że w zaproszeniach do składania wniosków w ramach EFO w 2023 r. 42 % podmiotów wybranych do finansowania stanowiły MŚP, co stanowi wzrost w porównaniu z 2022 r. (38,2 %), oraz że 18 % całkowitego finansowania dostępnego w ramach zaproszeń do składania wniosków EFO przydzielono MŚP;

145. przypomina, że działania przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością (PADR) były prekursorskim programem EFO z budżetem w wysokości 90 mln EUR, w ramach którego sfinansowano 18 projektów badawczych wybranych na podstawie zaproszeń do składania wniosków w latach 2017–2019; przypomina ponadto, że Trybunał w swoim sprawozdaniu specjalnym 10/2023 pt. „Działanie

przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością” zauważa, iż Unii nadal brakuje długoterminowej strategii dla projektów w ramach EFO, zwłaszcza pod względem wpływu, dodatkowych badań, rozwoju, produkcji i zamówień publicznych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja przyjęła wszystkie zalecenia Trybunału i potwierdziła, że ich wdrażanie jest w toku; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Komisję Strategii na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIS) i wniosku ustawodawczego ustanawiającego Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP), a także jej zobowiązanie do rozbudowy EFO; niemniej jednak z uwagi na realia geopolityczne, w obliczu których stoi Unia, wyraża zaniepokojenie, że pełne wdrożenie zaleceń Trybunału spodziewane jest dopiero w 2026 r.;

146. przypomina uwagi Trybunału zawarte w sprawozdaniu specjalnym 10/2023 dotyczące ograniczonej dostępności zasobów ludzkich w Komisji i związanego z tym ryzyka dla EFO; zauważa, że rosnąca liczba wniosków do oceny i projektów, którymi należy zarządzać, wywiera znaczną presję na zasoby ludzkie; odnotowuje ponadto, że w 2023 r. wśród pracowników Dyrekcji Generalnej ds. Przemysłu Obronnego i Przestrzeni Kosmicznej był duży odsetek oddelegowanych ekspertów krajowych (17 %) i że dyrekcja ta zamierza wzmocnić personel poprzez wybór urzędników w drodze specjalistycznych konkursów EPSO w dziedzinie przestrzeni kosmicznej i obrony, w przypadku których listy rezerwowe sfinalizowano w listopadzie 2023 r.;

147. odnotowuje fakt, że trwa wdrażanie „Planu działania na rzecz mobilności wojskowej 2.0”, w ramach którego na lata 2021–2027 przeznaczono 1,74 mld EUR na projekty dotyczące infrastruktury transportowej podwójnego zastosowania w ramach instrumentu „Łącząc Europę”; zauważa, że do tej pory Unia współfinansowała 95 projektów mobilności wojskowej w 21 państwach członkowskich oraz że 94 z tych projektów jest nadal w toku, a większość z nich ma zostać sfinalizowana w latach 2026–2027; zauważa z zaniepokojeniem, że po trzech zaproszeniach do składania wniosków zorganizowanych w 2021, 2022 i 2023 r. cała pula środków na mobilność wojskową w ramach instrumentu „Łącząc Europę” na obecny okres programowania została już wyczerpana; uważa, że chociaż szybkie udostępnienie budżetu przez przeniesienie kwot do zaproszeń na lata 2022 i 2023 było odpowiedzią na potrzebę uwzględnienia zmiany sytuacji pod względem bezpieczeństwa w Europie w następstwie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, to jednocześnie doprowadziło do niestabilności i nieprzewidywalności finansowania UE ze względu na ponad czteroletnią lukę bez dalszych funduszy unijnych dostępnych w trybie zaproszenia do składania wniosków dotyczących mobilności wojskowej w celu finansowania projektów infrastrukturalnych podwójnego zastosowania do czasu WRF na okres po 2027 r.; przypomina wnioski Trybunału zawarte w sprawozdaniu specjalnym

04/2025, z których wynika, że plan działania nie został oparty na wystarczająco solidnych podstawach, a postępy w realizacji celów – zakładających zapewnienie szybkiego i płynnego przemieszczania się personelu wojskowego, sprzętu i zasobów, w krótkim czasie i na dużą skalę – były zmienne ze względu na uchybienia w koncepcji i przeszkody napotykane w trakcie realizacji; zauważa, że według Komisji potrzebne są dalsze działania w celu wzmocnienia korytarzy infrastruktury transportowej podwójnego zastosowania, również jeśli chodzi o kwestie regulacyjne, takie jak procedury wydawania zezwoleń na ruch transgraniczny; odnotowuje spostrzeżenie Trybunału, że Komisja nie dokonała rzetelnych szacunków dotyczących całkowitego finansowania niezbędnego do osiągnięcia przyjętych celów i poziomów docelowych; ubolewa, że w 2023 r. na mobilność wojskową wydano jedynie 300 mln EUR, i wyraża zaniepokojenie faktem, że w przypadku zaproszeń do składania wniosków w ramach puli środków na mobilność wojskową odnotowano liczbę zgłoszeń czterokrotnie przekraczającą możliwości finansowania, co świadczy o zwiększonym zainteresowaniu państw członkowskich i beneficjentów projektów;

148. wyraża głębokie zaniepokojenie decyzją Komisji o dążeniu do przyjęcia inicjatywy „Rearm EU” bez uprzedniej konsultacji z Parlamentem Europejskim; ubolewa, że taka decyzja pomija zasadę równowagi instytucjonalnej i podważa rolę Parlamentu jako współprawodawcy w kształtowaniu priorytetów strategicznych i budżetowych; wzywa Komisję do powstrzymania się od uruchamiania istotnych instrumentów politycznych, które mają wpływ na finansową i strategiczną architekturę Unii, bez zapewnienia pełnego poszanowania prerogatyw Parlamentu;

149. zauważa, że Parlament Europejski wezwał Unię i jej państwa członkowskie do wprowadzenia ram prawnych umożliwiających uznanie Rosji za państwo sponsorujące terroryzm;

Zalecenia

150. wzywa Komisję, by:

(i) jak najszybciej opracowała długoterminową strategię dla EFO, w oparciu o doświadczenia z działania przygotowawczego w zakresie badań nad obronnością (PADR) i zalecenia Trybunału;

(ii) zapewniła odpowiednie zasoby na zacieśnienie współpracy obronnej Unii w perspektywie krótkoterminowej poprzez projekt budżetu na 2026 r. i terminową rekrutację personelu eksperckiego, a w perspektywie średnioterminowej – we wniosku Komisji dotyczącym kolejnych WRF;

(iii) dalej wzmacniała mobilność wojskową w Unii poprzez znaczne zwiększenie środków finansowych udostępnianych na usprawnienie korytarzy infrastruktury transportowej

podwójnego zastosowania oraz poprzez podjęcie działań mających na celu usunięcie barier administracyjnych, proceduralnych i regulacyjnych w transgranicznych ruchach wojskowych, przy jednoczesnym priorytetowym finansowaniu unijnym na rzecz projektów, które najlepiej odpowiadają obecnemu krajobrazowi zagrożeń w Europie, z uwzględnieniem ustaleń i zaleceń Trybunału zawartych w sprawozdaniu specjalnym 04/2025;

(iv) podjęła działania w celu zapewnienia należytej staranności w odniesieniu do kryteriów projektów dotyczących infrastruktury mobilności wojskowej podwójnego zastosowania, zgodnie z zaleceniem Trybunału;

Sąsiedztwo i świat

151. zauważa, że budżet na programy w dziale 6 WRF „Sąsiedztwo i świat” wyniósł 15,2 mld EUR (7,4 % budżetu Unii) i jest podzielony w następujący sposób: 63,4 % na Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”), 16,4 % na pomoc humanitarną (HUMA), 16 % na pomoc przedakcesyjną (IPA III) i 4,2 % na inne działania i programy; zauważa, że w 2023 r. płatności w dziale „Sąsiedztwo i świat” wyniosły łącznie 15,2 mld, co stanowi około 8 % całkowitych wydatków Unii z wyłączeniem RRF;

152. zauważa, że Trybunał zbadał próbę 72 transakcji, która nie jest odpowiednio reprezentatywna dla wydatków w ramach tego działu WRF, a zatem nie może przedstawić szacowanego poziomu błędu; zważywszy, że wyniki kontroli Trybunału pokazują, iż jest to obszar wysokiego ryzyka (w 37 z 72 skontrolowanych transakcji, tj. 51,4 %, wystąpiły błędy), zachęca Trybunał do jasnego oszacowania poziomu błędu w tym rozdziale; zauważa, że Trybunał wykrył 31 błędów, które miały wpływ finansowy na budżet Unii i dotyczyły niekwalifikujących się beneficjentów, niekwalifikowalnych kosztów, nieponiesionych wydatków oraz naruszeń przepisów dotyczących zamówień publicznych; te obszary błędów mogą wskazywać na ryzyko niewłaściwego funkcjonowania mechanizmów kontroli;

153. zauważa ponadto, że Trybunał wykrył 19 przypadków niezgodności z przepisami prawnymi i finansowymi; przypadki te nie miały bezpośredniego wpływu finansowego na budżet Unii i obejmowały takie kwestie jak niejednoznaczny podział kosztów, nieprzestrzeganie zasad dotyczących widoczności oraz nieodpowiednia dokumentacja;

154. jest zaniepokojony faktem, że Trybunał stwierdził istotne nieprzestrzeganie zasad dotyczących widoczności w projekcie finansowanym przez UE w ramach zarządzania pośredniego przez DG ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia; dotyczyło to umowy o przyznanie wkładu o wartości 21,2 mln EUR

podpisanej z organizacją międzynarodową w ramach projektu, którego celem było wsparcie krajów Partnerstwa Wschodniego w walce z COVID-19; zauważa, że Trybunał stwierdził, że większość skontrolowanych potwierdzeń przekazania darowizny nie zawierała żadnej informacji o tym, że przekazany sprzęt medyczny został sfinansowany ze środków UE; przypomina, że beneficjenci środków unijnych są zobowiązani do wyraźnego informowania o tym, że Unia sfinansowała lub współfinansowała realizowane przez nich działania; odnotowuje odpowiedzi Komisji, zgodnie z którymi omawia ona nowe wytyczne dotyczące komunikacji i widoczności z Organizacją Narodów Zjednoczonych w celu zmniejszenia ryzyka błędów w przestrzeganiu zasad dotyczących widoczności;

155. wyraża zaniepokojenie, że w ramach kontroli komponentu systemu informatycznego OPSYS, służącego do zarządzania prawami dostępu użytkowników, Trybunał stwierdził trzy niedociągnięcia, w tym (i) fakt, że DG ds. Partnerstw Międzynarodowych nie sformalizowała procedury przyznawania i odbierania praw dostępu administratorom systemu i standardowym użytkownikom; (ii) cztery przypadki, w których standardowi użytkownicy mieli większe prawa dostępu niż te, które są im potrzebne do wykonywania pracy, co nie jest zgodne ze standardami informatycznymi Komisji; oraz że (iii) DG ds. Partnerstw Międzynarodowych nie zarządzała wszystkimi kontami administratorów należącymi do pracowników innych dyrekcji generalnych; wyraża zaniepokojenie, że niedociągnięcia te zwiększają ryzyko zarówno niewłaściwego dostępu do systemu, jak i nieprzestrzegania zasad i procedur obowiązujących przy wdrażaniu projektów w ramach działań zewnętrznych, a także podważają integralność procesów i danych systemowych;

156. zauważa, że Komisja zintensyfikowała komunikację z organizacjami międzynarodowymi, aby zwrócić im uwagę, że trzeba zapewnić kontrolerom Trybunału pełny dostęp do dokumentów podczas kontroli projektów finansowanych przez Unię, oraz że Komisja wspierała inicjatywy mające na celu ostateczne rozwiązanie problemu dostępu do dokumentów i ich przechowywania; odnotowuje jednak uznanie przez Komisję, że pomimo wysiłków nadal istnieją pewne ograniczenia w dostępie do dokumentów ze względu na istniejące ramy prawne partnerów wykonawczych, które prawdopodobnie nie zmienią się w najbliższej przyszłości;

157. wzywa Komisję do wzmocnienia opartego na warunkowości podejścia do praworządności w finansowaniu z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III), aby instrument ten służył swojemu celowi, jakim jest skuteczne przygotowanie krajów przystępujących do spełnienia warunków stania się państwami członkowskimi Unii; ponawia swoje apele do Komisji, by wdrożyła zalecenia sprawozdania specjalnego 01/2022 Trybunału w celu zapewnienia skutecznego oddziaływania unijnej pomocy finansowej przeznaczonej na wsparcie praworządności na Bałkanach Zachodnich, w szczególności poprzez

opracowanie wytycznych dotyczących stosowania przepisów dotyczących modulacji i warunkowości w ramach IPA III;

158. podkreśla, że pomoc Unii nie powinna w żadnym wypadku – bezpośrednio lub pośrednio – finansować terroryzmu, a zatem nie powinna wspierać żadnych podmiotów związanych z Hamasem lub jakąkolwiek inną organizacją terrorystyczną lub ekstremistyczną; zauważa, że w tym celu uzasadniona i konieczna jest możliwość jasnego poznania i zidentyfikowania wszystkich końcowych beneficjentów pomocy europejskiej w państwach trzecich; podkreśla potrzebę ścisłej kontroli nad dystrybucją i wykorzystaniem pomocy, aby zagwarantować, że żadne fundusze nie zostaną niewłaściwie wykorzystane;

159. z ubolewaniem zauważa, że Komisja Europejska sfinansowała Islamski Uniwersytet Nauki i Technologii w Gaziantep, który ma udowodnione powiązania z terrorystyczną organizacją Hamas; wzywa Komisję do zerwania wszelkich powiązań z tym uniwersytetem i innymi uniwersytetami powiązanymi z organizacjami terrorystycznymi;

160. wzywa Komisję, aby w kontekście udzielania zwiększonego wsparcia i pomocy humanitarnej ludności palestyńskiej w pełni wykorzystała zaufanych partnerów, np. WHO, WFP, UNICEF lub różne organizacje Czerwonego Półksiężyca; przypomina, jak ważne jest, by Komisja zagwarantowała niezależne kontrole UNRWA realizowane przez ekspertów zewnętrznych, Trybunał i doświadczonych partnerów międzynarodowych;

161. zauważa, że w ostatnich miesiącach Komisja współpracowała z UNRWA, aby wzmocnić procesy neutralności i systemy kontroli w Agencji, zgodnie z ustaleniami z dochodzeń przeprowadzonych przez OIOS ONZ w sprawie zarzutów udziału 19 pracowników w atak z 7 października 2023 r., oraz aby monitorować realizację planu działania przedstawionego przez UNRWA i mającego na celu wdrożenie zaleceń niezależnej grupy ds. przeglądu pod przewodnictwem byłej francuskiej minister spraw zagranicznych C. Colonny z myślą o wzmocnieniu kontroli i nadzoru; zauważa, że Komisja ponownie oceniła decyzję Unii w sprawie finansowania UNRWA z 2024 r. oraz że w drodze wymiany listów między komisarzem O. Várhelyim a komisarzem generalnym UNRWA P. Lazzarinim z kwietnia 2024 r. Unia osiągnęła porozumienie w sprawie warunkowej pomocy Unii dla UNRWA, powiązanej z szeregiem kryteriów dotyczących trzech obszarów prac, w tym kontroli personelu UNRWA, audytu ze strony Unii, a także wzmocnienia biura dochodzeń wewnętrznych i biura ds. etyki; zauważa, że pomoc Unii została wznowiona;

162. przypomina, że Palestyńska Władza Narodowa musi usunąć do następnego roku szkolnego wszelkie materiały i treści edukacyjne,

które nie są zgodne ze standardami Unesco, w szczególności te, które zawierają elementy antysemickie zdefiniowane w klasyfikacji Międzynarodowego Sojuszu na rzecz Pamięci o Holokauście zatwierdzonej przez Unię, podżeganie do przemocy, nawoływanie do nienawiści i gloryfikowanie terroryzmu; przypomina o postanowieniach poprzednich rezolucji w sprawie absolutorium; podkreśla, że wsparcie finansowe Unii dla Palestyńskiej Władzy Narodowej w dziedzinie edukacji powinno być udzielane pod warunkiem że treść podręczników będzie zgodna ze standardami Unesco oraz że wszystkie odniesienia antysemickie oraz przykłady podżegające do nienawiści i przemocy zostaną usunięte, jak wielokrotnie postulowano w rezolucjach towarzyszących decyzjom o udzieleniu absolutorium; przypomina ustalenia zawarte w sprawozdaniu Instytutu Georga Eckerta sfinansowanym przez Unię, który ujawnił złożony obraz podręczników; zauważa, że Unia nie finansuje palestyńskich podręczników ani nie odpowiada za nie UNRWA, która jednak dokonuje przeglądu wszystkich wydanych podręczników, aby zająć się wszelkimi problematycznymi treściami; zaznacza, że Komisja przeprowadzi ścisłą kontrolę, aby zadbać o to, by żadne środki unijne nie były przydzielane, bezpośrednio ani pośrednio, na opracowywanie, nauczanie lub udostępnianie palestyńskim dzieciom takich materiałów edukacyjnych, w tym materiałów dostarczanych przez organizacje ONZ;

163. odnotowuje, że DG ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia poinformowała w swoim rocznym sprawozdaniu z działalności za 2023 r., że projekty w Kijowie były regularnie kontrolowane na miejscu, ale wymogi bezpieczeństwa ograniczały możliwości monitorowania na miejscu i organizowania wizyt w miejscach realizacji projektów w innych regionach Ukrainy; odnotowuje ponadto, że ograniczenia w odpowiednim monitorowaniu projektów w Ukrainie doprowadziły do ponownego sformułowania zastrzeżenia w rocznym sprawozdaniu z działalności DG ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia za 2023 r. oraz że wdrażane są działania naprawcze, takie jak monitorowanie postępów w realizacji projektów poprzez przeglądy dokumentacji, rozwiązania zdalne i korzystanie z pośrednictwa dostawcy usług;

164. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że OLAF udziela organom ukierunkowanej pomocy w zakresie zwalczania nadużyć finansowych i wspiera przystąpienie Ukrainy do unijnego programu zwalczania nadużyć finansowych; zauważa, że umowa ramowa dotycząca Instrumentu na rzecz Ukrainy, która weszła w życie w czerwcu 2024 r., przewiduje prawnie wiążące ustalenia dotyczące zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w odniesieniu do środków finansowych Instrumentu, a także środki mające na celu zapobieganie nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie i ich eliminowanie, a także postanowienia dotyczące roli OLAF-u i EPPO; ponadto z zadowoleniem przyjmuje

fakt, że zgodnie z art. 36 rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Ukrainy Komisja powołała w czerwcu 2024 r. Radę Audytową, której zadaniem jest wspieranie Komisji w ocenie skuteczności ukraińskich systemów zarządzania i kontroli w odniesieniu do funduszy udostępnionych w ramach Instrumentu oraz w zwalczaniu niewłaściwego zarządzania finansowaniem unijnym w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy; wzywa Komisję, by regularnie informowała Parlament Europejski o działaniach i ustaleniach Rady Audytowej w celu zapewnienia właściwego nadzoru parlamentarnego;

165. z zaniepokojeniem odnotowuje niedawne doniesienia na temat ustaleń projektu sprawozdania z audytu sfinansowanego przez Komisję na temat Sekretariatu Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS), które dotyczą podejrzenia popełnienia nadużyć finansowych, niewypłaconych wynagrodzeń i dalszych zobowiązań; zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Komisja przekazała Sekretariatowi 3,7 mln EUR w 2023 r., a od marca 2024 r. usiłuje odzyskać 3,6 mln EUR; zwraca się do Komisji o zapewnienie pełnej przejrzystości i odpowiedzialności, udzielenie dostępu do sprawozdania z audytu i poinformowanie posłów do Parlamentu o konkretnych podjętych działaniach;

166. wzywa Komisję, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zawartymi w opinii 03/2024, do włączenia do nowego wniosku ustawodawczego w sprawie WRF zaleceń dotyczących gwarancji na działania zewnętrzne, uzupełniających ocenę Komisji, w tym zwiększonego wykorzystania instrumentów łączonych (dotacji) w krajach najsłabiej rozwiniętych, niestabilnych lub dotkniętych konfliktami oraz aktywnej współpracy z zainteresowanymi stronami, takimi jak społeczeństwo obywatelskie;

167. wyraża zaniepokojenie przydziałem środków z EFZR+ w ramach nowej elastycznej puli środków na wsparcie inwestycji, z korzyścią dla krajów, w których inwestycje w ramach strategii Global Gateway są łatwiejsze do zrealizowania kosztem priorytetowego traktowania krajów najsłabiej rozwiniętych oraz krajów niestabilnych i dotkniętych konfliktami; apeluje o sprawozdawczość na temat wielkości finansowania w ramach EFZR+ przydzielonego i zakontraktowanego w tych krajach oraz o przejrzystość w odniesieniu do sposobu, w jaki przestrzega się kwot przydzielonych krajom najsłabiej rozwiniętym w krajowych wieloletnich programach indykatywnych w ramach przydziałów regionalnych wieloletnich programów indykatywnych;

168. choć z zadowoleniem przyjmuje strategię Global Gateway jako skoordynowaną reakcję Unii na globalne wyzwania, przypomina, że działania łączące inwestycje publiczne i prywatne muszą zawsze opierać się na ramach prawnych przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie ISWMR, Agendzie 2030 i potrzebach krajów partnerskich, o

czym informowano w drodze szczerego i bezpośredniego dialogu; jest zaniepokojony niespójnościami dotyczącymi programów Global Gateway; apeluje zatem o większą przejrzystość, demokratyczną rozliczalność, solidne mechanizmy monitorowania i oceny w odniesieniu do inicjatyw Global Gateway i Drużyna Europa; apeluje o scentralizowaną, publicznie dostępną i regularnie aktualizowaną platformę zawierającą szczegółowe informacje na temat projektów Global Gateway, w tym ich celów, źródeł finansowania, partnerów wykonawczych i oczekiwanych wyników;

Europejski Fundusz Rozwoju (EFR)

169. zwraca uwagę, że aby skontrolować prawidłowość transakcji, Trybunał zbadał próbę 140 transakcji reprezentujących pełen zakres wydatków z EFR; odnotowuje ponadto, że próba składała się z 31 transakcji powiązanych z kryzysowym funduszem powierniczym UE dla Afryki, 87 transakcji zatwierdzonych przez 14 delegatur UE [21] i 19 płatności zatwierdzonych przez centralę Komisji;

170. z zaniepokojeniem odnotowuje, że spośród 140 zbadanych transakcji 62 (44,3 %) zawierały błędy, w porównaniu z 57 (40,7 %) w 2022 r. dla tej samej liczby transakcji; zaznacza ponadto, że Trybunał stwierdził 52 błędy (48 w 2022 r.), na podstawie których oszacował poziom błędu w roku budżetowym 2023 na 8,9 % (7,1 % w 2022 r.);

171. podkreśla z zaniepokojeniem, że trzy najczęstsze rodzaje błędów w roku budżetowym 2023 dotyczyły nieponiesionych wydatków (45 %, w 2022 r. – 51 %), braku podstawowych dokumentów potwierdzających (31 %, w 2022 r. – 7 %) oraz wydatków niekwalifikowalnych (23 %, w 2022 r. – 24 %);

172. przyjmuje do wiadomości odpowiedzi Komisji na pytania wymagające odpowiedzi na piśmie skierowane do komisarzy Jutty Urpilainen i Olivera Varhelyiego; według Komisji w 2023 r. około 45 % łącznych błędów wynikało z rozliczania zawyżonych płatności, które polega na tym, że nieponiesione wydatki są ujmowane jako wydatki poniesione, a zatem takie błędy mają charakter tymczasowy, ponieważ znikają po ostatecznym rozliczeniu; zauważa ponadto, że aby ograniczyć te tymczasowe błędy, Komisja zwróciła się do swoich partnerów o dokonanie przeglądu ich wzorów sprawozdawczych, aby umożliwić łatwiejszą identyfikację poniesionych wydatków, oraz że DG ds. Partnerstw Międzynarodowych powołała specjalną grupę roboczą, która za pomocą ram zarządzania ryzykiem ma sprawdzić, czy odpowiednie organizacje przestrzegają przepisów; odnotowuje również, że DG ds. Partnerstw Międzynarodowych przeprowadza obecnie przegląd swojej strategii kontroli, którego celem jest

---

21 Angola, Benin, Wybrzeże Kości Słoniowej, Fidżi, Ghana, Gwinea Bissau, Kenia, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Mozambik, Gambia, Togo i Uganda.

również określenie, w jaki sposób można wzmocnić kontrole *ex ante*, oraz usprawnienie przekazywania Komisji informacji przez organizacje poddane ocenie spełnienia wymogów dotyczących filarów; wzywa Komisję, aby poinformowała organ udzielający absolutorium o wynikach tych działań;

173. zauważa, że oczekuje się, iż trwający przegląd strategii kontroli DG ds. Partnerstw Międzynarodowych pozwoli wzmocnić wytyczne dotyczące sprawozdawczości finansowej, a także kontrole *ex ante* w celu zapobiegania błędom, w tym w zakresie rozliczania zawyżonych płatności; wzywa Komisję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o środkach zaradczych podjętych po zakończeniu przeglądu;

174. wyraża zaniepokojenie, że – podobnie jak w poprzednich latach – niektóre organizacje międzynarodowe umożliwiły Trybunałowi jedynie ograniczony dostęp do dokumentów (udostępniając je przykładowo w formacie wyłącznie do odczytu), co utrudniło Trybunałowi planowanie i realizację kontroli oraz wpłynęło na ich jakość i prowadziło do opóźnień; zauważa, że kwestie audytu i kontroli były kilkakrotnie omawiane z podmiotami ONZ, w tym w ramach wspólnych spotkań technicznej grupy referencyjnej i odnośnej grupy roboczej UE–ONZ ds. ramowej umowy finansowo-administracyjnej (FAFA); zauważa ponadto, że Komisja współpracuje z zainteresowanymi organizacjami międzynarodowymi i zintensyfikowała z nimi komunikację na temat dostępu Trybunału do dokumentów; podobnie jak w poprzednich latach zachęca Komisję do wzmożenia tych wysiłków;

175. zaznacza, że zgodnie z oceną Trybunału badanie poziomu błędu rezydualnego nie ma charakteru usługi atestacyjnej ani kontroli i opiera się na metodyce i podręczniku badania poziomu błędu rezydualnego udostępnionych przez DG ds. Partnerstw Międzynarodowych; zwraca uwagę, że DG ds. Partnerstw Międzynarodowych wyjaśnia, iż badanie poziomu błędu rezydualnego ma być kluczowym wskaźnikiem szacowanego wpływu finansowego błędów rezydualnych, tj. mierzy dobre funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, a tym samym świadczy o zdolnościach naprawczych Komisji; podkreśla, że podobnie jak w poprzednich latach Trybunał stwierdził ograniczenia w badaniu; odnotowuje ponadto, że Trybunał uznał, podobnie jak w poprzednich latach, iż metoda badania poziomu błędu rezydualnego sprawia, że wykonawca może całkowicie opierać się na rezultatach kontroli DG ds. Partnerstw Międzynarodowych, zaś poleganie na pracy innych kontrolerów jest sprzeczne z celem badania poziomu błędu rezydualnego; podkreśla ustalenie Trybunału, że jeśli te poprzednie kontrole były przeprowadzone na podstawie ramowej umowy finansowo-administracyjnej zawartej pomiędzy Komisją Europejską a ONZ, wykonawca nie zawsze może przeprowadzić dodatkowe badania bezpośrednie, jako że umowa ogranicza uprawnienia Komisji

do weryfikacji; podkreśla odpowiedź Komisji, w której uznano ograniczenia w zakresie kontroli określone w FAFA; wzywa Komisję do poszukiwania praktycznych rozwiązań w celu rozwiązania tego problemu;

176. przypomina, że w ramach EFR utworzono dwa fundusze powiernicze UE; przypomina, że z funduszu powierniczego UE dla Afryki uruchomiono ponad 5 mld EUR, przy czym 88 % wkładów (4,4 mld EUR) pochodzi z EFR i budżetu Unii; ubolewa, że mimo szeregu wniosków ze strony Parlamentu proces zarządzania tymi funduszami i ich przydzielania nadal nie jest przejrzysty; jest zaniepokojony ustaleniami ETO zawartymi w sprawozdaniu specjalnym 17/2024 „Fundusz powierniczy UE dla Afryki – Pomimo przyjęcia nowych podejść wsparcie pozostało niewystarczająco ukierunkowane”; zauważa, że pomimo innowacyjnego podejścia do identyfikacji zagrożeń dla praw człowieka w trudnym środowisku zagrożenia te nie zostały kompleksowo uwzględnione, a Trybunał stwierdził, że ocena potencjalnych zagrożeń dla praw człowieka nie była kompleksowa; przypomina, że według Trybunału Komisja nie jest w stanie zidentyfikować ani wskazać najbardziej wydajnych i skutecznych podejść do ograniczania nielegalnej migracji i przymusowych przesiedleń w Afryce; wyraża ubolewanie, że ten nowy system monitorowania łączy w jednym miejscu informacje dotyczące wszystkich projektów finansowanych z funduszu powierniczego dla Afryki, lecz występują w nim problemy z dokładnością danych; zauważa, że fundusz powierniczy Unii dla Afryki ma zostać wygaszony w 2025 r.;

Zalecenia

177. wzywa Komisję, by zastosowała się do zaleceń Trybunału i:

(i) w odniesieniu do systemu aplikacji OPSYS – by sformalizowała i usprawniła procedurę przyznawania i odbierania praw dostępu administratorom systemu i standardowym użytkownikom, podniosła jakość nowego oprogramowania oraz przydzieliła zasoby niezbędne do zwiększenia jego dopracowania i niezawodności;

(ii) wzmocniła wytyczne i kontrolę w celu dopilnowania, aby organizacje realizujące umowy w ramach zarządzania pośredniego, w tym organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe i agencje państwowe, przestrzegały zasad dotyczących widoczności;

(iii) dalej intensyfikowała komunikację z organizacjami międzynarodowymi w celu zapewnienia w terminie Trybunałowi pełnego i nieograniczonego dostępu do dokumentów (nie tylko w formacie wyłącznie do odczytu) koniecznych do realizacji zadań powierzonych Trybunałowi na mocy TFUE;

(iv) wprowadziła odpowiednie środki kontroli *ex ante* i *ex post* w niestabilnych regionach lub strefach konfliktu w celu zapewnienia właściwej kontroli wydatkowania środków unijnych i umożliwienia odzyskiwania unijnych środków finansowych;

(v) podjęła działania w celu usprawnienia systemów kontroli rozliczania płatności zaliczkowych dokonywanych na rzecz organizacji międzynarodowych;

(vi) wzmocniła kontrolę *ex ante* przed zaakceptowaniem wydatków;

178. ponadto wzywa Komisję, by:

(i) prowadziła ścisłe monitorowanie za pomocą wszystkich dostępnych mechanizmów i współpracowała z UNRWA w celu zapewnienia realizacji uzgodnionych działań oraz zagwarantowania, że UNRWA działa w pełnej zgodności z zasadami humanitarnymi i zasadą neutralności, w tym w przyszłej wspólnej deklaracji UE–UNRWA i w przyszłych decyzjach w sprawie finansowania warunkowej pomocy unijnej;

(ii) zadbała o to, by wszystkie umowy obejmujące fundusze Unii były w pełni zgodne z mającym zastosowanie prawodawstwem Unii, w tym w zakresie odpowiedzialności, przejrzystości i należytego zarządzania finansami, co obejmuje sprawdzenie, czy nie ma podwykonawców, osób fizycznych, uczestników warsztatów lub szkoleń lub odbiorców wsparcia finansowego udzielanego osobom trzecim, którzy byliby objęci unijnymi środkami ograniczającymi lub zaangażowani w finansowanie terroryzmu lub w akty terroryzmu, a także inne akty nienawiści i podżegania do nienawiści;

(iii) zwiększyła oparte na dowodach ukierunkowanie na obszary geograficzne i beneficjentów oraz poprawiła dokładność zgłaszanych osiągnięć przyszłych działań rozwojowych, w tym poprzez Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”;

Europejska administracja publiczna

179. zauważa, że Komisja jest bezpośrednio odpowiedzialna za wykonanie 59,1 % całkowitego budżetu administracyjnego Unii, co jest równoważne kwocie 7,2 mld EUR; zauważa ponadto, że 70 % wydatków administracyjnych dotyczy zasobów ludzkich, w tym emerytur i rent, natomiast pozostałe wydatki dotyczą przede wszystkim budynków, wyposażenia, energii, komunikacji i informatyki; zauważa z zadowoleniem, że również w odniesieniu do roku 2023 Trybunał stwierdził, że ten obszar wydatków jest obarczony niskim ryzykiem;

180. odnotowuje, że w 2023 r. 2 152 urzędników służby cywilnej opuściło Komisję, głównie z powodu przejścia na emeryturę, rezygnacji lub wygaśnięcia umów; zauważa, że świadczy to o stosunkowo dużej rotacji, która powinna w dużym stopniu umożliwić Komisji zaradzenie problemowi utrzymującej się nierównowagi w reprezentacji geograficznej we wszystkich służbach;

181. zachęca Komisję, aby wraz z Europejskim Urzędem Doboru Kadr (EPSO) zadbała o jak najszybsze wprowadzenie niezbędnych systemów technicznych oraz przyspieszenie procesów, tak aby Komisja i inne instytucje unijne mogły polegać na EPSO przy wyborze wysoko wykwalifikowanych i zmotywowanych kandydatów na wszystkie rodzaje stanowisk w instytucjach;

182. docenia, że udział kobiet na stanowiskach kierowniczych wzrósł z 46,1 % w grudniu 2022 r. do 47,8 % w grudniu 2023 r.; zachęca Komisję, by dalej skupiała się na zapewnianiu i utrzymywaniu równowagi płci na wszystkich szczeblach zarządzania;

183. z zadowoleniem zauważa, że Komisja wdrożyła politykę mającą na celu poprawę równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz dobrostanu pracowników, co obejmuje również prawo do bycia offline; jednocześnie pochwala przyjęcie nowej decyzji w sprawie zapobiegania molestowaniu i zwalczania tego zjawiska, w której ustanowiono funkcję głównego zaufanego doradcy jako kluczowego podmiotu w zwalczaniu molestowania; podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiednich zasobów dla tej funkcji do skutecznego wykonywania wielu wymagających zadań;

184. zwraca uwagę, że Komisja poczyniła postępy w zakresie internalizacji personelu żłobków;

185. zauważa z zadowoleniem, że Komisja wydała zaktualizowane wersje wytycznych w sprawie norm etycznych dotyczących udziału członków Komisji Europejskiej w kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego oraz wytycznych dotyczących udziału członków Komisji w kampaniach wyborczych na szczeblu państw członkowskich; ponadto pochwala fakt, że w marcu 2023 r. Komisja przyjęła bardzo potrzebne wzmocnione przepisy dotyczące podróży służbowych i kosztów ponoszonych przez osoby trzecie;

186. podkreśla, że trzeba zadbać o to, by wszystkie instytucje unijne w Luksemburgu mogły przyciągnąć pracowników na wszystkie rodzaje miejsc pracy i ścieżki kariery zawodowej; zauważa, że zwłaszcza dla urzędników w niższej grupie zaszeregowania Luksemburg może być mniej atrakcyjną opcją ze względu na koszty utrzymania; odnotowuje, że wraz z porozumieniem w sprawie budżetu na 2025 r. poczyniono pierwszy krok, ponieważ ustanowiono specjalny dodatek mieszkaniowy dla pracowników w niższych grupach zaszeregowania pracujących w instytucjach unijnych w Luksemburgu;

187. zauważa, że Komisja dąży do ambitnego celu, jakim jest zmniejszenie swojej ogólnej powierzchni biurowej o 25 %, a liczby budynków o 50 % do 2030 r. w porównaniu z 2020 r.; zauważa, że w 2023 r. zmniejszono ogólną powierzchnię łącznie o nieco ponad 83 000 m², czyli o 11 %; z zadowoleniem przyjmuje, że cel ten jest ważnym elementem działań Komisji na rzecz osiągnięcia neutralności emisyjnej i zmniejszenia kosztów administracyjnych; podkreśla, że ważne jest, aby ograniczanie liczby budynków i powierzchni biurowych oraz wynikające z tego wprowadzanie wspólnej przestrzeni roboczej i inne istotne zmiany administracyjne odbywały się w ścisłej współpracy z pracownikami;

188. jest zaniepokojony tym, że urzędnicy służby cywilnej we wszystkich instytucjach otrzymują zwroty kosztów opieki zdrowotnej w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego instytucji z dużym opóźnieniem, nawet sześciomiesięcznym; jest ponadto zaniepokojony nieodpowiednim traktowaniem urzędników służby cywilnej i posłów do PE z chorobami autoimmunologicznymi, zaburzeniami neurologicznymi, przewlekłą obturacyjną chorobą płuc, przewlekłym COVID-19, niezdiagnozowanymi i rzadkimi chorobami w programie ubezpieczeń zdrowotnych instytucji; zauważa, że pacjenci z tymi objawami często nie otrzymują zwrotu kosztów badań diagnostycznych;

189. zauważa, że w 2023 r. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich wszczęła 398 dochodzeń dotyczących Komisji; zauważa ponadto, że w 2023 r. Komisja otrzymała 187 decyzji o zamknięciu postępowania bez uwag i 17 decyzji dotyczących niewłaściwego administrowania; z zaniepokojeniem zauważa, że Rzecznik otrzymuje wiele skarg obywateli dotyczących poważnych opóźnień w uzyskiwaniu dostępu do żądanych dokumentów Komisji, i zachęca Komisję, by dążyła do szybszego rozpatrywania takich wniosków i dalszego ograniczania liczby decyzji dotyczących niewłaściwego administrowania oraz ustanowiła jasne zasady dotyczące dostępu do wszystkich rodzajów tekstów pisanych – zarówno w formie papierowej, elektronicznej, SMS, jak i w jakiejkolwiek innej formie komunikacji – będących częścią procesu administracyjnego związanego z polityką lub decyzjami Komisji; zauważa, że na dziewięć dochodzeń związanych z Komisją zakończonych przez OLAF w 2023 r. siedem zamknięto z zaleceniami; wzywa Komisję do zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności w działaniach następczych w tych sprawach;

190. wyraża głębokie zaniepokojenie zarzutami korupcji związanymi z Komisją; jednocześnie ubolewa, że pojawiły się zarzuty dotyczące urzędników Komisji, którzy mieli przyjmować prezenty od kraju, z którym Unia negocjowała umowę; podkreśla potrzebę jasnego i systematycznego podejścia w celu zapewnienia, aby wszystkie sprawy OLAF-u dotyczące potencjalnych przestępstw były niezwłocznie kierowane do EPPO i właściwych organów krajowych; wzywa Komisję do wzmocnienia odpowiednich przepisów i procedur

w celu zapewnienia, że wszystkie sprawy będą rozpatrywane w sposób rygorystyczny, prawidłowy i skuteczny;

191. zauważa, że w ostatnich latach tylko nieliczne przypadki nękania psychicznego i molestowania seksualnego zakwalifikowano jako takie, i wyraża zaniepokojenie, że może to wskazywać na luki instytucjonalne w Komisji, biorąc pod uwagę znaczną liczbę pracowników tej instytucji;

192. wyraża głębokie zaniepokojenie doniesieniami o toczącym się dochodzeniu z udziałem byłego komisarza ds. sprawiedliwości, który rzekomo był zaangażowany w pranie pieniędzy z wykorzystaniem funduszy nieznanego pochodzenia podczas pełnienia urzędu; wzywa Komisję do pełnej współpracy z władzami belgijskimi oraz do pilnego wyjaśnienia, czy działania te były w jakikolwiek sposób związane z jego oficjalnymi obowiązkami w Komisji;

193. wzywa Komisję, by nadawała priorytet stałemu personelowi przed konsultantami zewnętrznymi i pracownikami kontraktowymi, co pozwoli zagwarantować wysokiej jakości warunki pracy oraz zapobiec utracie wiedzy i doświadczenia; apeluje o zapewnienie DG, których plany zatrudnienia przewidują wysoki odsetek oddelegowanych ekspertów krajowych, elastyczności w przekształcaniu stanowisk oddelegowanych ekspertów krajowych w stanowiska pracowników zatrudnionych na czas określony, aby zagwarantować skuteczniejsze zatrzymywanie wiedzy fachowej, funkcjonalność operacyjną i ciągłość działania; ponadto nalega, aby unikać zlecania zadań firmom konsultingowym, jeżeli dostępną wiedzę fachową można znaleźć na miejscu;

194. odnotowuje, że w ostatnich latach Komisja coraz częściej zleca oceny skutków podmiotom zewnętrznym, co budzi obawy o potencjalne konflikty interesów; wzywa Komisję, aby wzmocniła przepisy zapobiegające możliwym konfliktom interesów i zapewniła lepsze wytyczne dla pracowników zajmujących się postępowaniami o udzielenie zamówienia na usługi związane z polityką;

195. ubolewa nad podejrzewanym szpiegostwem zorganizowanym przez rząd węgierski przeciwko pracownikom OLAF-u podczas misji dochodzeniowej; apeluje o szybkie ustanowienie solidnych środków w celu ochrony pracowników instytucji unijnych, którzy odbywają misje w państwach członkowskich, oraz zapobiegania wszelkim naruszeniom;

196. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2841 [22]; odnotowuje

---

[22] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2023/2841 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu

inwestycje w cyberbezpieczeństwo, w tym 30 mln EUR przeznaczone na zwiększenie bezpieczeństwa cyfrowego w Komisji; wzywa Komisję, aby nie szczędziła starań na rzecz dalszego rozwijania kultury cyberbezpieczeństwa poprzez promowanie szkoleń i podnoszenia świadomości w instytucjach Unii; podkreśla, jak ważne są dalsze odpowiednie inwestycje w cyberbezpieczeństwo, aby osiągnąć długoterminowy orientacyjny cel zakładający co najmniej 10 % wydatków z łącznego budżetu na IT;

197. ponownie wyraża zaniepokojenie faktem, że nadal nie zajęto się odpowiednio znacznymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa i ochrony rejestru i mechanizmu operacyjnego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przed cyberatakami; wskazuje, że od 2010 r. zwraca się uwagę na tę kwestię w rocznych sprawozdaniach z działalności; każde sprawozdanie zawiera zastrzeżenia na ten temat; zauważa, że tę obawę ponownie podkreślono w rocznym sprawozdaniu z działalności Dyrekcji Generalnej ds. Działań w dziedzinie Klimatu za 2023 r., zwracając uwagę, że wciąż nie nadaje się priorytetu bezpieczeństwu systemu;

Szkoły europejskie

198. zauważa, że całkowity budżet szkół europejskich na 2023 r. wyniósł 417,5 mln EUR i został sfinansowany głównie przez Komisję, inne instytucje Unii, państwa członkowskie i opłaty od rodziców; zauważa ponadto, że prawie 80 % budżetu przeznaczono na koszty personelu;

199. odnotowuje z zadowoleniem, że Trybunał jest w stanie stwierdzić, iż nic nie wskazuje, by skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2023 r. nie zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego;

200. zauważa, że Trybunał wykrył pewne systematyczne lub powtarzające się uchybienia w płatnościach i związanych z nimi zasobach ludzkich oraz procedurach udzielania zamówień, w tym niewystarczającą weryfikację dowodów potwierdzających mającą wpływ na prawidłowość niektórych procedur kadrowych i płatności;

201. wzywa Komisję, by w szczególności:

(i) zadbała o to, by instytucje Unii mogły polegać na EPSO w zakresie skutecznego organizowania i finalizowania procedur naboru i innych procedur związanych z personelem, aby zapewnić instytucjom Unii wystarczającą liczbę wysoko wykwalifikowanych i zmotywowanych kandydatów na wolne

---

cyberbezpieczeństwa w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii (Dz.U. L, 2023/2841, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2841/oj).

stanowiska;

(ii) zbadała wszystkie możliwości skorygowania znacznych dysproporcji geograficznych i pod względem płci w różnych kategoriach pracowników;

(iii) kontynuowała prace nad środkami, które zapewnią instytucjom Unii mającym siedzibę w Luksemburgu możliwość dalszego przyciągania wysoko wykwalifikowanych pracowników o różnych profilach zawodowych;

(iv) dopilnowała, by tworzenie wspólnych przestrzeni roboczych i wprowadzanie innych istotnych zmian administracyjnych odbywało się w ścisłej współpracy z pracownikami;

(v) udostępniła większą liczbę pracowników do rozpatrywania wniosków o zwrot kosztów w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego, ulepszyła szkolenia pracowników i zapewniła lepsze oprogramowanie informatyczne umożliwiające szybsze rozpatrywanie wniosków;

(vi) działała jako wzór do naśladowania, szczególnie w przypadku chorób, które nie należą do klasycznych dziedzin medycyny, i chorób rzadkich; apeluje do Komisji, by poszerzała swoją wiedzę techniczną i usprawniała rozpatrywanie takich przypadków; zaleca Komisji, by rozszerzyła katalog badań kwalifikujących się do refundacji w celu uwzględnienia szerszego zakresu badań laboratoryjnych oraz innych procedur i badań diagnostycznych, a także leczenia; apeluje do Komisji, by bezzwłocznie zrealizowała te działania;

(vii) zapewniła szybkie wprowadzenie silnych mechanizmów ochronnych dla pracowników instytucji Unii przebywających na misjach w państwach członkowskich i państwach trzecich, chroniących ich prawa;

(viii) wspierała szkoły europejskie w jak najszybszym wdrożeniu zaleceń Trybunału z poprzednich lat oraz zalecenia ze sprawozdania dotyczącego roku budżetowego 2023, w którym to zaleceniu zwrócono się do szkół o przeprowadzanie systematycznych kontroli dowodów potwierdzających dotyczących dodatków wypłacanych oddelegowanym pracownikom;

(ix) przygotowała sprawozdanie zawierające analizę powodów, dla których zdecydowana większość skarg dotyczących molestowania (wniosków o pomoc) w Komisji jest odrzucana, w większości przypadków nawet bez wszczynania dochodzenia administracyjnego, oraz zalecenia dotyczące możliwości zaradzenia takiej dysfunkcjonalności formalnego postępowania;

(x) dopilnowała, by od 2025 r. w odpowiedzi na wnioski o pomoc w sprawach dotyczących molestowania Biuro Dochodzeń i Postępowań Dyscyplinarnych (IDOC) lub OLAF przeprowadzały odpowiednie dochodzenie administracyjne w celu dopilnowania, by osoby dopuszczające się molestowania były pociągane do odpowiedzialności i karane proporcjonalnie do stopnia nadużycia;

ROZDZIAŁ II

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)

Uwagi ogólne

202. zauważa, że w 2023 r. przeprowadzono przegląd 27 planów odbudowy i zwiększania odporności (RRP) oraz że przeglądy te miały wpływ na tempo wdrażania istniejących planów i spowodowały opóźnienia; odnotowuje jednocześnie, że priorytety polityczne w państwach członkowskich mogą się zmienić; zauważa, że wzrost cen energii, wysoka inflacja i zakłócenia w łańcuchu dostaw spowodowane niesprowokowaną wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, a w niektórych przypadkach także klęski żywiołowe przyczyniły się do przeglądu RRP; podkreśla, że opóźnienia spowodowane przeglądem RRP nie były jedynymi opóźnieniami, o czym świadczą znaczne różnice między przewidywanym kalendarzem składania wniosków o płatność a faktycznym przekazywaniem tych wniosków przez państwa członkowskie Komisji; jest nadal zaniepokojony ryzykiem niepełnego wdrożenia i nieosiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych uzgodnionych w RRP; podkreśla potrzebę wzmocnienia mechanizmów monitorowania, aby zagwarantować, że opóźnienia nie będą miały nieproporcjonalnego wpływu na kluczowe projekty;

203. zauważa, że powinno istnieć wyraźne powiązanie tematyczne między reformami a inwestycjami oraz że w niektórych przypadkach może upłynąć dużo czasu między opracowaniem krajowych planów odbudowy a osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych; ubolewa nad tym, że projekt RRF nie zapewnia wystarczającej elastyczności, aby szybko reagować na pojawiające się kryzysy;

204. z ogromnym zaniepokojeniem zwraca uwagę na oświadczenie prezesa Trybunału: według niego około połowa wypłat z RRF nie trafiła do gospodarki realnej i zastanawia się on, czy druga połowa mogła zostać wykorzystana albo do zastąpienia powtarzających się wydatków budżetowych, albo do generowania zysków dla państw członkowskich ze zwiększonych stóp procentowych;

205. przypomina, że RRF jest tymczasowym instrumentem odbudowy opartym na wynikach, tj. płatności są powiązane z zadowalającą

realizacją kamieni milowych i wartości docelowych dotyczących reform i inwestycji zawartych w krajowych RRP; podkreśla, że skuteczność RRF należy oceniać nie tylko pod kątem wypłat, ale także biorąc pod uwagę zdolność tego instrumentu do zapewniania wymiernej, długoterminowej odbudowy po pandemii; przypomina, że w rozporządzeniu w sprawie RRF nie ma definicji osiągnięcia w zadowalający sposób kamieni milowych i wartości docelowych; przypomina, że każdy plan krajowy powinien skutecznie uwzględniać wszystkie wyzwania zidentyfikowane w europejskim semestrze (lub ich znaczną część), w szczególności zalecenia dla poszczególnych krajów przyjęte przez Radę; odnotowuje, że dzięki RRF odsetek zaleceń, w przypadku których państwa wykazały postęp we wdrażaniu, wzrósł o 17 % w latach 2021–2023;

206. zauważa, że w 2023 r. Komisja wypłaciła łącznie 75 mld EUR oraz dodatkową kwotę 7,1 mld EUR jako płatności zaliczkowe, co spowodowało, że łączne wypłaty do końca 2023 r. wyniosły 220,8 mld EUR: 141,6 mld EUR w formie dotacji (40 % łącznej kwoty 357 mld EUR na dotacje w ramach puli środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności) i 79,2 mld EUR w formie pożyczek (27 % całkowitej kwoty 291 mld EUR na pożyczki w ramach puli środków RRF); wymaga, by państwa członkowskie przedstawiały szczegółowe sprawozdania dotyczące sposobu wydatkowania funduszy, tak aby zapobiec zastępowaniu nimi powtarzających się wydatków budżetowych i zagwarantować, że środki trafią do właściwych beneficjentów;

Uwagi Trybunału

207. odnotowuje, że Trybunał wydał opinię z zastrzeżeniami dotyczącą legalności i prawidłowości wydatków w ramach RRF w 2023 r.; wyraża zaniepokojenie, że Trybunał stwierdził, iż siedmiu z 23 płatności w ramach RRF dokonanych w 2023 r. dotyczyły ustalenia o charakterze ilościowym, a sześć z tych płatności było obarczonych istotnym błędem; odnotowuje, że w opinii Trybunału, z wyjątkiem tych kwestii, wydatki w ramach RRF zaakceptowane w sprawozdaniu finansowym za rok 2023 są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach; zauważa, że charakter modelu wydatków RRF opiera się na ocenach kamieni milowych i wartości docelowych dokonywanych przez Komisję; zauważa, że w 2023 r. Trybunał sprawdził 452 kamienie milowe i wartości docelowe w ramach 23 płatności z tytułu dotacji oraz że nie podaje on poziomu błędu ze względu na specyfikę modelu wydatków z RRF, ale szacuje minimalny wpływ finansowy swoich ustaleń powyżej progu istotności; jest przekonany, że państwa członkowskie powinny również ponosić odpowiedzialność za błędy wykryte po wypłacie środków;

208. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że Trybunał nie był w stanie zweryfikować rzeczywistego wpływu finansowego błędnych lub niekwalifikujących się płatności z RRF ze względu na nieodłączne

ograniczenia modelu oceny opartego na kamieniach milowych i wartościach docelowych; wzywa Komisję, by opracowała bardziej przejrzystą metodykę identyfikacji błędów, aby zapobiec niewłaściwemu przydzielaniu środków i nieefektywności;

209. zauważa, że Trybunał skontrolował 325 z 542 kamieni milowych i 127 z 135 wartości docelowych zawartych we wnioskach o płatność w ramach dotacji na 2023 r.; ubolewa, że Trybunał uznał, iż w przypadku 16 z nich wystąpiły nieprawidłowości (2,4 % ogółu); jest zaniepokojony tym, że Trybunał uważa, iż wymogi nie zostały spełnione w sposób zadowalający w odniesieniu do siedmiu kamieni milowych i wartości docelowych w sześciu płatnościach oraz że Komisja dokonała jednak odpowiednich płatności; zauważa, że wnioski Trybunału opierają się na szeroko zakrojonych pracach kontrolnych, i ubolewa, że Komisja kwestionuje niektóre wnioski Trybunału; odnotowuje, że wszystkie płatności w ramach RRF muszą być oceniane zgodnie z ramami ogłoszonymi i stosowanymi przez Komisję, która musi wziąć pod uwagę – w przypadku każdej płatności – opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego oraz kontrolę ekspertów z państw członkowskich w ramach procedury komitetowej; zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby wszystkie sporne płatności związane z niezadowalająco zrealizowanymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi były poddawane niezależnemu przeglądowi zewnętrznemu w celu zwiększenia zaufania publicznego do tego procesu; zaleca wprowadzenie systemów monitorowania wypłat i wydatków w czasie rzeczywistym, aby zapobiec niewłaściwym przydziałom środków w ramach RRF i WRF;

210. ze szczególnym zaniepokojeniem zauważa, że Trybunał wskazał dziewięć potencjalnych przypadków niekwalifikowalnych kamieni milowych i wartości docelowych związanych z kontynuacją wcześniej istniejącego projektu rozpoczętego przed okresem kwalifikowalności lub zastępującego powtarzające się krajowe wydatki budżetowe; ubolewa nad brakiem jasności w rozporządzeniu w sprawie RRF i nie zgadza się z interpretacją Komisji, zgodnie z którą okres kwalifikowalności dotyczy jedynie daty rozpoczęcia prac nad konkretnym projektem, a nie rozpoczęcia etapu przygotowawczego lub etapu projekcji; ubolewa, że taki pogląd doprowadził do uwzględnienia w RRP działań zaplanowanych przed okresem kwalifikowalności RRF, i zaznacza, że działania muszą być zgodne z zakresem, celami i warunkami kwalifikowalności określonymi w rozporządzeniu w sprawie RRF; wzywa Komisję do wdrożenia bardziej rygorystycznych mechanizmów weryfikacji, aby zapobiec uwzględnianiu wcześniej istniejących projektów, które nie zapewniają wartości dodanej w kontekście RRF;

211. przypomina, że środki z RRF nie mogą być wykorzystywane do zastępowania powtarzających się wydatków budżetowych, chyba że w należycie uzasadnionych przypadkach; jest zaniepokojony

ustaleniami Trybunału, zgodnie z którymi niektóre kamienie milowe i wartości docelowe zastępujące powtarzające się krajowe wydatki budżetowe nie zostały odpowiednio uzasadnione w RRP;

212. z zaniepokojeniem odnotowuje ustalenie Trybunału, że wartość długu zaciągniętego na potrzeby NGEU może wzrosnąć ponad dwukrotnie do 2026 r., podczas gdy znakomitą większość spłat odroczono do kolejnych WRF; przypomina, że spłata długu zaciągniętego na potrzeby NGEU musi rozpocząć się przed końcem 2027 r., jeśli w ramach linii budżetowej przeznaczonej na pokrycie kosztów finansowania NGEU będą dostępne niewykorzystane środki, i musi zakończyć się najpóźniej do 2058 r.; zauważa, że zgodnie z oczekiwaniami ekspozycja budżetu UE odnotowana na koniec 2023 r. ma wzrosnąć w 2024 i 2025 r., głównie z powodu pożyczek z RRF; jest zaniepokojony, że ewentualne zmiany warunków rynkowych mogą przełożyć się na zwiększenie kosztów zadłużenia, które w przypadku długu zaciągniętego na potrzeby dotacji w ramach NGEU będą musiały zostać pokryte ze środków budżetu Unii; jest zaniepokojony, że do tej pory nie opracowano planu spłaty wspólnego długu w ramach NGEU i że zadłużenie Unii nadal rośnie, przy czym dużą część tego wzrostu przypisuje się temu tymczasowemu narzędziu służącemu odbudowie; obawia się, że zwiększone zadłużenie i związane z nim wyższe koszty odsetek będą miały długoterminowe konsekwencje dla stabilności fiskalnej Unii, co może prowadzić do większych obciążeń finansowych i ograniczonej zdolności do reagowania na przyszłe wyzwania lub inwestowania w kluczowe obszary strategiczne;

213. odnotowuje ustalenie Trybunału, że w 2023 r. płatności z RRF były niższe niż oczekiwano; podkreśla, że Trybunał skrytykował powolne wypłacanie i wykorzystywanie środków z RRF; jest zaniepokojony ustaleniami Trybunału zawartymi w sprawozdaniu specjalnym 13/2024: Trybunał stwierdził, że absorpcja środków z RRF postępowała z pewnymi opóźnieniami, że państwa członkowskie mogą nie być w stanie zakończyć do końca okresu wdrażania RRF wszystkich działań, na które wypłacono już znaczną część środków, oraz że druga połowa okresu wdrażania RRF jest trudniejsza ze względu na wzrost liczby kamieni milowych i wartości docelowych, przejście z reform na inwestycje i bardziej zaawansowany etap wdrażania oraz wysoki odsetek działań, które mają zostać ukończone w ostatnim roku;

214. zauważa jednak, że według Komisji osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych jest zasadniczo na dobrej drodze, ponieważ do 31 sierpnia 2024 r. państwom członkowskim wypłacono ponad 40 % dostępnych środków z RRF, przy czym poziom wypłat dotacji wyniósł 48 %, a pożyczek nieznacznie przekroczył 30 %; zauważa, że tempo składania wniosków o płatność również przyspieszyło w drugiej połowie 2023 r. i że w 2023 r. zakończono przegląd RRP związany z wprowadzeniem rozdziałów REPowerEU;

215. odnotowuje ustalenia Trybunału zawarte w sprawozdaniu specjalnym 13/2024, z których wynika, że dodatkowe przyczyny powolnej absorpcji obejmowały niedostosowanie działań do ram czasowych RRF oraz niedoszacowanie czasu koniecznego do ich realizacji (ze względu na przepisy dotyczące zamówień publicznych i pomocy państwa), a także niepewność co do przepisów wykonawczych i sposobu ich stosowania, w tym brak wytycznych dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód” (DNSH) i jej stosowania;

216. wyraża głębokie zaniepokojenie, że Trybunał wskazał na utrzymujące się uchybienia we wdrażaniu systemów kontroli państw członkowskich, ponieważ stwarza to ryzyko dla dostępności kompletnych i dokładnych danych leżących u podstaw wniosków o płatność, dla dostępu do tych wniosków do celów kontroli oraz dla skutecznego funkcjonowania systemów kontroli państw członkowskich w celu ochrony interesów finansowych Unii; przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie RRF systemy kontroli państw członkowskich odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu skutecznej ochrony interesów finansowych Unii; wzywa Komisję do podjęcia zdecydowanych i szybkich działań w razie potrzeby, w tym do zastosowania korekt finansowych, oraz do pełnego wykorzystania przepisów rozporządzenia w sprawie RRF w przypadku utrzymywania się niedociągnięć w systemach kontroli państw członkowskich;

217. wyraża zaniepokojenie ustaleniami Trybunału zawartymi w sprawozdaniu specjalnym 22/2024 pt. „Podwójne finansowanie z budżetu UE – W systemach kontroli brakuje istotnych elementów, które zredukowałyby zwiększone ryzyko wynikające z zastosowanego w RRF modelu finansowania niepowiązanego z kosztami”; podkreśla, że państwa członkowskie mogą proponować tzw. działania o zerowym koszcie, tj. działania, które nie powinny mieć kosztów finansowanych z RRF i w przypadku których nie ma żadnej kontroli pod kątem podwójnego finansowania, ponieważ Komisja uważa, że działania, które nie otrzymują żadnych środków z RRF, są wolne od ryzyka z tego punktu widzenia; z zaniepokojeniem odnotowuje również ustalenia Trybunału, zgodnie z którymi z perspektywy państw członkowskich wiele zaangażowanych szczebli zarządzania, w tym na szczeblu krajowym, regionalnym lub gminnym, sprawia, że koordynacja i nadzór są bardzo trudne; wyraża zaniepokojenie, że podczas przeprowadzania kontroli (i) trafia się na bardzo skomplikowane środowisko, w którym różne narzędzia informatyczne często nie są interoperacyjne, a dane są często rejestrowane w sposób niestandardowy, co sprawia, że ręczne kontrole krzyżowe między bazami danych są jedynym możliwym narzędziem kontroli pod kątem podwójnego finansowania, i że (ii) systemy kontroli państw członkowskich opierają się w dużej mierze na oświadczeniach własnych odbiorców funduszy Unii; zauważa jednak, że Trybunał nie stwierdził żadnego przypadku podwójnego finansowania;

218. odnotowuje uwagę Komisji, że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie RRF podwójne finansowanie jest wyraźnie powiązane z kosztami budżetowymi, a zatem nie może być mowy o podwójnym finansowaniu, jeśli państwo członkowskie nie przedłożyło żadnych szacunków kosztów powiązanych z konkretnym działaniem w ramach swojego planu krajowego; zauważa, że Komisja podkreśla, iż reformy neutralne pod względem kosztów nie zwiększają przydziału finansowego, ale mimo to są zasadniczymi kryteriami pozytywnej oceny przez Komisję krajowych RRP, jak również ich pełnego wdrożenia w odniesieniu do odpowiednich płatności; zwraca uwagę, że wkrótce po przeprowadzeniu przez Trybunał prac kontrolnych w terenie Komisja przyznała, że zidentyfikowała pierwsze dwa potencjalne przypadki podwójnego finansowania;

219. przypomina, że w art. 9 rozporządzenia w sprawie RRF ustanowiono dodatkowość i komplementarność między unijnymi programami i instrumentami finansowania, uznając je za kluczowe zasady; uważa, że aby zapewnić poszanowanie tych zasad i jednocześnie uniknąć ryzyka podwójnego finansowania, te same działania uwzględnione już w innych planach krajowych korzystających z finansowania unijnego (np. w obszarze spójności, rolnictwa itp.) należy wykluczyć z RRP albo dokładniej opisać, nawet jeśli nie wiążą się z żadnymi kosztami, ponieważ pozwoli to uniknąć podwójnego finansowania; podkreśla, że ze względu na różne modele wdrażania podwójne finansowanie z RRF i z innych unijnych instrumentów finansowych może być trudniejsze do zidentyfikowania, i wzywa Komisję do zachowania czujności i aktywnej postawy w wykrywaniu wszelkich potencjalnych sytuacji podwójnego finansowania;

220. ubolewa nad brakiem odpowiednich zabezpieczeń przed podwójnym finansowaniem projektów zarówno w ramach RRF, jak i innych instrumentów finansowych Unii; apeluje o wprowadzenie automatycznego systemu kontroli krzyżowej między RRF a funduszami spójności, wspólną polityką rolną i innymi programami finansowania unijnego w celu wykrywania i eliminowania powtarzających się wniosków;

221. wyraża zaniepokojenie ustaleniem Trybunału zawartym w przeglądzie 01/2023: „Finansowanie unijne z funduszy polityki spójności oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – analiza porównawcza”, a mianowicie, że zgłaszanie nadużyć finansowych związanych z wydatkami w ramach RRF nadal nie opiera się na standardowym podejściu zakładającym ścisłą koordynację i współpracę między państwami członkowskimi, które są zobowiązane do zgłaszania przypadków podejrzeń nadużyć finansowych nie w zintegrowanym systemie informatycznym, lecz w deklaracji zarządczej towarzyszącej każdemu wnioskowi o płatność, chociaż państwa członkowskie zgłosiły również takie przypadki poza deklaracjami zarządczymi; żałuje, że nie ma jasnych wytycznych na temat tego, kiedy dokładnie należy poinformować o przypadku

podejrzenia nadużycia, czy istnieje próg sprawozdawczości ani jakie standardowe informacje powinny być przekazywane na temat poszczególnych przypadków i podjętych działań naprawczych; popiera ponadto wniosek Trybunału zawarty w tym samym przeglądzie 01/2023, aby Komisja uzyskała od państw członkowskich wystarczającą pewność co do skuteczności systemów krajowych, jeśli chodzi o zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywanie i korygowanie;

222. wyraża zaniepokojenie faktem, że w 2023 r. Komisja musiała wprowadzić 10 dodatkowych kamieni milowych dotyczących kontroli w przypadku siedmiu państw członkowskich, aby wyeliminować zidentyfikowane niedociągnięcia w ich systemach kontroli; przypomina i popiera ocenę Trybunału, zgodnie z którą wprowadzenie kamieni milowych dotyczących kontroli oznacza, że systemy państw członkowskich nie były jeszcze w pełni funkcjonalne w momencie rozpoczęcia realizacji planów, co stwarza poważne ryzyko dla prawidłowości wydatków z RRF i ochrony interesów finansowych;

223. ubolewa nad ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu specjalnym Trybunału 26/2023, zgodnie z którymi w kilku obszarach polityki w ramach filaru RRF obejmującego politykę zdrowotną brak jest odpowiednich wspólnych wskaźników do celów pomiaru postępów w realizacji; wyraża zaniepokojenie faktem, że utrudnia to prawidłowe monitorowanie i zrozumienie postępów w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych związanych z polityką zdrowotną;

224. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2023 r. Komisja poczyniła postępy w eliminowaniu wszelkich możliwości błędnej interpretacji danych liczbowych ujętych w tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności oraz że w tabeli wyników dodatkowo uwzględniono powiązane zalecenie Trybunału dotyczące poprawy prezentacji danych pokazywanych w tabeli wyników oraz poprawy wyjaśnień dotyczących jej ograniczeń, w szczególności poprzez lepsze wyjaśnienie stosowanych metod i wyraźne stwierdzenie, w stosownych przypadkach, że dane te są szacunkowe;

Audyt i kontrola

225. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że na podstawie zaleceń Trybunału i zdobytych doświadczeń Komisja opublikowała w 2023 r. trzy noty metodologiczne, aby wyjaśnić stosowanie rozporządzenia w sprawie RRF, w tym ramy dotyczące (i) stwierdzenia zadowalającego osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych po przeprowadzeniu oceny oraz (ii) stosowania przepisów dotyczących odwrócenia kamieni milowych i wartości docelowych, a także metodyki określania kwoty, która ma zostać zawieszona, jeżeli kamień milowy lub wartość docelowa nie zostaną osiągnięte w zadowalający sposób; przyjmuje do wiadomości zaktualizowane

wytyczne dotyczące RRP przyjęte 19 lipca 2024 r., które zawierają dodatkowe wytyczne w celu zapewnienia ciągłej adekwatności kontroli, jeśli chodzi o identyfikowanie i unikanie wszelkiego ryzyka podwójnego finansowania, a także metodykę redukcji i odzyskiwania środków w ramach RRF zgodnie z art. 24 ust. 8 rozporządzenia w sprawie RRF;

226. wzywa Komisję do zwiększenia liczby audytów *ex post* i kontroli w terenie projektów finansowanych z RRF, szczególnie w sektorach wysokiego ryzyka, takich jak infrastruktura cyfrowa czy energetyka, w których w poprzednich programach finansowania unijnego wykazano znaczne nieprawidłowości;

227. ostrzega, że uwzględnianie wcześniej istniejących projektów i zastępowanie powtarzających się wydatków budżetowych w ramach RRF podważa zasadę dodatkowości, przez co instrument ten – zamiast wspierać prawdziwą odbudowę i odporność po kryzysie – staje się ukrytym mechanizmem finansowania regularnych budżetów państw członkowskich; apeluje o pilne przeprowadzenie przeglądu instrumentu, aby zapobiec dalszemu rozmyciu celu RRF;

228. opowiada się za większą stanowczością zarówno ze strony Komisji, jak i państw członkowskich w celu wykrywania nieprawidłowości w wydatkowaniu funduszy RRF i odzyskiwania nienależnych płatności;

229. jest zaniepokojony reakcją Trybunału na odpowiedzi Komisji w sprawie braku pewności na szczeblu Unii w odniesieniu do zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i pomocy państwa; zauważa, że Komisja twierdzi, iż pewność potwierdzona przez Dyrekcję Generalną do Spraw Gospodarczych i Finansowych obejmuje skuteczność przeprowadzanych przez państwa członkowskie kontroli zgodności z zasadami zamówień publicznych i pomocy państwa; podkreśla jednak, że chociaż roczne sprawozdanie z działalności DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych odnosi się do ocen Komisji dotyczących istnienia i skuteczności kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie, nie zawiera wniosków co do ich skuteczności; wyraża zaniepokojenie, że według Trybunału stanowi to istotne ograniczenie zakresu wydawanego przez Komisję poświadczenia wiarygodności, co oznacza, że Komisja nadal nie daje pełnej pewności co do tego, czy wydatki w ramach RRF, którymi zarządza bezpośrednio Komisja, są zgodne z przepisami;

230. podkreśla, że opóźnienia w wypłacie i absorpcji środków z RRF nie tylko spowalniają ożywienie gospodarcze, ale także stwarzają znaczne ryzyko niskiej jakości wydatków w ostatniej chwili pod koniec okresu RRF; wzywa Komisję do wprowadzenia bardziej rygorystycznych ocen okresowych, aby zapobiec pochopnym działaniom związanym z zasadą „wykorzystaj lub strać”, które mogą prowadzić do marnotrawstwa i niewłaściwego przydziału środków;

231. z głębokim zaniepokojeniem zauważa, że państwa członkowskie mogą podejmować strategiczne decyzje o rezygnacji ze składania wniosków o płatność końcową, aby uniknąć realizacji politycznie wrażliwych kamieni milowych i wartości docelowych, a tym samym przeprowadzania niezbędnych, ale niecieszących się poparciem społecznym reform; wzywa Komisję do wprowadzenia kar finansowych za niepełne wdrożenie RRF, aby zapobiec manipulowaniu strukturą płatności;

232. zauważa, że w swoich odpowiedziach Komisja zaznacza, że rozszerzyła zakres swoich prac audytowych poza zakres wymagany rozporządzeniem w sprawie RRF, aby sprawdzić, czy procedury kontroli wprowadzone w państwach członkowskich dają niezbędną pewność, że państwa członkowskie regularnie i skutecznie weryfikują zgodność z zasadami zamówień publicznych i pomocy państwa oraz kwalifikowalność działań RRF, ale nie zgadza się z opinią Komisji, że wnioski zawarte w rocznym sprawozdaniu z działalności DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych obejmują tę kwestię;

233. zauważa z zaniepokojeniem, że – jak stwierdziła Komisja w ocenie śródokresowej RRF z 21 lutego 2024 r. – większość państw członkowskich uważa, że metodyka zawieszenia płatności pozostaje niejasna w odniesieniu do reform ze względu na przysługującą Komisji swobodę w jej stosowaniu; wzywa Komisję do dokonania przeglądu tej metodyki, aby unikać podwójnych standardów w jej stosowaniu;

234. zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego Komisji w swoim audycie dotyczącym kontroli *ex ante* wniosków o płatność w ramach RRF przeprowadzonym w 2023 r. poruszyła bardzo ważną kwestię, a mianowicie że DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych, we współpracy z Grupą Zadaniową ds. Odbudowy i Zwiększania Odporności, powinna dalej rozwijać i sformalizować istniejące wytyczne dotyczące przypadków, w których DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych zwraca się do państw członkowskich o podjęcie dodatkowych zobowiązań dotyczących działań wynikających z kamieni milowych w zakresie audytu i kontroli; w wytycznych tych należy określić zwłaszcza (i) sposób, w jaki DG do Spraw Gospodarczych i Finansowych powinna śledzić wypełnienie przez państwo członkowskie oficjalnie potwierdzonego zobowiązania, (ii) kryteria określania terminów wypełniania zobowiązań przez państwa członkowskie oraz (iii) powiązania między „ramami zobowiązań”, „ramami oceny kamieni milowych i wartości docelowych na podstawie rozporządzenia w sprawie RRF” oraz „odwróceniem kamieni milowych i wartości docelowych w ramach Instrumentu”;

235. zauważa, że podczas audytów dotyczących ochrony interesów finansowych Unii Komisja sprawdza, czy państwa członkowskie dysponują jasnym i skodyfikowanym procesem przekazywania przypadków nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i

podwójnego finansowania wszystkim właściwym organom, w tym, w stosownych przypadkach, EPPO;

236. jest zaniepokojony tym, że Trybunał w swoich sprawozdaniach rocznych poinformował, że do końca 2023 r. EPPO wszczęła 206 dochodzeń dotyczących funduszy wykorzystanych do wdrożenia działań w ramach RRF i oszacowała potencjalne szkody na ponad 1,8 mld EUR (zarówno w odniesieniu do finansowania krajowego, jak i unijnego); zauważa, że te wszczęte dochodzenia dotyczą dziesięciu państw członkowskich, przy czym około 75 % spraw odnosi się do jednego kraju; wyraża zaniepokojenie faktem, że na koniec 2023 r. w deklaracjach zarządczych państw członkowskich nie zgłoszono ani jednego przypadku podejrzewanego nadużycia finansowego, a więc żadna z otwartych spraw EPPO nie została zgłoszona przez same państwa członkowskie, co podaje w wątpliwość zdolność państw członkowskich do wykrywania i zwalczania nadużyć finansowych; podkreśla, że choć nie ukończono jeszcze żadnego dochodzenia, dane liczbowe przedstawione przez EPPO potwierdzają, że w odniesieniu do RRF istnieje ryzyko nadużyć finansowych, oraz że podważają one wiarygodność deklaracji zarządczych państw członkowskich pod względem zgłaszania wykrytych nadużyć finansowych i podjętych środków zaradczych; apeluje o pilne wzmocnienie mechanizmów wykrywania nadużyć finansowych, w tym o obowiązkową ocenę ryzyka nadużyć finansowych w odniesieniu do wszystkich dużych projektów RRF; wzywa Komisję do dopilnowania, by EPPO dysponowała odpowiednimi zasobami do badania przypadków nadużyć związanych z wydatkami z RRF, biorąc pod uwagę rosnącą liczbę dochodzeń i wysokie szacowane szkody;

237. ostrzega, że przypadki nadużyć finansowych w ramach RRF są nadal niedostatecznie zgłaszane przez państwa członkowskie, co tworzy mylący obraz integralności finansowej;

238. zdecydowanie ubolewa nad brakiem przejrzystości w zgłaszaniu nadużyć związanych ze środkami z RRF i nalega, aby wszystkie państwa członkowskie spełniały standardowe obowiązki sprawozdawcze i korzystały z systemu zarządzania nieprawidłowościami;

239. przypomina, że przekształcone rozporządzenie finansowe obowiązujące od 30 września 2024 r. przewiduje rozszerzenie zakresu systemu wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES) na zarządzanie dzielone i zarządzanie bezpośrednie w przypadkach, gdy budżet jest wykonywany wspólnie z państwami członkowskimi, w odniesieniu do programów przyjętych lub finansowanych od 1 stycznia 2028 r.; wzywa Komisję do działania w oparciu o najpoważniejsze podstawy wykluczenia w celu lepszej ochrony interesów finansowych Unii;

240. zauważa, że w celu zmniejszenia rozbieżności w interpretacji kamieni

milowych i wartości docelowych między Komisją a Trybunałem Komisja opublikowała swoje podejście do koncepcji daty rozpoczęcia działania oraz koncepcji zastępowania powtarzających się krajowych wydatków budżetowych w załączniku II i załączniku III do sprawozdania rocznego z wdrażania RRF za 2024 r.; ponownie apeluje do Komisji, by kontynuowała współpracę z Trybunałem w celu jak najściślejszego zbliżenia interpretacji kamieni milowych i wartości docelowych;

Wdrożenie i oddziaływanie

241. wzywa Komisję do zminimalizowania ryzyka, że państwa członkowskie będą wolały nie otrzymać części lub całych kwot ostatniego wniosku o płatność, aby nie musieć realizować ostatnich kamieni milowych i wartości docelowych, co zagroziłoby ogólnemu wdrożeniu RRP; jest głęboko zaniepokojony dodatkowym ryzykiem anulowania działań po okresie obowiązywania RRF i wzywa Komisję, aby dokonując płatności końcowych, dopilnowała, by takie sytuacje nie wystąpiły;

242. podkreśla, że zgodnie ze śródokresową oceną RRF przeprowadzoną przez Komisję 21 lutego 2024 r. państwa członkowskie podkreśliły potrzebę uruchomienia większych zasobów, niż pierwotnie planowano, w celu skorygowania RRP, oraz że skuteczność podejścia opartego na wynikach jest ograniczona przez nadmiernie złożone procedury obowiązujące przy modyfikacji planu, które nie wprowadzają rozróżnienia między poważnymi i niewielkimi zmianami i wymagają zatwierdzenia przez Radę w przypadku jakichkolwiek zmian;

243. podkreśla, że jeśli chodzi o kontrole i audyty dotyczące RRF, państwa członkowskie powinny wprowadzić rozwiązania w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz wykrywania i eliminowania tych zjawisk, a także że Komisja przeprowadza audyty *ex post* i audyty systemów dotyczące kamieni milowych i wartości docelowych; podkreśla, że nadal istnieje pewna niejasność co do roli Trybunału, który opracował strategię na lata 2021–2025 dotyczącą wypełniania obowiązków w zakresie programu NGEU i RRF, ale niektóre państwa członkowskie postrzegają tę strategię jako niepotrzebne powielanie działań i obciążenie administracyjne; wyraża zaniepokojenie faktem, że zarówno w ocenie śródokresowej RRF z 21 lutego 2024 r., jak i w sprawozdaniu rocznym dotyczącym RRF z 10 października 2024 r. Komisja zaznaczyła, że organy państw członkowskich na wszystkich szczeblach uznały procedury audytu i kontroli za zbyt złożone i że państwa członkowskie skarżyły się na nakładające się na siebie audyty organów krajowych, Komisji i Trybunału; w pełni popiera prace Trybunału dotyczące RRF; z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja przyznała i zaakceptowała fakt, że Trybunał ma pełny mandat kontrolny w odniesieniu do RRF, co jest jedną z podstaw

udzielenia przez Parlament absolutorium w odniesieniu do środków z RRF; zaleca państwom członkowskim współpracę z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym;

244. wyraża zaniepokojenie, że w sprawozdaniu rocznym Komisji z 10 października 2024 r. w sprawie wdrażania RRF podkreślono koszty początkowe ponoszone przez administracje państw członkowskich i zaznaczono, że można jeszcze uprościć procedury; zauważa, na podstawie tego sprawozdania rocznego Komisji, że jeśli chodzi o strukturę instrumentu, w ocenie śródokresowej państwa członkowskie odniosły się do połączonych obowiązków związanych z (i) dowodami potrzebnymi do wykazania osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych, (ii) rygorystycznymi wymogami sprawozdawczymi, takimi jak wspólne wskaźniki i dane półroczne oraz (iii) ramami audytu i kontroli; przypomina, że państwa członkowskie dostrzegają możliwość uproszczenia procedur kontroli i audytu dzięki zapewnieniu lepszej koordynacji między zaangażowanymi podmiotami i unikaniu wielokrotnych kontroli; zauważa również, na podstawie sprawozdania rocznego Komisji dotyczącego RRF z 2024 r., że niektóre organy krajowe zwróciły też uwagę na brak elastyczności Komisji w ocenie kamieni milowych i wartości docelowych, a także na sztywne i zasobochłonne procedury przeglądu RRP;

245. zauważa, że jednym z celów RRF jest pomoc państwom członkowskim we wdrażaniu ambitnych reform i inwestycji, które uczynią ich gospodarki i społeczeństwa bardziej zrównoważonymi, odpornymi i przygotowanymi na transformację ekologiczną i cyfrową; podkreśla z zaniepokojeniem ustalenia Trybunału zawarte w sprawozdaniu specjalnym 15/2024, w którym podkreślono brak istotności, jakości i porównywalności danych przekazywanych przez państwa członkowskie, które to dane są niewystarczające do oceny postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w państwach członkowskich, a tym samym torują drogę do możliwego pseudoekologicznego marketingu; wyraża zaniepokojenie, że RRF mógłby stać się narzędziem finansowym umożliwiającym powierzchowne przekształcenie tradycyjnych wydatków w „zielone”; zachęca Komisję do wprowadzenia w ramach RRF mechanizmu umożliwiającego śledzenie wpływu inwestycji na środowisko i zapewnienie zgodności z celami klimatycznymi UE;

246. podkreśla wpływ RRF na przedsiębiorstwa i MŚP w Unii; zauważa, że w ramach RRF zapewniono bezpośrednie wsparcie dla MŚP w wysokości 78 mld EUR, co stanowi 12 % całkowitych wydatków RRF i że szersze działania wspierające przedsiębiorstwa opiewają na kwotę 152 mld EUR (23 % całkowitych wydatków RRF); zauważa, że 2,75 mln MŚP, czyli około 11 % wszystkich aktywnych MŚP w Unii, otrzymało wsparcie za pośrednictwem RRF; podkreśla, że prawie 600 000 przedsiębiorstw skorzystało z inicjatyw związanych z cyfryzacją, natomiast 5,2 mld EUR przeznaczono na projekty

związane z transformacją ekologiczną, w tym energią odnawialną i wodorem;

247. podkreśla z zaniepokojeniem, że nie udało się ułatwić realizacji projektów transgranicznych; ubolewa, że pomimo włączenia kilku działań związanych z ważnymi projektami stanowiącymi przedmiot wspólnego zainteresowania (projektami IPCEI) do RRP i działań transgranicznych do rozdziałów REPowerEU krajowe zarządzanie Instrumentem nie promowało w wystarczającym stopniu współpracy transgranicznej; zdecydowanie podkreśla, że finansowanie unijne powinno być lepiej powiązane z osiąganiem wspólnych celów Unii i powinno generować unijną wartość dodaną;

248. podkreśla, że w sprawozdaniu rocznym Komisji z 10 października 2024 r. w sprawie wdrażania RRF zwrócono uwagę na niewystarczające zaangażowanie państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron w przygotowanie i realizację krajowych RRP; apeluje o ich ścisłe zaangażowanie we wdrażanie krajowych RRP w terenie;

249. wzywa Komisję, aby nie zatwierdzała żadnych przeglądów RRP, które mogą prowadzić do ujęcia w innej formie planowanych reform lub inwestycji w RRP, jeżeli nie spełniają one warunków określonych w rozporządzeniu w sprawie RRF; zauważa, że celem każdego przeglądu powinno zawsze być tworzenie wartości dodanej i zwiększanie synergii;

Przejrzystość

250. przypomina, że chociaż państwa członkowskie nie są zobowiązane do publikowania wszystkich danych dotyczących ostatecznych odbiorców, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 [23] zmieniające rozporządzenie w sprawie RRF zobowiązuje państwa członkowskie do publikowania informacji na temat 100 ostatecznych odbiorców otrzymujących największą kwotę finansowania w ramach RRF; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 10 października 2024 r. Komisja opublikowała, w ramach sprawozdania rocznego na temat RRF z 2024 r., specjalny załącznik w celu zapewnienia większej jasności co do pojęcia ostatecznych odbiorców w ramach rozporządzenia w sprawie RRF oraz zakresu publikacji danych dotyczących 100 największych ostatecznych odbiorców; wyraża głębokie zaniepokojenie tym, jak Komisja interpretuje pojęcie

---

[23] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

ostatecznego odbiorcy w kontekście RRF, ponieważ tacy odbiorcy są często wymieniani tylko na poziomie ministerstw, a opisy są niejasne, z wieloma przykładami dostępnymi w prawie wszystkich wykazach dostarczonych przez państwa członkowskie; ponownie żąda, aby wykaz 100 największych ostatecznych odbiorców uwzględniał rzeczywiste osoby fizyczne lub podmioty, które są ostatnimi uczestnikami łańcucha przekazów pieniężnych, oraz aby został udostępniony w publicznie dostępnej bazie danych w celu zwiększenia odpowiedzialności i umożliwienia niezależnego nadzoru, przy jednoczesnym poszanowaniu ram prawnych ochrony danych w UE; obawia się, że w przeciwnym razie trudno będzie zmierzyć wpływ i zagwarantować obywatelom widoczność działań RRF, chociaż bierze pod uwagę również tabelę wyników RRF i mapę projektów; podkreśla, że jeśli Komisja nadal będzie odmawiać zapewnienia pełnej przejrzystości, Parlament będzie musiał rozważyć wszystkie dostępne środki w celu wyegzekwowania zgodności, aby zapobiec stosowaniu podobnej wykładni do przepisów dotyczących przejrzystości w innych rozporządzeniach finansowych;

251. przypomina Komisji, że należy ściśle przestrzegać litery i ducha rozporządzenia w sprawie RRF oraz że przyjęcie wytycznych lub innych dokumentów wewnętrznych musi być w pełni zgodne z wynikami negocjacji między współprawodawcami; jest przekonany, że Komisja nie zadbała o to, gdy przyjęła przepisy dotyczące interpretacji pojęcia ostatecznego odbiorcy w swoich wytycznych dotyczących RRP w kontekście REPowerEU;

252. zauważa, że brak możliwości ustalenia ostatecznych odbiorców finansowania RRF stanowi poważne zagrożenie dla przejrzystości i identyfikowalności funduszy Unii, a tym samym dla ochrony interesów finansowych Unii;

253. przypomina, że solidna infrastruktura informatyczna ma zasadnicze znaczenie dla gromadzenia danych, a także monitorowania i oceny programów oraz że instytucje zarządzające i beneficjenci krytycznie oceniają poziom wymaganych informacji i powielanie innych systemów krajowych; zauważa, że w przeciwieństwie do polityki spójności w odniesieniu do RRF Trybunał zwrócił uwagę, że krajowe organy monitorujące stosują różne struktury i podejścia, które można postrzegać jako mniej wiarygodne, ponieważ dostarczają niejednorodnych informacji i mogą prowadzić do dużej liczby błędów; podkreśla w związku z tym, że scentralizowane i interoperacyjne systemy ułatwiają skuteczne gromadzenie i przekazywanie danych, natomiast rozdrobnione systemy podkreślają potrzebę usprawnionego podejścia;

254. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w wersji przekształconej rozporządzenia finansowego ustanowiono środki horyzontalne dotyczące scentralizowanej strony internetowej (system przejrzystości finansowej) na szczeblu Unii, obejmującej wszystkich

odbiorców finansowania unijnego, oraz zauważa, że strona ta ma na celu przezwyciężenie obecnego rozdrobnienia, zwiększenie przejrzystości i ułatwienie kontroli publicznej nad odbiorcami; zauważa, że począwszy od następnych WRF (tj. po 2027 r.) Komisja będzie zobowiązana do wykorzystywania odpowiednich danych przechowywanych w narzędziu do eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka Arachne, aby zasilać scentralizowaną stronę internetową do celów przejrzystości, oraz że zgodnie z przepisami o ochronie danych ta strona internetowa będzie zawierać wyłącznie dane publiczne, np. odpowiednie dane dotyczące odbiorców, wykonawców, podwykonawców i beneficjentów; podkreśla ponadto, że wszystkie państwa członkowskie będą miały obowiązek zapewnienia Komisji dostępu do tych danych, aby można było je wprowadzić do Arachne w sposób zautomatyzowany; ubolewa, że państwa członkowskie nie mają obowiązku stosowania Arachne;

255. zauważa, że zgodnie z art. 18 ust. 4 i art. 20 ust. 5 rozporządzenia ostateczne kamienie milowe i wartości docelowe krajowych RRP trzeba zrealizować do 31 sierpnia 2026 r.; przypomina, że Komisja musi ściśle współpracować z każdym państwem członkowskim w celu przyspieszenia wdrażania w terenie, w tym poprzez zapewnianie regularnych wytycznych i, na wniosek, pomocy technicznej, aby pomóc we wdrażaniu planów; ponownie wyraża obawy dotyczące możliwości odwrócenia kamieni milowych i wartości docelowych po okresie obowiązywania RRF i wzywa Komisję do zapobiegania takim sytuacjom;

256. wzywa Komisję, by odrzuciła te wnioski o rewizję RRP, które obniżyłyby ogólny poziom ambicji planu lub usunęły z niego istotne reformy strukturalne, oraz by priorytetowo potraktowała ukończenia działań przewidzianych w RRP i związanych z zaleceniami dla poszczególnych krajów; ponadto wzywa Komisję, by zwiększyła pomoc techniczną dla państw członkowskich pozostających w tyle pod względem wdrażania RRF;

Zalecenia

257. zwraca się do Komisji, aby zastosowała się do zaleceń Trybunału zawartych w jego sprawozdaniu rocznym oraz w powiązanych sprawozdaniach specjalnych, i cieszy się, że Komisja akceptuje większość z nich; wzywa Komisję do ich wdrożenia oraz do informowania organu udzielającego absolutorium o postępach w ich wdrażaniu;

258. wzywa Komisję, by jak najszybciej przyznała Trybunałowi pełny dostęp do narzędzia FENIX – nowego narzędzia sprawozdawczego dotyczącego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;

259. ponadto wzywa Komisję, by:

(i) zadbała o równowagę między wymogami audytu i kontroli a obciążeniem administracyjnym nałożonym na państwa członkowskie i beneficjentów przyszłych instrumentów opartych na wynikach, przy jednoczesnym utrzymaniu wystarczającego poziomu kontroli i audytu, który zapewniłby solidną ochronę interesów finansowych Unii;

(ii) ściśle monitorowała dalsze realizowanie kamieni milowych i wartości docelowych, w szczególności tych związanych z audytem, monitorowaniem i kontrolą, oraz zapewniła odpowiednie monitorowanie wszelkich potencjalnych przypadków odwrócenia uprzednio osiągniętych kamieni milowych i wartości docelowych;

(iii) wykorzystała wyniki swoich weryfikacji systemów kontroli państw członkowskich do sformułowania jasnych wniosków na temat ich skuteczności i by podjęła wszelkie odpowiednie działania;

(iv) ustanowiła w Komisji jeden punkt kontaktowy dla państw członkowskich, który zajmowałby się poświadczeniami wiarygodności i do którego mógłby zwracać się Trybunał zamiast obciążać państwa członkowskie wnioskami o dodatkowe dowody;

(v) systematycznie rejestrowała i monitorowała wszelkie nieprawidłowości i nadużycia mające wpływ na fundusze RRF;

(vi) konsekwentnie i dokładnie stosowała przepisy rozporządzenia w sprawie RRF dotyczące ostatecznych odbiorców i przeprowadziła przegląd wytycznych w sprawie RRP w kontekście REPowerEU oraz informowała państwa członkowskie o prawidłowym stosowaniu definicji ostatecznych odbiorców; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji zobowiązujących państwa członkowskie do publikowania szczegółowych informacji na temat wszystkich ostatecznych odbiorców;

(vii) usprawniła kontrolę kamieni milowych i wartości docelowych poprzez wdrożenie podejścia opartego na zasadzie jednego audytu, co umożliwiłoby zmniejszenie obciążeń administracyjnych, konsolidację obowiązków audytowych między Komisją a Trybunałem oraz koordynację terminów i wymogów audytu w celu uniknięcia powielania i nakładania się kontroli i audytów, ale jednocześnie zapewniłoby pełną ochronę interesów finansowych Unii;

(viii) wspierała państwa członkowskie w zapewnianiu rzeczywistej interoperacyjności systemów informatycznych, aby ułatwić skuteczne gromadzenie danych, sprawozdawczość i wymianę informacji między różnymi służbami i agencjami rządowymi, co

umożliwi zminimalizowanie ryzyka podwójnego finansowania, aktywną kontrolę krzyżową między odpowiednimi bazami danych oraz komunikowanie się z państwami członkowskimi na temat ich zdolności administracyjnych w celu zadbania o to, by nie dochodziło do podwójnego finansowania; odnotowuje w tym względzie pozytywne przykłady przedstawione na konferencji Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat przejrzystości i identyfikowalności funduszy UE na rzecz odbudowy i zwiększania odporności w październiku 2024 r.;

(ix) ściśle współpracowała z państwami członkowskimi w celu zapewnienia pełnego i starannego wdrożenia kamieni milowych i wartości docelowych, w szczególności tych o charakterze strukturalnym lub związanych z zaleceniami dla poszczególnych krajów, oraz w celu dopilnowania, by przegląd RRP nie był zatwierdzany, jeżeli poziom ambicji został obniżony lub osłabione zostały istotne działania; unikała w miarę możliwości przeglądu planów, który stanowiłby ujęcie w innej formie w RRP planowanych działań, jeżeli nie spełniają one warunków określonych w rozporządzeniu w sprawie RRF;

(x) ściśle stosowała przepisy rozporządzenia w sprawie RRF, w tym przepisy dotyczące zawieszenia płatności lub odzyskiwania kwot, w szczególności jeżeli nie jest zapewniona ochrona interesów finansowych Unii;

(xi) bardzo rygorystyczne stosowała metodykę płatności częściowych, w tym w odniesieniu do działań strukturalnych i działań związanych z wdrażaniem zaleceń dla poszczególnych krajów;

(xii) opracowała metodykę opartą na jakości i porównywalności danych w celu oceny postępów w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej, a także wymiernych korzyści w państwach członkowskich;

(xiii) dopilnowała, by państwa członkowskie z należytą starannością stosowały przepisy RRF dotyczące widoczności, dzięki czemu działania wdrażane za pośrednictwem Instrumentu będą odpowiednio oznaczone jako finansowane przez Unię;

(xiv) zapewniła państwom członkowskim pomoc techniczną, wsparcie administracyjne i doradztwo w celu wzmocnienia ich zdolności administracyjnych, w tym poprzez organizowanie regularnych spotkań nieformalnej grupy ekspertów ds. wdrażania RRF w celu omawiania aspektów technicznych i zachęcania do wymiany dobrych praktyk między organami krajowymi;

(xv) przeprowadzała, w przypadku każdej proponowanej zmiany RRP, kompleksową analizę nowych i prowadzonych działań

oraz sprawdzała, czy zastąpiłyby one powtarzające się wydatki budżetowe lub byłyby sprzeczne z innymi warunkami kwalifikowalności RRP;

(xvi) zapewniła państwom członkowskim szkolenia i wsparcie w celu zwiększenia zdolności administracyjnych; obejmowałoby to szkolenia w zakresie specjalistycznych umiejętności, dzielenie się wiedzą oraz przedstawianie przykładów najlepszych praktyk;

(xvii) kontynuowała współpracę z Trybunałem w celu jak najściślejszego zbliżenia interpretacji kamieni milowych i wartości docelowych;

(xviii) wykorzystała zalecenia Trybunału wynikające z jego prac nad RRF oraz doświadczenie zdobyte podczas wdrażania tego instrumentu przy opracowywaniu struktury następnych wieloletnich ram finansowych i wdrażaniu przyszłych unijnych instrumentów opartych na wynikach;

(xix) wzmocniła koncepcję przyszłych instrumentów opartych na wynikach poprzez zapewnienie ściślejszego powiązania między wypłatami a postępami we wdrażaniu;

(xx) dopilnowała, by wszelkie przyszłe zmiany, a także ogólna realizacja RRP były przeprowadzane w ścisłej współpracy i konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami, aby zmaksymalizować oddziaływanie RRF;

(xxi) przeanalizowała niedociągnięcia występujące w instrumentach opartych na wynikach i wyeliminowała te niedociągnięcia podczas opracowywania nowych programów w przyszłości;

(xxii) w następnych WRF zapewniła wysoki poziom interoperacyjności i wymiany danych między różnymi służbami i agencjami rządowymi, aby ułatwić skuteczną wymianę danych i aktualizacje w czasie rzeczywistym na wielu platformach w celu umożliwienia identyfikacji pokrywających się projektów oraz minimalizacji ryzyka podwójnego liczenia i podwójnego finansowania.